

PATVIRTINTA
Šiaulių miesto savivaldybės
administracijos direktoriaus
2021 m. gruodžio 8 d. įsakymu
Nr. A-1982

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANAS

**Vasario 16-osios g. 62
Šiauliai**

TURINYS

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Pavadinimas</i>	<i>Psl. Nr.</i>
	Plano derinimo lapas	6
	Plano tikslinimo lapas	7
	Plano atnaujinimas ir kopijų paskirstymas	8
I.	BENDROSIOS NUOSTATOS:	9–16
1.1.	Plano tikslas	9
1.2.	Plane vartojamos sąvokos, jų apibrėžimai ir santrumpos	9–10
1.3.	Plano teisinis pagrindas	11
1.4.	Plano rengėjai ir jų kontaktiniai duomenys	12
1.5.	Plano aktyvinimas ir atšaukimas	13
1.6.	Plano ryšys su kitais galimų aktualių pavojų valdymo planais	13
1.7.	Savivaldybės apibūdinimas	14–16
II.	GRESIANČIOS EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS	17
2.1.	Galimi ekstremalieji įvykiai	17
2.2.	Didžiausią grėsmę keliantys pavojai	17
III.	PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANČIĄ AR SUSIDARIUSIĄ EKSTREMALIĄ SITUACIJĄ ORGANIZAVIMAS	18–23
3.1.	Savivaldybės administracijos darbuotojo, atsakingo už perspėjimą, veiksmai gavus Savivaldybės administracijos direktoriaus, Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo nurodymą perspėti ir informuoti savivaldybėje esančius gyventojus, civilinės saugos sistemos subjektus (perspėjimas savivaldybės lygiu)	19–20
3.2.	Savivaldybės administracijos darbuotojo, atsakingo už perspėjimą, veiksmai gavus PAGD prie VRM arba Šiaulių PGV nurodymą perspėti ir informuoti savivaldybėje esančius gyventojus, civilinės saugos sistemos subjektus (perspėjimas valstybės lygiu)	20–21
3.3.	Savivaldybės administracijos darbuotojo, atsakingo už perspėjimą, direktoriaus įgalioto administracijos darbuotojo veiksmai gavus pranešimą apie avariją ūkio subjekte, įregistruotame Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registre, kuriam nėra rengiamas išorės avarinis planas	21–22
3.4.	Savivaldybės administracijos darbuotojo, atsakingo už perspėjimą, ir už techninę priežiūrą atsakingo subjekto veiksmai dėl techninių kliūčių neveikiant perspėjimo ir informavimo sistemai	22
3.5.	Pasiuntinių išvykimo tvarka ir maršrutai	22
3.6.	Savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioto administracijos darbuotojo ir už techninę priežiūrą atsakingo subjekto veiksmai sutrikus esamoms gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemoms	22–23
IV.	INFORMACIJOS APIE EKSTREMALŪJĮ ĮVYKĮ AR EKSTREMALIĄ SITUACIJĄ GAVIMO IR PERDAVIMO TVARKA	23–29
4.1.	Savivaldybės administracijos darbuotojo, atsakingo už keitimąsi informacija, veiksmai perduodant informaciją apie ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Šiaulių priešgaisrinei gelbėjimo valdybai, PAGD prie VRM ir kitoms suinteresuotoms institucijoms	25–26
4.2.	Informacijos apie ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją perdavimą savivaldybės administracijoje, savivaldybės civilinės saugos institucijoms, valstybės institucijoms ar įstaigoms, kitiems civilinės saugos sistemos subjektams ir gretimoms savivaldybėms tvarka	26–27
4.3.	Informacijos teikimo gyventojams ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų metu organizavimas (karštoji linija)	28

4.4.	Informacijos gavimo ir jos pateikimo gyventojams ir suinteresuotoms institucijoms ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų metu koordinavimas	28–29
V.	GYVENTOJŲ EVAKAVIMO ORGANIZAVIMAS	30–40
5.1.	Gyventojų evakavimo ir priėmimo tvarka gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai	32
5.2.	Gyventojų evakavimo ypatumai įvedus karo padėtį	32-38
5.3.	Gyventojų evakavimui organizuoti skirti punktai ir jų funkcionavimas	32-38
5.4.	Galimos evakavimo kryptys ir maršrutai	38
5.5.	Gyventojų evakavimui būtinos priemonės ir kiti materialiniai ištekliai	38-39
5.6.	Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimas laikinam evakuotų gyventojų apgyvendinimui	39–40
5.7.	Evakuotų gyventojų grįžimas	40
VI.	GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ ARBA GRESIANČIŲ AR SUSIDARIUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS	40–72
6.1.	Asmens, atsakingo už informacijos priėmimą ir perdavimą, veiksmai gavus informaciją apie gresiantį ar įvykusį ekstremalių įvykių, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją	42–43
6.2.	Galimų pavojų, kurių rizikos lygis po atliktos galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės nustatytas kaip didelis arba labai didelis, valdymo organizavimas ir koordinavimas	43
6.2.1.	Žmonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų pasireiškimas ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir pandemijos)	43–51
	Dėl COVID-19 (koronaviruso infekcijos) susidariusios ekstremaliosios situacijos valdymo organizavimas ir koordinavimas	45–48
	Karantino organizavimas	49
	Bendrųjų karantininių priemonių organizavimas	49
	Ūkinės, kitos veiklos reorganizavimas ir apribojimai	49
	Įprastų gyvenimo sąlygų apribojimai	49
	Asmeninių apsaugos priemonių ir būdų panaudojimas	49-50
	Specialiųjų priešepideminių priemonių organizavimas	49-50
	Asmenų izoliavimas	49–50
	Epidemiologinė diagnostika ir priežiūra	50-51
	Imunoprofilaktika	51
6.2.2.	Pastatų ir statinių gaisrai	52–53
6.2.3.	Gaisrai atvirose savivaldybės teritorijose (didesnio masto gaisrai)	53–56
6.2.4.	Stichiniai meteorologiniai reiškiniai maksimalus vėjo greitis, smarkus lietus, kruša, smarkus snygis, pūga lijundra, smarkus sudėtingas apšalas, speigas, tirštas rūkas, kaitra)	56–62
	Stichinių katastrofinių meteorologinių reiškinių rodikliai	56–60
6.2.5.	Radioaktyvusis aplinkos užterštumas	62–64
6.2.6.	Pavojingi radiniai	64–65
6.3.	Savivaldybės administracijos ir jos padalinių veiklos tęstinumo užtikrinimas gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms	65
6.4.	Materialinių išteklių telkimas ekstremaliųjų situacijų atvejais	65–66
6.5.	Sanitarinio švarinimo organizavimas	66–68
6.6.	Evakuotų gyventojų apgyvendinimas kolektyvinės apsaugos statiniuose	68-70
6.7.	Dalyvavimas valdant valstybės lygio ekstremaliosias situacijas	70

6.7.1.	Reagavimas kitų valstybės lygio ekstremaliųjų situacijų atvejais	70-71
6.7.2.	Užduočių vykdymas pagal Valstybinį gyventojų apsaugos branduolinės ar radiologinės avarijos atvejų planą.	71-72
VII.	PAGALBOS TEIKIMO NUKENTĖJUSIEMS DĖL EKSTREMALIAUS ĮVYKIO AR EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS GYVENTOJAMS ORGANIZAVIMAS	73-75
7.1.	Medicinos pagalba teikimas	73
7.1.1.	Būtinoji pagalba	73
7.1.2.	Ambulatorinė pagalba	73
7.1.3.	Stacionarus gydymas	73-74
7.2.	Psichologinė pagalba	74
7.3.	Socialinė pagalba ir parama	74
7.4.	Aprūpinimas pirmosios būtinybės priemonėmis ir maistu	74
VIII.	VIEŠOSIOS TVARKOS PALAIKYMŲ ORGANIZAVIMAS	75-76
	Civilinės saugos sistemos pajėgų, atsakingų už viešosios tvarkos palaikymą, veiksmai, įvykus ekstremaliajam įvykiui, susidarius ekstremaliajai situacijai	75-76
	Materialiniai ir žmogiškieji išteklių viešajai tvarkai palaikyti	76
IX.	PRIVALOMŲ DARBŲ ORGANIZAVIMAS	76-77
	Pagalbos kitai savivaldybei teikimas	77
X.	NUTRAUKTŲ KOMUNALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO ATNAUJINIMAS IR KITŲ BŪTINIAUSIŲ GYVENIMO (VEIKLOS) SĄLYGŲ ATKŪRIMAS	78-79
XI.	GYVENTOJŲ, ŽUVUSIŲJŲ EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ METU LAIDOJIMO TVARKA	79-80
PRIEDAI:		
1 priedas	Savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė.	
2 priedas	Savivaldybės ir gretimų savivaldybių civilinės saugos sistemos subjektų, ūkio subjektų, kurie vykdo numatytas užduotis arba sudarytos pagalbos teikimo sutartys, atsakingų už kultūros paveldo apsaugą, kitų suinteresuotų įstaigų ir teritorinių institucijų vadovų arba jų įgaliotų asmenų kontaktiniai duomenys.	
3 priedas	Savivaldybės ESK sudėtis ir nuostatai.	
4 priedas	Savivaldybės ESOC sudėtis, kontaktiniai duomenys ir nuostatai.	
5 priedas	Savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisijos sudėtis ir nuostatai.	
6 priedas	Savivaldybės materialinių išteklių žinynas.	
7 priedas	Šiaulių miesto ir Šiaulių rajono savivaldybių ekstremaliųjų situacijų valdymo tarpusavio pagalbos plano kopija.	
8 priedas	Sutartys su ūkio subjektais ir kitomis įstaigomis, kurios vykdo nustatytas užduotis	
9 priedas	Savivaldybės žemėlapis (M 1:10 000, 1:25 000).	
10 priedas	Savivaldybės žemėlapis (M 1:20 000), laidojimo vietos nuotraukos.	
11 priedas	Savivaldybės gyventojų evakavimo schema.	
12 priedas	Perspėjimo apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją schema, perspėjimo signalai, PSS, už perspėjimą PSS ir GPIS, PSS atsakingų asmenų, už sirenų įrangos fizinę saugą, PSS techninės priežiūros paslaugos teikėjo kontaktai, elektroninio tono, balso ir elektromechaninių sirenų sąrašai.	
13 priedas	Keitimosi informacija apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją su kitomis institucijomis ir įstaigomis schema, atsakingų asmenų už keitimasi informacija kontaktai, pranešimų formos, trumpųjų pranešimų ruošiniai.	
14 priedas	Šiaulių miesto 2019 – 2023 metų sezoninio gripo ir ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų epidemiologinės priežiūros, profilaktikos ir kontrolės	

	priemonių planas ir Šiaulių miesto pasirengimo raupų grėsmei 2018 - 2022 metų veiksmų planas.
15 priedas	Savivaldybėje esančių kultūros vertybių, pažymėtų Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos sąrašas.
16 priedas	Savivaldybės gyventojų kolektyvinės apsaugos organizavimo grupės sudėtis ir nuostatai.
17 priedas	Savivaldybės kolektyvinės apsaugos statinių evakuotiems gyventojams apsaugoti sąrašas.
18 priedas	Kolektyvinės apsaugos statinių, jiems priklausančių patalpų ir artimiausioje teritorijoje esančių objektų planai, patalpų parinkimo, įrengimo, aprūpinimo maistu ir būtiniausiomis materialinėmis priemonėmis sąlygos, paslaugų, darbų teikimo gyventojams kategorijos.
19 priedas	Savivaldybės administracijos pareigybės, kurių veiklos tęstinumas būtinas, esant ekstremaliajai situacijai, sąrašas.
20 priedas	Savivaldybės Kolektyvinės apsaugos statiniams aprūpinti reikalingų priemonių materialinių išteklių žinynas.
21 priedas	Atsakomybių tarp institucijų pasiskirstymo suvestinė.
21.1 priedas	Atsakomybių tarp institucijų paskirstymo suvestinė ir bendrų veiksmų koordinavimo tvarka branduolinės ar radiologinės avarijos atveju.
22 priedas	Kalendorinis veiksmų planas.
23 priedas	Valstybės lygio ES valdymo organizavimo schema, priemonės, atsakingosios institucijos, funkcijos.
23.1 priedas	Atsakingųjų ir remiančiųjų institucijų suvestinė pagal Valstybės lygio ES valdymo planą.
23.2 priedas	Valstybės lygio ES valdymo organizavimo schema, priemonės, funkcijos.
24. priedas	BEO avarinės parengties zonos, atstumai, taikytini apsaugomieji veiksmai.
24.1 priedas	BEO avarinės parengties kategorijos, klasės, zonos, atstumai
24.2 priedas	BEO atveju taikytini apsaugomieji veiksmai avarijų fazėse, zonose, atstumuose
25 priedas	Šiaulių miesto savivaldybės teritorijoje esančių energijos (elektros, dujų) vartotojų, suskirstytų pagal svarbą aprūpinant energija (elektros, dujų) esant ekstremaliajai energetikos padėčiai, sąrašai (Savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-08-04 įsakymas Nr. A-1286).

Plano derinimo lapas

Institucijos (įstaigos) pavadinimas	Pareigos, vardas ir pavardė, parašas, data
Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo valdyba	Viršininkas 2021 m. _____ d.
Šiaulių apskrities vyriausiasis policijos komisariatas	Viršininkas 2021 m. _____ d.
Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariatas	Viršininkas 2021 m. _____ d.
VšĮ Šiaulių greitosios medicinos pagalbos stotis	Vyriausiasis gydytojas 2021 m. _____ d.
Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos Šiaulių departamentas	Direktorius 2021 m. _____ d.

Plano atnaujinimas ir kopijų paskirstymas

Procesas, kai Planas ne rečiau kaip kartą per 3 metus peržiūrimas iš esmės ir pagal poreikį koreguojamas. Jeigu dokumentas keičiamas daugiau nei 50 procentų apimtimi, laikoma, kad tai jo nauja redakcija.

Plano atnaujinimo data	Institucijos, kuriai pateikiama, pavadinimas	Pateikimo būdas	Pateikimo data	Atsakingo už pateikimą asmens pareigos, vardas, pavardė, parašas
	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo valdyba	Kopija ir elektroninė versija CD	20__-__-__	
	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos	Elektroninė versija CD	20__-__-__	
	Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras	Kopija ir elektroninė versija CD	20__-__-__	
	Savivaldybės interneto svetainė	Elektroninė versija PDF formatu	20__-__-__	

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Plano tikslas

Šiaulių miesto savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plano (toliau – planas) tikslas – padėti savivaldybės administracijos direktoriui ir savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrui organizuoti ir koordinuoti gresiančių ar susidariusių ekstremaliųjų situacijų ir didelių pramoninių avarijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą. Taip pat padėti savivaldybės administracijos direktoriui įgyvendinti kitas dėl ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos būtinas vykdyti funkcijas, nustatytas Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme.

1.2. Plane vartojamos sąvokos, jų apibrėžimai ir santrumpos

Ekstremalioji situacija – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

Ekstremalusis įvykis – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremaliosios situacijos židiny – vieta, kurioje įvyko įvykis ar ekstremalusis įvykis, ir teritorija, apimanti didžiausio pavojaus sritį apie tų įvykių vietą, kurioje gresia įvykio ar ekstremaliojo įvykio veiksmų pavojai ten esančių gyventojų sveikatai ir (ar) gyvybei, turtui ir (ar) aplinkai.

Įvykis (pavojingas) – ekstremaliojo įvykio kriterijų neatitinkantis, nepasiekęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, keliantis pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Karo padėtis – Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir kitų teisės aktų nustatyta ypatinga teisinė padėtis, kuri įvedama prireikus ginti Tėvynę ginkluoto užpuolimo ar jo grėsmės atveju, kai kyla grėsmė Lietuvos valstybės suverenumui ar jos teritorijos vientisumui, arba prireikus vykdyti Lietuvos valstybės tarptautinius įsipareigojimus siekiant užtikrinti valstybės gynybą ir kitas gyvybiškai svarbias valstybės funkcijas karo metu.

Ekstremaliųjų situacijų komisija – iš valstybės politikų, valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, profesinės karo tarnybos karių sudaroma nuolatinė komisija, koordinuojanti ekstremaliųjų situacijų prevenciją, valdymą, likvidavimą ir padarinių šalinimą.

Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras – iš valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, ūkio subjektų darbuotojų sudaromas organas, vykdamas ekstremaliųjų situacijų prevenciją, užtikrinantis Ekstremaliųjų situacijų komisijos priimtų sprendimų įgyvendinimą, organizuojantis ir koordinuojantis įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimą, padarinių šalinimą, gyventojų ir turto gelbėjimą.

Gelbėjimo darbų vadovas – civilinės saugos sistemos pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas, iki operacijų vadovo paskyrimo ekstremaliosios situacijos židinyje vadovaujantis gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams, taip pat įvykio, ekstremaliojo įvykio likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbams.

Ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas – civilinės saugos sistemos subjekto valstybės tarnautojas, darbuotojas ar valstybės politikas, paskirtas vadovauti visoms civilinės saugos sistemos pajėgoms, dalyvaujančioms likviduojant ekstremaliąjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją ir šalinant jų padarinius ekstremaliosios situacijos židinyje.

Neatidėliotini darbai – veiksmai, užtikrinantys gelbėjimo, paieškos darbų vykdymą, turto išsaugojimą, sanitarinį švarinimą ir būtinausių gyvenimo sąlygų atkūrimą įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu.

Paieškos darbai – veiksmai, kuriais siekiama surasti įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu dingusius, pasiklydusius ar nukentėjusius gyventojus, patyrusius avariją laivus ir orlaivius.

Privalomieji darbai – tai valstybės arba savivaldybės lygio operacijų vadovo nustatyti ir ekstremalių situacijų komisijų sprendimu įteisinti gyventojams ir ūkio subjektams (įstaigoms) privalomi ir atlyginami veiksmai, skirti ES likviduoti ar jos padariniams šalinti. Pastaba: Įstatymuose ir kituose teisės aktuose vartojamą sąvoką „privalomi darbai“ atstoja sąvoka „būtinose užduotys“ (LR Civilinės saugos įstatymas).

Gyventojų evakavimas – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.

Kolektyvinės apsaugos statinys – statinys ar patalpa, kurią ekstremaliųjų situacijų ar karo metu galima pritaikyti gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

Materialiniai ištekliai – nekilnojamasis turtas, transporto priemonės, statybinės medžiagos ir kiti ištekliai, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti gresiančioms ar susidariusioms ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti.

Gyventojų ir civilinės saugos sistemos subjektų perspėjimo sirenomis sistema – perspėjimas apie gresiantį ar susidariusį pavojų, panaudojant elektromechanines ar elektronines – akustines sirenas, radijas ir televizija.

Gyventojų perspėjimo ir informavimo pranešimų sistema – perspėjimo pranešimų apie pavojų pateikimas, naudojant viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjo tinklą infrastruktūrą.

Kitos vartojamos sąvokos pateikiamos atitinkamuose šio Plano skyriuose.

Vartojamos santrumpos:

- CS – civilinė sauga;
- EĮ – ekstremalusis įvykis;
- ES – ekstremalioji situacija;
- ESK – ekstremalių situacijų komisija (savivaldybės);
- ESVP – savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo planas;
- ESOC – ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (savivaldybės);
- BPC – bendrasis pagalbos centras;
- KAS – kolektyvinės apsaugos statinys;
- KAOG – kolektyvinės apsaugos organizavimo grupė;
- PSS – perspėjimo sirenomis sistema;
- GPIS – perspėjimo pranešimais apie pavojų į mobiliuosius telefonus sistema;
- LR – Lietuvos Respublika;
- PAGD prie VRM – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos;
- PVV SKS – PAGD prie VRM Pajėgų valdymo valdybos Situacijų koordinavimo skyrius;
- PGV – PAGD prie VRM priešgaisrinė gelbėjimo valdyba;
- Šiaulių PGV – PAGD prie VRM Šiaulių priešgaisrinė gelbėjimo valdyba;
- SA – savivaldybės administracija;
- ŪS – ūkio subjektas;
- KĮ – kita įstaiga;
- NVSC – Nacionalinis visuomenės sveikatos centras;
- VESOC – Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos operacijų centras;
- AVPK – Apskritis vyriausiasis policijos komisariatas;
- CSTS – SA Civilinės saugos ir teisėtvarkos skyrius;
- GMPS – Greitosios medicinos pagalbos stotis;
- GEPK – Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija;
- ASPĮ – asmens sveikatos priežiūros įstaiga;
- SAM – Sveikatos apsaugos ministerija.

1.3. Plano teisinis pagrindas

- LR civilinės saugos įstatymas.
- LR Vyriausybės 2017 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 270 patvirtintas naujos redakcijos ES prevencijos vykdymo tvarkos aprašas.
- LR Vyriausybės 2015 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. 1063 patvirtintas naujos redakcijos EĮ kriterijų sąrašas.
- LR Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 31 d. nutarimu Nr.1243 patvirtintas ES skelbimo ir atšaukimo tvarkos aprašas.
- LR Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 1108 patvirtintas LR CS sistemos parengties lygių skelbimo ir atšaukimo tvarkos aprašas.
- LR Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 1212 patvirtintas Gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinių darbų, įvykių, EĮ ir ES likvidavimo ir jų padarinių šalinimo organizavimo tvarkos aprašas.
- LR Vyriausybės 2015 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1171 patvirtintas naujos redakcijos Gyventojų evakavimo organizavimo tvarkos aprašas.
- LR Vyriausybės 2010 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 529 patvirtintas Kolektyvinės apsaugos statinių poreikio nustatymo tvarkos aprašas.
- LR Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 512 patvirtintas Privalomųjų darbų atlikimo ES atvejais ir kompensavimo už jų atlikimą tvarkos aprašas.
- LR Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 1107 patvirtintas Materialinių išteklių teikimo ir kompensavimo už jų teikimą tvarkos aprašas.
- LR Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. 1107 patvirtintas Valstybės paramos už žalą, patirtą dėl ES, teikimo tvarkos aprašas.
- LR vidaus reikalų ministro 2020 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. 1V-1021 patvirtintas naujos redakcijos Keitimosi informaciją apie įvykį, EĮ ar ES tvarkos aprašas.
- PAGD prie VRM direktoriaus 2016 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. 1-239 patvirtintas naujos redakcijos Duomenų, reikalingų CS uždaviniams vykdyti savivaldybės administracijoje, kaupimo, tvarkymo ir teikimo PAGD prie VRM tvarkos aprašas.
- PAGD prie VRM direktoriaus 2016 m. balandžio 27 įsakymu Nr. 1-130 patvirtintas naujos redakcijos Pespėjimo apie gresiančią ar susidariusią ES priemonės, gyventojų, valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų, KĮ ir ŪS perspėjimo apie gresiančią ar susidariusią ES ir informavimo CS klausimais tvarkos aprašas.
- PAGD prie VRM direktoriaus 2015 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. 1-244 patvirtintas CS signalai ir jų panaudojimo tvarkos aprašas.
- PAGD prie VRM direktoriaus 2015 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1-406 patvirtintos Kolektyvinės apsaugos statinių paruošimo evakuotiems gyventojams apsaugoti rekomendacijos.
- PAGD prie VRM direktoriaus 2011 m. vasario 23 d. įsakymu Nr. 1-70 patvirtintos Savivaldybės ES valdymo plano rengimo metodinės rekomendacijos ir jų pakeitimai, patvirtinti PAGD prie VRM direktoriaus 2016-01-14 įsakymu Nr. 1-11 ir 2019-12-18 įsakymu Nr. 1-524.
- PAGD prie VRM direktoriaus 2011 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 1-189 patvirtintos Savivaldybės galimų pavojų ir ES rizikos analizės metodinės rekomendacijos.
- Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. liepos 14 d. įsakymas Nr. A-912 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plano atnaujinimo darbo grupės sudarymo“ (su visais pakeitimais).
- Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. _____ d. įsakymas Nr. A-____ „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plano patvirtinimo“.

1.4. Plano rengėjai ir jų kontaktiniai duomenys

Eil. Nr.	Rengėjo rekvizitai (atstovaujančios įstaigos, institucijos ar ūkio subjekto pavadinimas, atstovo pareigos)	Rengėjo tel. Nr. ir el. paštas
1.	SA Civilinės saugos ir teisėtvarkos skyriaus vedėjas – plano atnaujinimo grupės pirmininkas	8 655 37 139 civiline@siauliai.lt
2.	SA Civilinės saugos ir teisėtvarkos skyriaus vyriausiasis specialistas – sekretorius-narys	8 687 16 615 civiline@siauliai.lt
3.	SA Sveikatos skyriaus vedėjas	8 652 25 279 sveikata@siauliai.lt
4.	SA Bendrųjų reikalų skyriaus vedėjas	8 615 34 872 rastine@siauliai.lt ; archyvas@siauliai.lt
5.	SA Kultūros skyriaus vedėjas	8 611 44 736 kultura@siauliai.lt
6.	SA Civilinės saugos ir teisėtvarkos skyriaus patarėjas	8 659 62 782 civiline@siauliai.lt
7.	SA Civilinės saugos ir teisėtvarkos skyriaus vyriausiasis specialistas	8 659 73 451 civiline@siauliai.lt
8.	SA Civilinės saugos ir teisėtvarkos skyriaus vyriausiasis specialistas	8 659 57 872 civiline@siauliai.lt
9.	SA Socialinių paslaugų skyriaus vyriausiasis specialistas	(8 41) 386 484 socialines.paslaugos@siauliai.lt
10.	SA Architektūros, urbanistikos ir paveldosaugos skyriaus vyriausiasis specialistas	(8 41) 596 246 aus@siauliai.lt
11.	SA Ekonomikos ir investicijų skyriaus vyriausiasis specialistas	(8 41) 383 434 ekon_sk@siauliai.lt
12.	Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Šiaulių departamento Užkrečiamųjų ligų valdymo skyriaus vedėjas	8 656 80 426 info@nvsc.lt
13.	PAGD prie VRM Šiaulių PGV II-osios komandos viršininkas	8 682 27449 siauliai.pgv@vpgt.lt
14.	VšĮ Šiaulių greitosios medicinos pagalbos stotis vyriausiasis gydytojas	8 698 49 578 info@siauliugreitoji.lt
15.	Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Operatyvaus valdymo skyriaus vyriausiasis tyrėjas	8 700 63701 info@policija.lt
16.	UAB „Šiaulių vandenys“ Technikos direktorius	(8 41) 525 577 office@siauliuvandenys.lt
17.	AB „Šiaulių energija“ Technikos direktorius	8 686 02721 info@senergija.lt
18.	Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Šiaulių skyriaus vyriausiasis specialistas	(8 41) 523 665 siauliai@kpd.lt

1.5. Plano aktyvinimas ir atšaukimas

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Pareigos	Kontaktiniai duomenys
1.		SA direktorius, ESK pirmininkas	(8 41) 596 200; 8 657 09 090 direktorius@siauliai.lt

2.		SA direktoriaus pavaduotojas, ESOC koordinatorius	(8 41) 383 445; 8 686 06 426 info@siauliai.lt
3.		SA Civilinės saugos ir teisėtvarkos skyriaus vedėjas	(8 41) 596 206; 8 655 37 139 civiline@siauliai.lt
4.		SA Miesto koordinavimo skyriaus vedėjas	(8 41) 500 535; 8 658 28043 1863@siauliai.lt
5.		SA Sveikatos skyriaus vedėjas	(8 41) 596 216; 8 652 25279 sveikata@siauliai.lt

Išvardintiems asmenims negalint eiti pareigų, Planą aktyvina teisės aktais nustatyta tvarka juos pavaduojantys asmenys (**2 priedas**).

1.6. Plano ryšys su kitais galimų aktualių pavojų valdymo planais

Eil. Nr.	Dokumento pavadinimas	Dokumentą patvirtinančio teisės akto rekvizitai
1.	Valstybinis gyventojų apsaugos planas branduolinės ar radiologinės avarijos atveju planas (nauja redakcija)	LR Vyriausybės 2018 m. spalio 31 d. nutarimas Nr. 1085
2.	Valstybinis ES valdymo planas	LR Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimas Nr. 1503
3.	Šiaulių miesto pasirengimo raupų grėsmei 2018-2022 metų veiksmų planas	SA direktoriaus 2017 m. gruodžio 20 d. įsakymas Nr. A-1872 (14 priedas)
4.	Šiaulių miesto 2019-2023 metų sezoninio gripo ir ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų epidemiologinės priežiūros, profilaktikos ir kontrolės priemonių planas	SA direktoriaus 2018 m. gruodžio 07 d. įsakymas Nr. A-2030 (14 priedas)

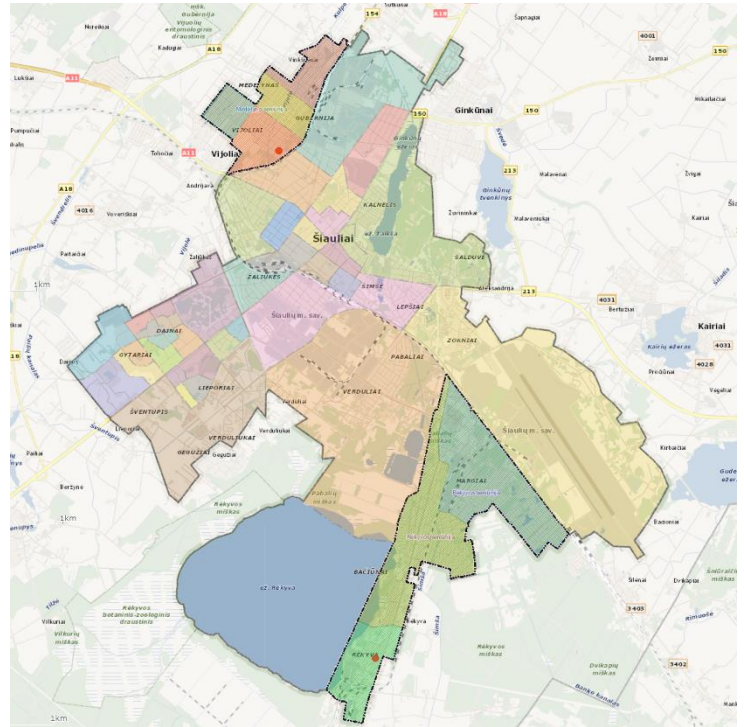
1.7. Savivaldybės apibūdinimas

Šiaulių miesto savivaldybė (toliau – Savivaldybė) – administracinis teritorinis vienetas Šiaurės Lietuvoje, kurio teritorija apima Šiaulių miestą ir dalį Rėkyvos gyvenvietės.

Nuolatinių gyventojų skaičius Šiaulių mieste – 101 862 (Statistikos departamento duomenys 2021 m. pradžioje). Tai ketvirtasis pagal gyventojų skaičių šalies miestas.

Šiauliai išsidėstę Rytų Žemaičių plynaukštės šiaurinėje dalyje, Mūšos, Dubysos ir Ventos upių takoskyroje. Kelių atstumas iki Vilniaus 210 km, Kauno – 142 km, Klaipėdos – 161 km, Rygos – 128 km; Kaliningrado – 250 km, Minsko – 403,6 km.

Bendras miesto teritorijos plotas 81,13 km², iš jų žalieji plotai 18,87 km², vandenų – 12,78 km² (bendras vandens telkinių plotas užima 15,7 % miesto teritorijos). Miesto administracinių žemės ribų perimetras 70,317 km.

Altitudės:

Rėkyvos ežero vandens lygis – 129,8 m virš jūros lygio;

Talkšos ežero lygis – 103,0 m;

miesto centras – 128,4 m;

Salduvės kalnas – 149,7 m virš jūros lygio.

Didžiausi vandens telkiniai mieste:

Talkšos ežeras, plotas 56,2 ha;

Ginkūnų ežeras, plotas 16,6 ha;

Rėkyvos ežeras, plotas 1179 ha;

Prūdelio tvenkinys, plotas 4,1 ha.

Pro miestą prateka Mūšos, Rūdės, Vijaolių upeliai.

Miesto parkai: Šiauliuose yra 16 parkų, kurių plotas 1177 ha. Didždvario, Gubernijos ir Rėkyvos parkai įtraukti į Kultūros vertybių registrą.

Miesto geografinės kraštinės koordinatės:

- šiauriausias taškas 55° 58' 10";

- piečiausias taškas 55° 50' 20";

- rytinis taškas 23° 25' 50";

- vakarinis taškas 23° 13' 30".

Meteorologiniai duomenys:

Vyraujantys vėjai apskrityje – pietvakarių. Vėjo greitis gali siekti iki 25 m/s. Vėlyvą rudenį galimas gausus šlapias sniegas ir apledėjimas.

Užregistruotos ekstremalios temperatūros apskrityje yra -37°C ir +35°C.

Vidutinė oro temperatūra sausio mėn. -7 °C; liepos mėn. +18 °C.

Kritulių kiekis per metus – 538,5 mm.

Per Šiaulius eina šios automobilių magistralės:

- A9 / E272 Šiauliai – Panevėžys (79 km).

- A11 / E272 Šiauliai – Palanga (147 km).

- A12 / E77 (Hanzos kelias) Ryga – Šiauliai – Tilžė (186 km).

- Miestas turi vakarinį aplinkkelį A18.

Per miestą eina geležinkelis jungiantis Šiaulių miestą su Klaipėda, Kaliningradu, Ryga ir Vilniumi.

Šiaulių miesto teritorijoje veikia Lietuvos kariuomenės karinių oro pajėgų aviacijos bazė ir Šiaulių oro uostas.

Šiauliuose yra 357,4 km gatvių, iš jų 99,4 km su žvyro danga ir 53,5 km grunto kelių.

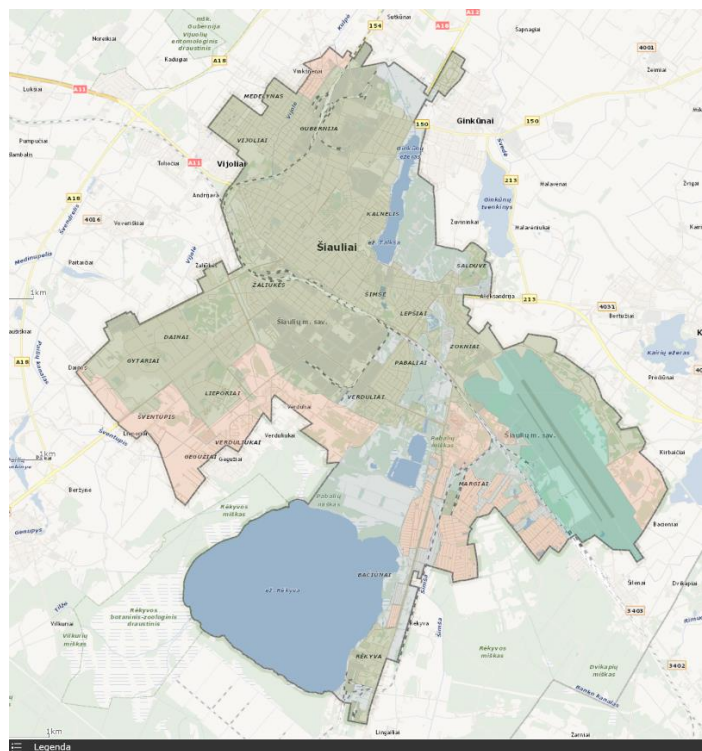
Vandens tiekimas: centralizuotas, arteziniai ir šachtiniai šuliniai. Vandens tiekimo paslaugą teikia UAB „Šiaulių vandenys“. Vanduo centralizuotam vandens tiekimui išgaunamas iš Birutės ir Lepšių vandenviečių (bendra talpa – 30 tūkst. kub. m, eksploatuojama 16 artezinių gręžinių). Iš Birutės vandenvietės tiekiami apie 58 proc. Šiaulių miestui reikalingo geriamojo vandens, iš Lepšių vandenvietės – 42 proc.

Vandentiekio tinklų ilgis – 535 km, abonentų skaičius apie 50 000.

Kanalizacija: buitinių nuotekų tinklų ilgis – 636,3 km, lietaus kanalizacijos tinklų ilgis virš 262,6 km; buitinių nuotekų valymo įrenginiai yra Aukštakiuose (Šiaulių raj.), kurių pajėgumas – 50 000 m³ per parą. Pavojingas atliekas tvarko UAB „Toksika“, UAB „Žalvaris“.

Gamtinių dujų tiekimas: abonentų skaičius 42 055; didelio slėgio tinklų ilgis – 2,4 km vidutinio slėgio tinklų ilgis – 235,9 km, žemo slėgio tinklų ilgis – 322,2 km.

Mieste vyrauja centralizuotas šilumos tiekimas, kurią tiekia Pietinė katilinė, Pramonės g. 10 ir automatizuotos Radviliškio g., Sodo g., J. Basanavičiaus g., Papišės g. katilinės; abonentų skaičius ir tinklų ilgis nurodyti lentelėje:

Legenda
 Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros pietros SP
 Esama viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija
 Planuojama viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija
 Kita speciali teritorija
 Kita (ne viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorija)

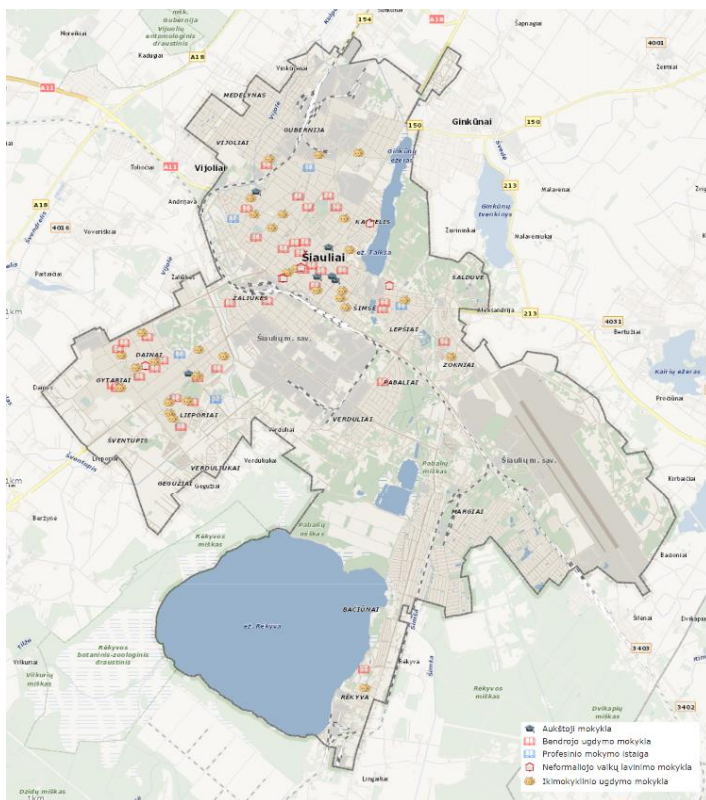
Nr.	Sistemos savininko pavadinimas	Hidrauliškai vientisų CŠT sistemų, skaičius (vnt.)	Katilinės aptarnaujančios CŠT adresas	Prie CŠT sistemų prijungtų pirkėjų/vartotojų skaičius, 2021-05-31	Šilumos perdavimo tinklų ilgis CŠT sistemoje 2021-01-01	Pastabos
				(vnt.)	km	
1.	AB „Šiaulių energija“	Šiaulių m. Pietinė katilinė	Pramonės g. Nr. 10, Šiauliai	38230	124,426	Sistemos sujungtos, šilumos tiekimas iš Pietinės katilinės, Zoknių katilinė rezerve
2.	AB „Šiaulių energija“	Šiaulių m. Zoknių katilinė	Radviliškio g. Nr. 88, Šiauliai	1098	2,445	
3.	AB „Šiaulių energija“	Šiaulių m. Rėkyvos katilinė	Energetikų g. Nr. 5, Šiauliai	743	3,059	
4.	AB „Šiaulių energija“	Šiaulių m. Stumbro g. katilinė	Stumbro g. Nr. 5A, Šiauliai	555	3,302	
5.	AB „Šiaulių energija“	Šiaulių m. Sodo g. 33 katilinė	Sodo g. Nr. 33, Šiauliai	60	0,000	Konteinerinė katilinė ant namo stogo
6.	AB „Šiaulių energija“	Šiaulių m. Papilės g. 3 katilinė	Papilės g. Nr. 3, Šiauliai	16	0,085	
7.	AB „Šiaulių energija“	Šiaulių m. J. Basanavičiaus g. 56 katilinė	J. Basanavičiaus g. Nr. 56, Šiauliai	36	0,000	Katilinė daugiabučio namo priestate
IŠ VISO AB „Šiaulių energija“ Šiaulių mieste				40738	133,317	

Elektros tiekimas: viena pastotė 330 kV aukštos elektros įtampos, penkios 110/10 kV pastotės (Centrinė, Dainų, Zoknių, Gubernijos ir Rėkyvos).

Pagrindiniai prekybos ir pramogų centrai Šiauliuose: „Akropolis“, „Bruklinas“, „Tilžė“, „Saulės miestas“.

Švietimo ir ugdymo įstaigos:

- 11 gimnazijų;
 - 14 progimnazijų;
 - 1 pagrindinė mokykla;
 - 4 pradinės mokyklos;
 - 5 specialiosios mokyklos;
 - 30 ikimokyklinio ugdymo įstaigų;
 - 7 privačios ikimokyklinio ugdymo įstaigos;
 - 8 neformaliojo vaikų švietimo mokyklos;
 - Šiaulių miesto savivaldybės švietimo centras;
 - Šiaulių Sauliaus Sondeckio menų gimnazija;
 - Šiaulių profesinio rengimo centras;
 - Šiaulių miesto pedagoginė psichologinė tarnyba.
- Aukštosios mokyklos:**
- Vilniaus universiteto Šiaulių akademija;
 - Šiaulių valstybinė kolegija;
 - Viešoji įstaiga Šiaurės Lietuvos kolegija.

II. GRESIANČIOS EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS

2.1. Galimi ekstremalieji įvykiai

Pavojai ir ekstremalieji įvykiai, kurie Šiaulių mieste galėtų sukelti savivaldybės lygio ES:

- **gamtinio pobūdžio** – pavojingi, stichiniai ir katastrofiniai meteorologiniai reiškiniai, žmonių ir gyvūnų užkrečiamosios ligos;

- **techninio pobūdžio** – transporto įvykiai, susiję su automobilių kelių eismu ir (geležinkelio) įvykiais vežant pavojingąjį krovinį, avarijos ar incidentai įmonėse, turinčiose pavojingąsias medžiagas, avarijos ir sutrikimai energetikos sistemoje, komunalinių sistemų avarija, kibernetinės atakos ir kiti ryšių paslaugų teikimo vartotojams sutrikimai;

- **ekologinio pobūdžio** – aplinkos komponentų tarša naftos produktais, kitomis cheminėmis ir radioaktyviomis medžiagomis, meteorologinių reiškinų sukelti miškų ir durpynų gaisrai;

- **socialinio pobūdžio** – pabėgėlių srautai, visuomenės neramumai, riaušės, organizuota nusikalstama veikla;

- **kiti ekstremalieji įvykiai** – žmonių ypač pavojingų užkrečiamų ligų epidemijos ar pandemijos, pastatų ir statinių griūtys, gaisrai ir gaisrai atvirose teritorijose, teroristiniai išpuoliai, pavojingi radiniai, žmonių žūtys vandens telkiniuose, pavojus sunaikinti kultūros vertybę.

2.2. Didžiausią grėsmę keliantys pavojai

Atlikus/atnaujinus Savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę nustatyta, kad Šiaulių miesto savivaldybės teritorijoje iš 25-ių nagrinėjamų pavojų labiausiai nepriimtina riziką turi 6-ios iš jų.

Eil. Nr.	Pavojaus pavadinimas	Bendras rizikos balas
1	2	3
Labai didelės rizikos lygis		
1.	Žmonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų pasireiškimas ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir (ar) pandemijos)	45
2.	Pastatų ir statinių gaisrai	
Didelės rizikos lygis		
1.	Gaisrai atvirose savivaldybės teritorijose (didesnio masto gaisrai)	36
2.	Stichiniai meteorologiniai reiškiniai (maksimalus vėjo greitis, smarkus lietus, kruša, smarkus snygis, pūga, lijundra, smarkus sudėtinis apšalas, speigas, tirštas rūkas, kaitra)	32
3.	Radioaktyvus aplinkos užteršimas	30
4.	Pavojingi radiniai	

Labai didelės ar didelės rizikos galimų pavojų valdymas aprašomas plane. Labai didelės, didelės ar vidutinės rizikos galimų pavojų rizikos mažinimo priemonės numatomos Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių plane. Šios priemonės yra:

- mažinančios galimo pavojaus tikimybę ir (ar) galimus padarinius (poveikį);
- gerinančios savivaldybėje esančių civilinės saugos sistemos subjektų pasirengimą reaguoti ir likviduoti ekstremaliąsias situacijas ir šalinti jų padarinius;
- didinančios gyventojų saugumą gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms ir gerinančios visuomenės savisaugos kultūros lygį.

III. PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANČIĄ AR SUSIDARIUSIĄ EKSTREMALIĄJA SITUACIJĄ ORGANIZAVIMAS

Šiaulių miesto savivaldybės teritorijoje esančius gyventojus, valstybės ir savivaldybės institucijas ar įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus (toliau – civilinės saugos sistemos subjektai) apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją perspėja ir išplatina jiems skirtą informaciją, kuri leistų imtis priemonių, siekiant išvengti galimos žalos arba ją sušvelninti:

Savivaldybės lygiu:

- SA direktoriaus įsakymu įgalioti SA Civilinės saugos ir teisėtvarkos skyriaus (darbo valandomis) ar SA Miesto koordinavimo skyriaus (ne darbo valandomis) darbuotojai (toliau – darbuotojai, atsakingi už perspėjimą) (**12 priedas**);

- arba PAGD prie VRM Pajėgų valdymo valdybos (toliau – PVV) Situacijų koordinavimo skyrius (toliau – SKS) ir jo nurodymu PAGD prie VRM Šiaulių PGV struktūriniai padaliniai ar darbuotojai (darbo val. – CS skyrius / ne darbo val. – PVS skyrius) (**12 priedas**), kai Savivaldybės struktūriniai padaliniai arba darbuotojai, atsakingi už perspėjimą, neturi galimybės operatyviai vykdyti perspėjimą.

Valstybės lygiu – PAGD prie VRM PVV SKS ar jo nurodymu PAGD prie VRM Šiaulių PGV (darbo val. – CS skyrius / ne darbo val. – PVS skyrius).

Lietuvos Respublikoje yra nustatyti 8 (aštuoni) civilinės saugos perspėjimo signalai:

- įspėjamasis garsinis signalas – „Dėmesio visiems“;
- įspėjamieji balsu skelbiami signalai: „Cheminis pavojus“ / „Radiacinis pavojus“ / „Katastrofinis užtvindymas“ / „Potvynio pavojus“ / „Uragano pavojus“ / „Oro pavojus“ / „Perspėjimo sistemos patikrinimas“ (**12 priedas**).

Savivaldybės gyventojų ir jos teritorijoje esančių civilinės saugos sistemos subjektų perspėjimo ir informavimo sistemą (visuma organizacinių ir techninių priemonių) sudaro:

- perspėjimo sirenomis sistema (toliau – PSS), kurią sudaro centralizuoto valdymo 9 elektromechaninės ir 15 elektroninio tono ir balsu sirenų, 2 vietinio valdymo sirenos (**12 priedas**). Sirenomis perspėjama 93,2 tūkst. gyventojų, tai sudaro 91,5 % savivaldybės gyventojų.

- Gyventojų perspėjimo ir informavimo, naudojant viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjų tinklų infrastruktūrą, sistema (toliau – GPIS);

- regioninės radijo stotys, TV, dienraščiai (žiniasklaidos priemonės, su kuriomis sudarytos paslaugos teikimo sutartys, **8 priedas**), Lietuvos nacionalinį radiją ir televiziją;

- interneto svetainių socialiniai tinklai (svetainių socialinių tinklų nuorodos);

- pasiuntiniai, pasinaudojant automobiliais su įgarsinimo įranga.

Valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų perspėjimas ir informavimas vykdomas naudojant:

- viešųjų ryšių tinklus, specialios paskirties tinklus;

- civilinės saugos sistemos subjektų turimus žinybinius ryšių tinklus jų ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose nustatyta tvarka.

Gyventojai, civilinės saugos sistemos subjektai savivaldybės lygiu perspėjami gavus Savivaldybės administracijos direktoriaus arba jo paskirto Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo ar gelbėjimo darbų vadovo nurodymą arba Savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu įgalioto savivaldybės administracijos darbuotojo, jei bus naudojama tik GPIS, nurodymu.

Sprendimą dėl gyventojų ir civilinės saugos sistemos subjektų perspėjimo ir informavimo savivaldybės lygiu priima:

- SA direktorius, Savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos pirmininkas (**2, 3 priedai**).

SA direktoriui negalint eiti pareigų, ESK pirmininko pareigas atlieka asmuo, einantis Savivaldybės administracijos direktoriaus pareigas pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 29 straipsnio 5 dalį.

Planuojamas GPIS panaudojimas ir trumpasis perspėjimo pranešimo tekstas suderinamas su PAGD prie VRM PVV SKS, nesuderintas pranešimas nesiunčiamas.

Trumpasis perspėjimo pranešimas parengiamas lietuvių, anglų ir rusų kalbomis neviršijant 320 simbolių. Pranešimo pradžioje turi būti nurodomas jo siuntėjas arba iniciatorius (esant galimybei – sutrumpintas), kuris valstybės ar savivaldybės lygiu perspėja gyventojus ir teikia svarbią informaciją, susijusią su gresiančia ar susidariusia ekstremaliąja situacija. Pastabos, kaip rengti trumpųjų perspėjimo pranešimų tekstus ir jų pavyzdžiai skelbiami PAGD interneto svetainėje <https://pagd.lrv.lt/lt/>, skilties „Administracinė informacija“ dalyje „Kalbos patarimai“. Jeigu nėra galimybės parengti trumpąjį perspėjimo pranešimą trimis kalbomis, pranešimas parengiamas lietuvių kalba ir perduodamas visais visuomenei skirtais kanalais.

3.1. Savivaldybės administracijos darbuotojo, atsakingo už perspėjimą, veiksmai gavus Savivaldybės administracijos direktoriaus, Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo nurodymą perspėti ir informuoti savivaldybėje esančius gyventojus, civilinės saugos sistemos subjektus (perspėjimas savivaldybės lygiu)

Darbuotojas, atsakingas už perspėjimą (12 priedas) gavęs Savivaldybės administracijos direktoriaus ar Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo nurodymą perspėti gyventojus ir CS sistemos subjektus per PSS, atlieka šiuos veiksmus:

1. **patikslina** sirenų įjungimo datą, laiką, vietą;
2. **priima** Savivaldybės administracijos direktoriaus arba Savivaldybės ES operacijų vadovo ar gelbėjimo darbų vadovo pasirašytą pranešimą apie įvykį ir trumpojo perspėjimo pranešimo tekstą (esant poreikiui – parengia pranešimo ar trumpojo perspėjimo pranešimo projektą);
3. apie gautą nurodymą perspėti (pagal situaciją nurodant objektyvias priežastis, dėl kurių PSS negali būti operatyviai panaudota) **nedelsiant informuoja** telefonu PAGD prie VRM Šiaulių PGV struktūrinį padalinį arba darbuotoją, atsakingą už perspėjimą (darbo val. – tel. 8 612 43471 / ne darbo val. – tel. 8 610 41240) ir PAGD prie VRM PVV SKS budėtoją (tel. (8 5) 212 0635, 8 610 02 359), el. paštas sk@vpgt.lt;
4. pranešimą apie įvykį **perduoda, nurodydamas pranešimo paskelbimo laiką**:
 - 4.1. vietiniam arba regioniniam transliuotojui, su kuriuo sudaryta paslaugos teikimo sutartis (**8 priedas**). Jei sudaryta daugiašalė paslaugos sutartis su regioniniu transliuotoju, PAGD prie VRM Šiaulių PGV ir SA, apie tai informuoja PAGD prie VRM Šiaulių PGV struktūrinį padalinį arba darbuotoją, atsakingą už perspėjimą;
 - 4.2. PAGD prie VRM Šiaulių PGV (darbo val. / ne darbo val. el. p. – šiauliai.css@vpgt.lt ir šiauliai.pvs@vpgt.lt, prašant, kad perspėjimo tekstas būtų perduotas per regioninius transliuotojus (jeigu SA tokios paslaugos sutartys nesudarytos);
 - 4.3. PAGD prie VRM PVV SKS (el. p. sk@vpgt.lt), prašant, kad perspėjimo tekstas būtų perduotas per Lietuvos Respublikos transliuotojus);
5. **perduoda** tel., el. paštu pranešimą apie įvykį svarbiausiems teritoriniams CS sistemos subjektams;
6. **perduoda** SA darbuotojui, atsakingam už perspėjimą per GPIS (**12 priedas**), trumpąjį perspėjimo pranešimą PDF ir Word formatais (**planuojamas GPIS panaudojimas ir trumpasis perspėjimo pranešimo tekstas suderinamas su PVV SKS, nesuderintas pranešimas nesiunčiamas**).
7. **organizuoja** centralizuoto ir vietinio valdymo sirenų įjungimą:
 - 7.1. gavęs nurodymą įjungti sirenas:
 - 7.1.1. **įjungia** arba perduoda PSS priežiūros paslaugą teikiančiai įmonei sirenas pavedimą įjungti sirenas (įjungimo pultas SA MKS, Vasario 16-osios g. 62, Šiauliai);
 - 7.1.2. per PSS garso ir balso elektronines sirenas **perduoda** trumpąjį pranešimą;

- 7.2. pagal poreikį **išsiunčia pasiuntinius ar organizuoja jų išsiuntimą** nurodytu laiku;
- 7.3. **perduoda perspėjimą per GPIS** ar tai atlieka informuotas darbuotojas, atsakingas už perspėjimą per GPIS (**12 priedas**). Perspėjimas per GPIS atliekamas 8 punkte nustatyta eiga;
- 7.4. esant galimybei **kontroliuoja** PSS ir GPIS veikimą;
- 7.5. **informuoja** nurodymus davusius asmenis apie nurodymų įvykdymą;
- 7.6. **įrašo** „GPIIS darbo registravimas“ žurnale (toliau – darbo žurnalas) gautus nurodymus ir aprašo atliktus veiksmus;
8. Darbuotojas, atsakingas už perspėjimą per GPIS (**12 priedas**), gavęs nurodymus perspėti gyventojus, CS sistemos subjektus per **GPIS**, atlieka šiuos veiksmus:
- 8.1. **priima** SA direktoriaus arba jo paskirto Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų vadovo pasirašytą trumpąjį perspėjimo pranešimą arba jų žodiniu nurodymu parengia trumpąjį perspėjimo pranešimą (toliau – pranešimas).
- 8.2. **patikslina** pranešimo perdavimo laiką, kokiais kanalais ir kalbomis perduoti pranešimą, kiek kartų kartoti pranešimą ir kokia pauzės tarp pranešimų trukmė. Jeigu nenurodomos kalbos, kartojimų skaičius ir pauzės tarp jų trukmė, tai pranešimas kartojamas 10 kartų, pauzė tarp pranešimų – 1 min. ir perduodama trimis (lietuvių, anglų ir rusų) kalbomis;
- 8.3. **informuoja** telefonu PAGD prie VRM PVV SKS budėtoją, kuris priima sprendimą dėl GPIS panaudojimo, suderina pranešimo tekstą ir koordinuoja pranešimo siuntimo eigą.
Nesuderintas pranešimas nesiunčiamas;
- 8.4. **prisijungia** prie GPIS serverio ir nurodytu laiku perduoda suderintą trumpąjį perspėjimo pranešimą;
- 8.5. esant galimybei, **kontroliuoja** GPIS veikimą;
- 8.6. **informuoja** nurodymus davusius asmenis apie nurodymų įvykdymą;
- 8.7. **įrašo** darbo žurnale nuoseklia tvarka visus gautus nurodymus ir atliktus veiksmus;
- 8.8. jeigu dėl techninių ar kitų priežasčių neveikia Savivaldybės GPIS valdymo darbo vieta arba negalima prisijungti prie GPIS serverio, ryšio priemonių pagalba **susisiekiama** su PAGD prie VRM PVV SKS budėtoju:
- 8.8.1. **paprašo perduoti** pranešimą;
- 8.8.2. **pateikia** elektroniniu paštu Savivaldybės administracijos direktoriaus arba ES operacijų vadovo pasirašytą trumpąjį perspėjimo pranešimą PDF ir Word formatais ir nurodymus dėl jo perdavimo;
- 8.8.3. **nurodo** adresą ar gyvenamąją vietovę, ar koordinates, ar administracinį vienetą ir perspėjimo zonos spindulį, perdavimo laiką, kanalus, kokiomis kalbomis ir kiek kartų bei kokiu intervalu perduoti pranešimą;
- 8.9. **įsitikina** (tel. arba el. pašto žinute), kad teisingai ir visa apimtimi suprastas prašymas;
- 8.10. telefonu **informuoja** BPC;
- 8.11. **priima** PAGD prie VRM PVV SKS informaciją apie pranešimo perdavimą;
- 8.12. esant galimybei, **kontroliuoja** GPIS veikimą;
- 8.13. **įrašo** darbo žurnale gautus nurodymus ir aprašo atliktus veiksmus;
- 8.14. **informuoja** nurodymus davusius asmenis apie nurodymų įvykdymą.
- GPIS trumpųjų pranešimų pavyzdžiai – **13 priedas**.

3.2. Savivaldybės administracijos darbuotojo, atsakingo už perspėjimą, veiksmai gavus PAGD prie VRM arba Šiaulių PGV nurodymą perspėti ir informuoti savivaldybėje esančius gyventojus, civilinės saugos sistemos subjektus (perspėjimas valstybės lygiu)

Savivaldybės administracijos darbuotojas, atsakingas už perspėjimą, gavęs PAGD prie VRM SKS arba Šiaulių PGV darbuotojo nurodymą perspėti ir informuoti savivaldybės gyventojus ir svarbiausius CS sistemos subjektus **per PSS**, atlieka šiuos veiksmus:

- **patikslina** sirenų įjungimo datą, laiką;
- **priima** departamento PVV SKS arba teritorinio padalinio Šiaulių PGV parengtą pranešimą apie įvykį;

- **informuoja** SA direktorių (tel. (8 41) 596 200; mob. 8 657 09 090), tiesioginį vadovą (**2 priedas**) apie gautus nurodymus perspėti ir informuoti gyventojus, civilinės saugos sistemos subjektus;

- **perduoda** el. paštu, pranešimą apie įvykį svarbiausiems teritoriniams CS sistemos subjektams;

- **perduoda** pranešimą apie įvykį, nurodydamas pranešimo paskelbimo laiką, vietiniams transliuotojams (**8 priedas**);

- **organizuoja** centralizuoto bei vietinio valdymo sirenų įjungimą (7 punkto nustatyta tvarka) ir (jeigu būtina) pasiuntinių išsiuntimą;

- **informuoja** apie nurodymų įvykdymą:

- PAGD prie VRM SKS (8 5) 212 0635, 8 610 02 359, el. p. sks@vpgt.lt) ir Šiaulių PGV apie nurodymo atlikimą (darbo val. tel. 8 612 43 471, el. p. [siauliai.css@vpgt.lt](mailto:šiauliai.css@vpgt.lt), [siauliai.pvs@vpgt.lt](mailto:šiauliai.pvs@vpgt.lt)/ ne darbo val. tel. 8 610 41240, el. p. [siauliai.pvs@vpgt.lt](mailto:šiauliai.pvs@vpgt.lt), [siauliai.css@vpgt.lt](mailto:šiauliai.css@vpgt.lt));

- SA direktorių, savo tiesioginį vadovą (**2 priedas**);

- įrašo darbo žurnale gautus nurodymus ir aprašo atliktus veiksmus.

3.3.Savivaldybės administracijos darbuotojo, atsakingo už perspėjimą, direktoriaus įgalioto administracijos darbuotojo veiksmai gavus pranešimą apie avariją ūkio subjekte, įregistruotame Valstybinės reikšmės ir pavojingų objektų registre, kuriam nėra rengiamas išorės avarinis planas

9. Ūkio subjekto, įregistruoto Valstybinės reikšmės ir pavojingus objektų registre (toliau – Sąrašas), darbuotojas, atsakingas už perspėjimą, gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai dėl įvykusios avarijos privalo:

9.1.1. perspėti gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus, patenkančius į galimos taršos, pavojaus zoną;

9.1.1. per vietines sirenas arba kitas turimas technines priemones arba per pasiuntinius;

9.1.2. perspėti savivaldybės administraciją kreipiantis organizuoti perspėjimą per PSS ir (ar) GPIS .

10. **Savivaldybės administracijos darbuotojas**, atsakingas už perspėjimą, gavęs Savivaldybės administracijos direktoriaus arba jo paskirto savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo nurodymą perspėti gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus, įvykus avarijai **Sąrašo** subjekte:

10.1. patikslina, ar būtina panaudoti vieną iš perspėjimo sistemų (PSS arba GPIS), ar abi;

10.2. perspėja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus ESVP III skyriaus 3.1 papunktyje nustatyta tvarka.

Įvykus ekstremaliajam įvykiui, kai susidariusi padėtis gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui ar aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą, sukelti ekstremaliąją situaciją, **gelbėjimo darbų vadovas** nedelsdamas priima sprendimą perspėti gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus.

Gelbėjimo darbų vadovas, priėmęs sprendimą perspėti gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus, privalo:

- išsiųsti į ekstremaliojo įvykio teritoriją specialios paskirties automobilį (-ius), turintį (-čius) garso stiprinimo įrangą ir esantį (-čius) ekstremaliojo įvykio vietoje, ir, esant galimybei, organizuoti sirenų, įrengtų ekstremaliojo įvykio teritorijoje, įjungimą;

- ir (ar) kreiptis į SA MKS (**12 priedas**), Savivaldybės ESOC koordinatorių dėl būtinybės perduoti trumpąjį perspėjimo pranešimą per GPIS;

- BPC kreiptis į Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento PVV SKS būdincios pamainos vyriausiąjį arba vyresnįjį specialistą dėl būtinybės perduoti trumpąjį perspėjimo pranešimą per GPIS;

– organizuojamas trumpojo perspėjimo pranešimo perdavimą per GPIS, pateikti trumpą informaciją apie įvykį, jo pobūdį, grėsmę, galimą poveikio zoną, siūlomas apsaugojimo būdas, taip pat pranešimo išsiuntimo teritoriją.

Savivaldybės administracijos darbuotojo, atsakingo už perspėjimą per GPIS, veiksmai gavus gelbėjimo darbų vadovo informaciją dėl būtinybės perduoti trumpąjį perspėjimo pranešimą per GPIS:

1. **priima** gelbėjimo darbų vadovo parengtą trumpąjį perspėjimo pranešimą arba jo žodiniu prašymu parengia trumpąjį perspėjimo pranešimą (toliau – pranešimas);

2. **patikslina** pranešimo perdavimo laiką, kokiais kanalais ir kalbomis perduoti pranešimą, kiek kartų kartoti pranešimą ir kokia pauzės tarp pranešimų trukmė. Jeigu nenurodomos kalbos, kartojimų skaičius ir pauzės tarp jų trukmė, tai pranešimas kartojamas 10 kartų, pauzė tarp pranešimų – 1 min. ir perduodama trimis (lietuvių, anglų ir rusų) kalbomis;

3. **informuoja** nedelsiant apie tai informuoja SA direktorių, ESK pirmininką, tiesioginį vadovą, pagal situaciją – ESOC koordinatorių, gavus jų pritarimą, perspėti gyventojus, CS sistemos subjektus per **GPIS**, tai atliekant ESVP III skyriaus 3.1 dalies 8 punkte nustatyta tvarka.

3.4. Savivaldybės administracijos darbuotojo, atsakingo už perspėjimą, ir už techninę priežiūrą atsakingo subjekto veiksmai dėl techninių kliūčių neveikiant perspėjimo ir informavimo sistemai

Nesant galimybių savivaldybės teritorijoje apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją perspėjimui panaudoti PSS ir (ar) GPIS VI skyriaus 3.1 papunktyje nustatyta tvarka, Savivaldybės administracijos darbuotojas, atsakingas už perspėjimą:

1. nedelsdamas **susisiekiama** su PSS techninės priežiūros paslaugos teikėjo atsakingu asmeniu (**12 priedas**), **išsiaiškina** „neveikimo“ priežastis, gedimo šalimo galimybes, trukmę bei pagalbos poreikį ir apie susiklosčiusią situaciją **informuoja**:

1.1. SA direktorių (tel. (8 41) 596 200; mob. 8 657 09 090), tiesioginį vadovą;

1.2. Savivaldybės ES operacijų vadovą (jeigu toks paskirtas);

1.3. PAGD prie VRM PVV SKS (tel. (8 5) 212 0635, 8 610 02 359, el. p. sk@vpgt.lt) ir Šiaulių PGV apie nurodymo atlikimą (darbo val. tel. 8 612 43 471, el. p. [siauliai.css@vpgt.lt](mailto:šiauliai.css@vpgt.lt), [siauliai.pvs@vpgt.lt](mailto:šiauliai.pvs@vpgt.lt) / ne darbo val. tel. 8 610 41 240, el. p. [siauliai.pvs@vpgt.lt](mailto:šiauliai.pvs@vpgt.lt), [siauliai.css@vpgt.lt](mailto:šiauliai.css@vpgt.lt));

2. greitai nepašalinus gedimų, **vykdo** SA direktoriaus ar jo paskirto ES operacijų vadovo **nurodymus** perspėjimui ir informavimui pavojingose zonose ir vietovėse panaudoti įmanomas alternatyvias perspėjimo – informavimo priemones perduodant pranešimo apie įvykį tekstą, informaciją apie pavojingą zoną ir vietas, kurias reikia perspėti:

2.1. visomis turimomis ryšio priemonėmis, per pasiuntinius, vykstančius specialios paskirties automobiliais, turinčiais garso stiprinimo įrangą, arba kitomis transporto priemonėmis. Duomenys apie automobilius su įgarsinimo įranga pateikti – **5 priede**;

2.2. dėl perspėjimo organizavimo kreipiasi pagalbos į policijos, seniūnijų seniūnų, seniūnaičių, bendruomenės atstovus.

3. Apie atliktus visus nurodymus tel. ar el. paštu **informuoja**:

3.1. SA direktorių ir paskirtą ES operacijų vadovą, tiesioginį vadovą;

3.2. PAGD prie VRM PVV SKS (tel. (8 5) 212 0635, 8 610 02 359), el. p. sk@vpgt.lt) ir Šiaulių PGV apie nurodymo atlikimą (darbo val. tel. 8 612 43 471, el. p. [siauliai.css@vpgt.lt](mailto:šiauliai.css@vpgt.lt), [siauliai.pvs@vpgt.lt](mailto:šiauliai.pvs@vpgt.lt) / ne darbo val. tel. 8 610 41 240, el. p. [siauliai.pvs@vpgt.lt](mailto:šiauliai.pvs@vpgt.lt), [siauliai.css@vpgt.lt](mailto:šiauliai.css@vpgt.lt)).

3.5. Pasiuntinių išvykimo tvarka ir maršrutai

Pasiuntinių išvykimą koordinuoja darbo valandomis – CSTS, kitu metu – MKS (**12 priedas**). SA darbuotojui, atsakingam už perspėjimą, perdavus III skyriaus 3.1 dalyje 7 punkto informaciją, CSTS, MKS organizuoja SA pasiuntinių išvykimą automobiliais su įgarsinimo įranga, kreipiasi pagalbos dėl pasiuntinių (automobiliais ir kitu būdu) į teritorinius civilinės saugos sistemos subjektus

(2 priedas). Maršrutai nurodomi pagal PSS įrengtų sirenų adresus ir apima atitinkamos sirenos garso skleidimo teritoriją (12 priedas).

3.6. Savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioto administracijos darbuotojo ir už techninę priežiūrą atsakingo subjekto veiksmai sutrikus esamoms gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemoms

Nesant galimybių savivaldybės teritorijoje panaudoti PSS ir (ar) GPIS savivaldybės administracijos atsakingas už perspėjimą ir informavimą darbuotojas:

1. nedelsdamas **susisiekiama** su už techninę priežiūrą atsakingu asmeniu **išsiaiškina** priežastis, gedimo šalimo galimybes, trukmę bei pagalbos poreikį ir apie susiklosčiusią situaciją **informuoja**:

1.1. SA direktorių (tel. (8 41) 596 200; mob. 8 657 09 090);

1.2. ES operacijų vadovą (jeigu toks paskirtas);

1.3. PAGD prie VRM PVV SKS (tel. (8 5) 212 0635, 8 610 02 359, el. p. sk@vpgt.lt) ir Šiaulių PGV apie nurodymo atlikimą: darbo val. tel. 8 612 43 471, el. p. [siauliai.css@vpgt.lt](mailto:šiauliai.css@vpgt.lt), [siauliai.pvs@vpgt.lt](mailto:šiauliai.pvs@vpgt.lt) / ne darbo val. tel. 8 610 41 240, el. p. [siauliai.pvs@vpgt.lt](mailto:šiauliai.pvs@vpgt.lt), [siauliai.css@vpgt.lt](mailto:šiauliai.css@vpgt.lt);

2. **Vykdo** Savivaldybės administracijos direktoriaus ir (ar) jo paskirto ES operacijų vadovo **nurodymus** panaudoti įmanomas alternatyvias perspėjimo – informavimo priemones:

2.1. aktyvuoja GPIS (jeigu ji veikia);

2.2. kreipiasi policijos, seniūnijų seniūnų ir seniūnaičių pagalbos, jiems perduodamas pranešimo apie įvykį tekstas, informacija apie pavojingą zoną ir vietas, kurias reikia perspėti. Duomenys apie automobilius su įgarsinimo įranga.

3. Apie atliktus visus nurodymus tel. ar el. paštu **informuoja**:

3.1. SA direktorių ir paskirtą ES operacijų vadovą;

3.2. PAGD prie VRM SKS (tel. (8 5) 212 0635, 8 610 02 359), el. p. sk@vpgt.lt) ir Šiaulių PGV apie nurodymo atlikimą (darbo val. tel. 8 612 43 471, el. p. [siauliai.css@vpgt.lt](mailto:šiauliai.css@vpgt.lt), [siauliai.pvs@vpgt.lt](mailto:šiauliai.pvs@vpgt.lt) / ne darbo val. tel. 8 610 41 240, el. p. [siauliai.pvs@vpgt.lt](mailto:šiauliai.pvs@vpgt.lt), [siauliai.css@vpgt.lt](mailto:šiauliai.css@vpgt.lt)).

Sutrikus miesto savivaldybės teritorijoje esančiai centralizuoto valdymo perspėjimo ir informavimo sistemai, miesto SA CSTS specialistas gavęs pranešimus apie perspėjimo ir informavimo sistemos sutrikimus, aparatūros gedimus nedelsdamas apie tai **informuoja**:

- Sutartiniais įsipareigojimais PSS techninės priežiūros paslaugą atliekančio teikėjo (įmonės) darbuotojus (12 priedas);

- informuojamas PAGD prie VRM PVV SKS ir departamento Šiaulių PGV 3.2 papunktyje nurodytais kontaktais.

Greitai nepašalinus gedimų gyventojai, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos, ūkio subjektai perspėjami ir informuojami visomis turimomis ryšio priemonėmis, per pasiuntinius, vykstančius specialios paskirties automobiliais, turinčiais garso stiprinimo įrangą, arba kitomis transporto priemonėmis.

Gyvenamosiose vietovėse (teritorijose), kuriose nėra sirenų arba nėra galimybių panaudoti kitų įspėjamųjų garsinių priemonių, gyventojai, kitos įstaigos, ūkio subjektai perspėjami ir informuojami per pasiuntinius: seniūnus, seniūnijų darbuotojus, seniūnaičius, bendruomenės atstovus ir kt.

IV. INFORMACIJOS APIE EKSTREMALŪJŲ ĮVYKŲ AR EKSTREMALIAJĄ SITUACIJĄ GAVIMO IR PERDAVIMO TVARKA

Informacijos apie įvykį, ekstremalųjį įvykį, gresiančią ar paskelbtą (atšauktą) ekstremaliąją situaciją (toliau – informacija), taip pat duomenų apie ekstremaliosios situacijos padarinius teikimo, ir perdavimo (toliau – keitimasis informacija) civilinės saugos sistemos subjektams tvarka nustatyta Keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją ir duomenų teikimo apie ekstremaliosios situacijos padarinius tvarkos apraše (toliau – Aprašas), patvirtintame Vidaus reikalų ministro 2007-03-30 įsakymu Nr. 1V-114 (su pakeitimais).

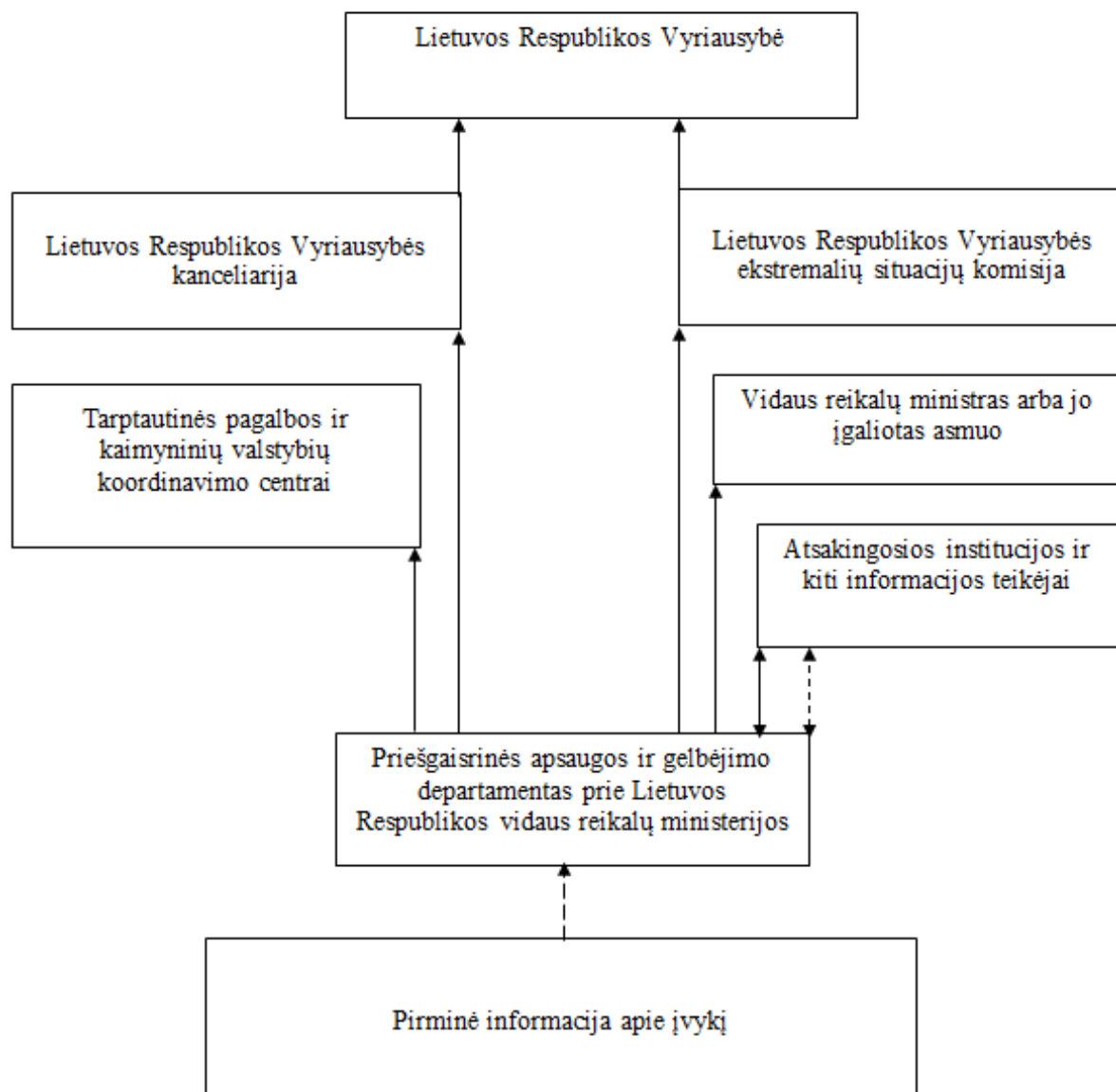
Už keitimąsi informacija apie įvykį, EĮ ar ES atsakingųjų institucijų ir kitų informacijos teikėjų

sąrašas pateiktas **13 priede**.

Savivaldybės administracija kaip informacijos teikėja PAGD prie VRM yra priskirta prie remiančiųjų institucijų (toliau – kitų institucijų), kurios padeda atsakingajai institucijai likviduoti ekstremaliąją situaciją ir šalinti jos padarinius, telkti turimus materialinius ir žmogiškuosius išteklius.

Atsakingųjų institucijų ir kitų informacijos teikėjų vadovai užtikrina informacijos priėmimą ir teikimą Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui, SA.

Bendra informacijos keitimosi tarp civilinės saugos sistemos subjektų schema

-----> Pirminė informacija apie įvykį (telefono ryšys ar kitos ryšio priemonės);

————> Įvertinta, apibendrinta informacija apie įvykį (telefono ryšys ar kitos ryšio priemonės).

4.1. Savivaldybės administracijos darbuotojo, atsakingo už keitimąsi informacija, veiksmai perduodant informaciją apie ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos Šiaulių priešgaisrinei gelbėjimo valdybai, PAGD prie VRM ir kitoms suinteresuotoms institucijoms

Savivaldybės administracijoje už informacijos priėmimą iš atsakingų institucijų ir iš kitų informacijos teikėjų, jos perdavimą Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM Šiaulių PGV, PAGD prie VRM, atsakingoms ir (ar) kitoms suinteresuotoms institucijoms, yra atsakingi (toliau – darbuotojai, atsakingi už keitimąsi informacija):

1. SA direktoriaus įsakymu (**12 priedas**) įgalioti Civilinės saugos ir teisėtvarkos (toliau – CSTS), Miesto koordinavimo skyriaus (toliau – MKS) darbuotojai:

1.1. informacija nenutrūkstamai (24/7) priimama per MKS;

1.2. teikiama Savivaldybės administracijos darbo valandomis per CSTS, po darbo dienos valandų, poilsio ir švenčių dienomis – MKS;

2. Savivaldybės ESOC Operacinio vertinimo ir ekstremaliųjų situacijų prevencijos, informacijos valdymo grupė, Savivaldybės ESOC aktyvavimo metu nustatyta tvarka.

PAGD prie VRM informaciją iš atsakingųjų institucijų ir kitų informacijos teikėjų – priima nenutrūkstamai **24/7** šiais kontaktais:

- PAGD prie VRM tel. (8 5) 271 7511, mob. tel. +370 610 02359 ir el. p. ems@vpgt.lt, sks@vpgt.lt.

- Šiaulių PGV: darbo valandomis – el. p. šiauliai.css@vpgt.lt, šiauliai.pvs@vpgt.lt, tel. 8 612 43471, ne darbo valandomis – šiauliai.pvs@vpgt.lt, šiauliai.css@vpgt.lt, tel. 8 610 41240.

Informacija teikiama šiais atvejais:

1. įvykus incidentui, dėl kurio buvo sutrikdyta gyventojų sveikata, iškilo pavojus gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai ir gresia, kad bus pasiekti Vyriausybės patvirtinti ekstremaliųjų įvykių kriterijai;

2. įvykus ekstremaliajam įvykiui, kai pasiekti ar viršyti Vyriausybės patvirtinti ekstremaliųjų įvykių kriterijai (informaciją teikia atsakingosios institucijos, ES-4 forma);

3. kai gresia ekstremalioji situacija;

4. kai paskelbta ekstremalioji situacija;

5. kai atšaukta ekstremalioji situacija

Darbuotojai, atsakingi už keitimąsi informacija, 1 ir 3 punktuose nustatytais atvejais, nedelsdami telefonu ar kitomis ryšio priemonėmis teikia atsakingųjų institucijų ir kitų informacijos teikėjų perduotą pirminę informaciją SA direktoriui, tiesioginiam vadovui, PAGD prie VRM Šiaulių PGV, PAGD prie VRM.

Pateikiami šie duomenys:

- trumpas įvykio, ekstremaliojo įvykio, gresiančios ar paskelbtos ekstremaliosios situacijos apibūdinimas (data, laikas, adresas, objektas, informacijos šaltinis, priežastys, prognozė);

- priimti sprendimai, planuojami ar atlikti pirminiai veiksmai;

- esami ir galimi pavojaus gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir aplinkai šaltiniai;

- įvykio kaitos prognozė;

- ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo pareigos, vardas, pavardė, telefonų numeriai (jeigu yra paskirtas);

- gelbėjimo darbų vadovo pareigos, vardas, pavardė, kontaktinių telefonų numeriai;

- paskirto ES operacijų vadovo pareigos, vardas, pavardė, kontaktinių telefonų numeriai.

Informacija apie paskelbtą ar atšauktą ekstremaliąją situaciją (4 - 5 punktuose nustatytu atveju) pateikiama ne tik telefono ryšiu ar kitomis ryšio priemonėmis, bet ir elektroniniu paštu užpildžius nustatytas ES-1; ES-2, ES-3 pranešimų formas (13 priedas).

ES-1 forma – teikiamas pirminis pranešimas **apie paskelbtą ekstremaliąją situaciją**. Teikiant pranešimą apie paskelbtą ekstremaliąją situaciją, pridedama įsakymo dėl ekstremaliosios situacijos paskelbimo kopija arba nurodoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo data ir numeris. **Šis pranešimas perduodamas ne vėliau kaip per 2 valandas** nuo ekstremaliosios situacijos paskelbimo;

ES-2 forma – teikiamas pranešimas apie atliekamus gelbėjimo darbus, ekstremaliosios situacijos eigą. **Šis pranešimas teikiamas kas 4 valandas** nuo pirminio pranešimo apie paskelbtą ekstremaliąją situaciją arba kitu, su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento budinčios pamainos pareigūnais suderintu, periodiškumu. **ES-2 forma nepildoma**, jei ekstremaliosios situacijos vietoje **padėtis nesikeičia**;

ES-3 forma – teikiamas pranešimas apie ekstremaliosios situacijos likvidavimą. Šis pranešimas teikiamas pašalinus ekstremaliosios situacijos padarinius. Atšaukus ekstremaliąją situaciją pridedama įsakymo dėl ekstremaliosios situacijos atšaukimo kopija arba nurodoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo data ir numeris.

Pildant ES-1 ir ES-2 formas, informacija pateikiama atsižvelgiant į paskelbtos ekstremaliosios situacijos pobūdį ir aplinkybes, pateikiant kuo tikslesnę ir išsamesnę informaciją.

SA ir Savivaldybės ESOC formos ES-4 nepildo, tai atlieka atsakingosios institucijos

(Keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją ir duomenų teikimo apie ekstremaliosios situacijos padarinius tvarkos aprašo 1 priedas).

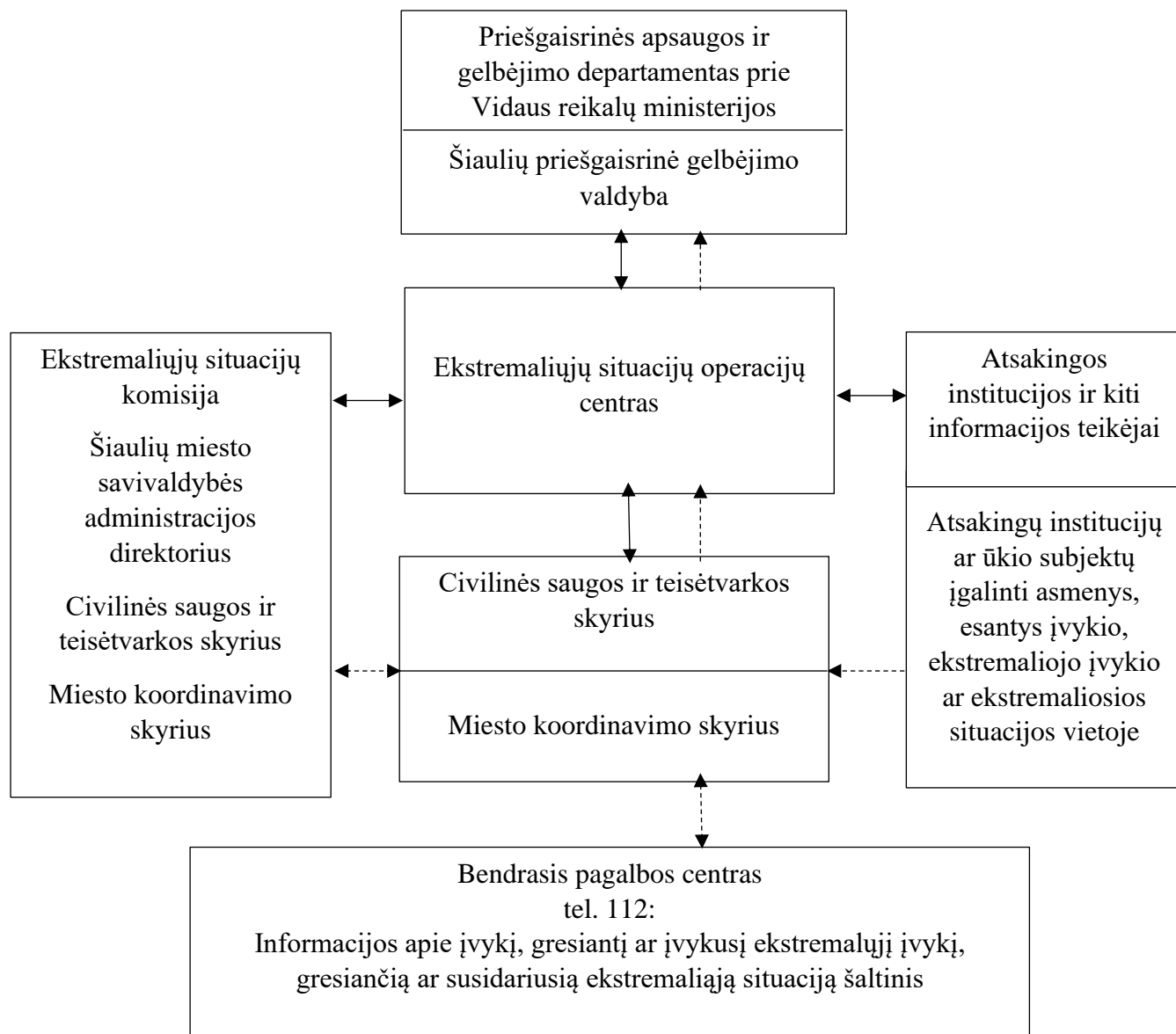
Savivaldybės ESK posėdžių įvykusių dėl ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos, protokolų, kuriuose siūloma skelbti ekstremaliąją situaciją, kopijos ne vėliau kaip per 24 valandas nuo posėdžio pabaigos, kitų posėdžių protokolų, kopijos – per 3 darbo dienas, elektroniniu paštu pateikiamos PAGD prie VRM ir jo padaliniui Šiaulių PGV aukščiau nurodytais kontaktais.

4.2. Informacijos apie ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją perdavimą savivaldybės administracijoje, savivaldybės civilinės saugos institucijoms, valstybės institucijoms ar įstaigoms, kitiems civilinės saugos sistemos subjektams ir gretimoms savivaldybėms tvarka

Savivaldybės administracijai arba aktyvuotam ES operacijų centrui informaciją apie gresiančią ES ir jos valdymą teikia ar jos informaciją priima teritorinės atsakingosios institucijos, kiti informacijos teikėjai, civilinės saugos pajėgos, specialiosios tarnybos, gyvybiškai svarbias paslaugas teikiantys ūkio subjektai, kitos įstaigos (**13 priedas**).

Keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją Šiaulių miesto savivaldybėje tvarkos schema (**13 priedas**).

Informacijos gavimo ir perdavimo schema

-----► Pirminė informacija apie įvykį (telefono ryšys ar kitos ryšio priemonės);

————► Įvertinta, apibendrinta informacija apie įvykį (telefono ryšys ar kitos ryšio priemonės).

Informacija apie galimą EĮ ar ES perduodama:

- pagal pobūdį atitinkamam savivaldybės administracijos padaliniui arba konkrečiam administracijos specialistui;

- nepriklausomai nuo keliamo pavojaus pobūdžio savivaldybės administracijos direktoriui tel. (8 41) 596 200; mob. 8 657 09 090 ir savivaldybės ESOC vadovui (tel. (8 41) 383 445; mob. 8 686 06 426);

- pagal pobūdį kompetentingai teritorinei atsakingajai (valstybės) institucijai arba įstaigai (kontaktiniai duomenys **2 priede**);

- gyvybiškai svarbias paslaugas teikiantiems ūkio subjektams ir įstaigoms (kontaktiniai duomenys **2 priede**), jeigu tai gali sutrikdyti jų veiklą;

- gretimos savivaldybės administracijai (kontaktiniai duomenys **2, 7 priedai**), jeigu joms egzistuoja pavojaus grėsmė.

4.3. Informacijos teikimo gyventojams ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų metu organizavimas (karštoji linija)

Gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai Šiaulių miesto savivaldybėje periodinį gyventojų informavimą organizuoja savivaldybės ESOC Visuomenės informavimo, administravimo, elektroninių ryšių organizavimo ir palaikymo grupė (sudėtis ir kontaktiniai duomenys – 4 priedas):

1. gaunamos informacijos pagrindu rengia informacinius pranešimus, kitą viešąją informaciją ir ją **platina** visuomenės informavimo priemonėmis.

2. **aktyvina** Miesto koordinavimo skyriaus telefono Nr. 1863 ir interneto svetainės www.siauliai.lt „Karštąją liniją“, ją **aptarnauja**. „Karštoji linija“ funkcionuoja visą parą, jos kontaktiniai duomenys skelbiami informaciniuose pranešimuose. „Karštosios linijos“ paskirtis – priimti ir registruoti informaciją iš gyventojų apie jiems reikalingą pagalbą ir teikti bendro pobūdžio rekomendacijas.

Gyventojams skelbiama patikrinta tokia informacija:

- pavojaus vieta, pobūdis, šaltinis, kylanti grėsmė, jos poveikio zona ir vystymosi prognozės;
- patarimai, kaip apsisaugoti;
- taikomi apribojimai, draudimai ir privalomi nurodymai, kaip elgtis;
- „karštosios linijos“ kontaktiniai duomenys, teikiamos paslaugos, pagalba ir telefonų numeriai;
- informacija apie evakavimą, laikiną apgyvendinimą, apsirūpinimą maistu ir medikamentais;
- atliekami reaguojančių CS sistemos subjektų veiksmai, siekiant suvaldyti, sušvelninti padėtį, ir artimiausiu metu planuojamos priemonės;
- aplinkos komponentų taršos tyrimų rezultatai ir išvados;
- duomenys apie EĮ ar ES židinyje dirbančias tarnybas, kitus pasitelktus resursus;
- informacija apie nukentėjusius, hospitalizuotus, žuvusius žmones;
- informacija apie vykdomą diagnostiką, reikalingą pagalbą;
- papildomos rekomendacijos dėl gyventojų tolimesnių veiksmų ir taikytinų apsisaugojimo būdų bei priemonių;
- informacija apie pavojaus (EĮ ar ES) likvidavimą, jos suvaldymą arba pabaigą ir taikomas prevencijos priemonės.

4.4. Informacijos gavimo ir jos pateikimo gyventojams ir suinteresuotoms institucijoms ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų metu koordinavimas

Informacijos gavimo ir jos pateikimo gyventojams ir suinteresuotoms institucijoms EĮ, ES metu koordinavimą vykdo savivaldybės ESOC.

Viešąją informaciją gyventojams ES atvejais teikia:

- savivaldybės ESK pirmininkas;
- savivaldybės ESK pirmininko įgaliotas ESK narys;
- paskirtas ES operacijų vadovas, o kol jis nepaskirtas – ES operacijų centro koordinatorius;
- SA direktoriaus įpareigotas SA atstovas.

Už informacijos teikimą gyventojams ekstremaliųjų įvykių ar situacijų metu yra atsakinga Savivaldybės ESOC Visuomenės informavimo, administravimo, elektroninių ryšių organizavimo ir palaikymo grupė. Grupės funkcijos ekstremaliųjų situacijų metu:

- rengia visuomenei informaciją apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus jos padarinius, jų šalinimo priemones ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;
- organizuoja spaudos konferencijas;
- teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja gyventojų, valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybės ir jos įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų perspėjimą ir informavimą apie įvykį, ekstremaliąjį įvykį ir ekstremaliąją situaciją, galimus jos padarinius, jų šalinimo priemones ir apsisaugojimo būdus;

- atsižvelgdama į įvykio, ekstremaliojo įvykio ir ekstremaliosios situacijos eigą ir prognozę, planuoja operacijų centro ryšių, duomenų perdavimo įrangos ir sistemų veiklą, užtikrina tinkamą operacijų centro ryšių sistemų būklę;

- užtikrina operacijų centro elektroninės informacijos apsaugą;
- užtikrina turimų operacijų centro informacinių sistemų darbą;
- užtikrina ESOC darbo vietų nuolatinį aprūpinimą darbui reikalingomis priemonėmis;
- užtikrina ESOC įrangos eksploatavimą ir techninę priežiūrą;
- užtikrina ESOC dokumentų įforminimą ir tvarkymą.

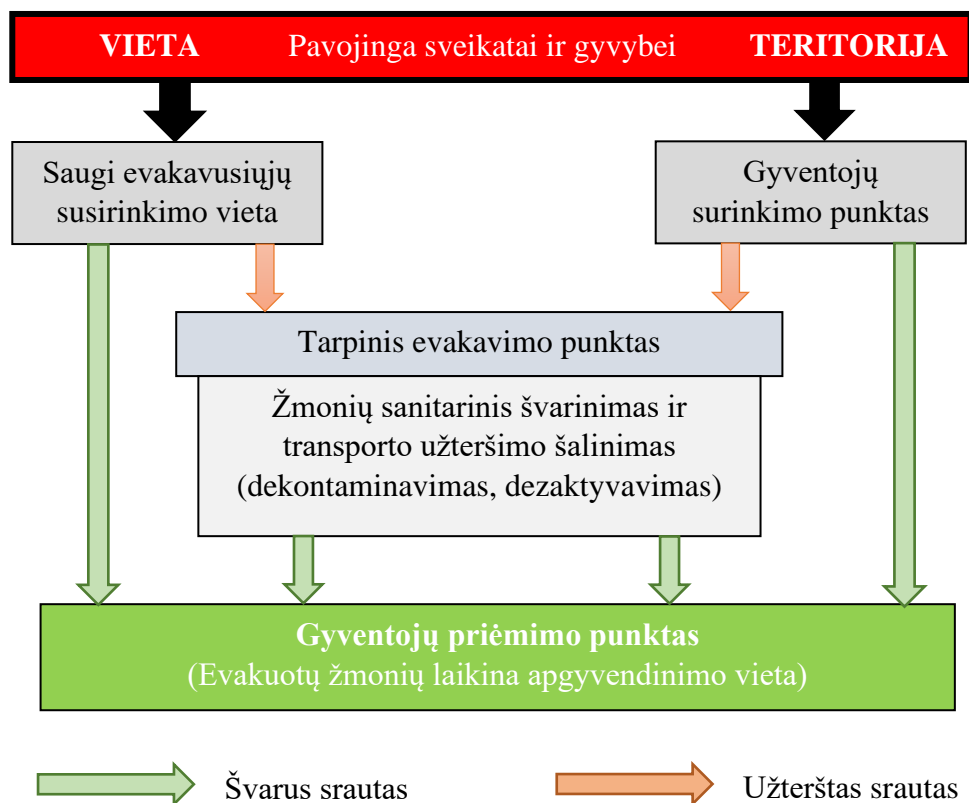
Informacija miesto gyventojams apie gresiantį ar susidariusį ekstremalųjį įvykį ar situaciją bus teikiama per regioninį laikraštį „Šiaulių kraštą“, laikraštį „Šiaulių naujienos“, savivaldybės interneto puslapį www.siauliai.lt, Šiaulių regiono radijo ir televizijos stotis, seniūnijų seniūnus, seniūnaičius, bendruomenės pirmininkus (**8 priedas**).

Šiaulių miesto savivaldybėje veiks „karštoji linija“ – trumpasis tel. Nr. 1863, el. paštas 1863@siauliai.lt.

V. GYVENTOJŲ EVAKAVIMO ORGANIZAVIMAS

Gyventojų evakavimas – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.

Gyventojų evakavimo organizavimo bendra schema

Nesutinkantys evakuotis registruojami pasirašytinai atsisakiusių evakuotis gyventojų sąraše.

5.1. Gyventojų evakavimo ir priėmimo tvarka gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai

Gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, atsižvelgdami į ekstremaliosios situacijos sukeltą pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai arba gavę Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos siūlymą, sprendimą evakuoti gyventojus priima:

– **kai gyventojai evakuojami iš kitai įstaigai ar ūkio subjektui priklausančios teritorijos ir pastatų**, – kitų įstaigų ir ūkio subjektų vadovai;

– **kai gyventojai evakuojami vienos savivaldybės teritorijoje**, – savivaldybės administracijos direktorius;

– **kai gyventojai evakuojami iš vienos savivaldybės teritorijos į kitos (gretimos ar negretimos) savivaldybės teritoriją**, – savivaldybės, iš kurios teritorijos evakuojami gyventojai, administracijos direktorius, suderinęs su savivaldybės, į kurios teritoriją evakuojami gyventojai, administracijos direktoriumi ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas).

Įvedus karo padėtį, atsižvelgdama į pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, Vyriausybė skelbia gyventojų evakavimą.

Savivaldybės administracijos direktoriaus išleistame įsakyme dėl gyventojų evakavimo **turi būti nurodyta:**

- gyventojų evakavimo priežastys;
- teritorija, iš kurios nuspręsta evakuoti gyventojus;
- teritorija, į kurią nuspręsta evakuoti gyventojus;
- prireikus – sprendimai ar siūlymai panaudoti valstybės ar savivaldybės administracijos direktoriaus rezervą.

Gali būti nustatomi:

- asmeniniams poreikiams naudojamų daiktų ir priemonių, kuriuos leidžiama turėti evakavimo metu, sąrašas ir kiekiai;
- naminių gyvūnų vykimo kartu su evakuojamais jų šeimnininkais sąlygos;
- kitos sąlygos.

SA direktoriaus, Vyriausybės nurodyti sprendimai privalomi vykdyti visiems gyventojams, išskyrus pareigūnus, užtikrinančius viešąją tvarką ir likviduojančius ekstremaliąją situaciją; išskyrus asmenis, priklausančius ginkluotosioms pajėgoms, ir pareigūnus, užtikrinančius viešąją tvarką ir likviduojančius ekstremaliąją situaciją.

Gyventojų evakavimą ir priėmimą savivaldybėje organizuoja **savivaldybės administracijos direktoriaus sudaryta Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija, atlikdama nustatytas funkcijas per savo savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą.** Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija pradeda funkcionuoti gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai (ar karo padėties metu), kai SA direktorius, įvertinęs susidariusią situaciją, priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo ir laikino jų apgyvendinimo.

Įvykio ar ekstremaliojo įvykio metu sprendimą dėl skubaus gyventojų iškeldinimo iš ekstremaliosios situacijos židinio priima **Gelbėjimo darbų vadovas.**

SA direktoriaus įsakymu sudaryta Šiaulių miesto savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija (toliau – GEP komisija) savo veikloje vadovaujasi SA direktoriaus įsakymu patvirtintais nuostatais (**5 priedas**), organizuoja gyventojų evakavimą, priėmimą, laikinų gyvenamųjų patalpų ir gyvybiškai būtinų paslaugų: gyventojų aprūpinimas maistu, geriamuoju vandeniu, medikamentais, švariais drabužiais ir kitų (toliau – būtiniausių paslaugos), suteikimą.

Kai gyventojai evakuojami iš vienos savivaldybės į kitą, gyventojų evakavimą organizuoja savivaldybės, iš kurios evakuojami gyventojai, GEP komisija, o gyventojų priėmimą, laikinųjų gyvenamųjų patalpų ir būtiniausių paslaugų jiems suteikimą – savivaldybės, į kurią evakuojami gyventojai, GEP komisija.

Įsigaliojus Vyriausybės nutarimui ar savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymui dėl gyventojų evakavimo, gyventojus evakuoja Savivaldybės teritorijoje įkurti:

- gyventojų surinkimo punktai;
- tarpiniai gyventojų evakavimo punktai (įkuriami už užterštos zonos ribų);
- gyventojų priėmimo punktai.

Atsižvelgdamas į ekstremaliosios situacijos, karo veiksmų sukeltą pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, galimą ekstremaliosios situacijos plitimo kryptį, SA direktorius ESOC siūlymu, o karo padėties atveju – karo komendantas, pasirenka gyventojų evakavimo maršrutą ir nustato, per kuriuos gyventojų surinkimo, tarpinius gyventojų evakavimo ir gyventojų priėmimo punktus bus vykdomas gyventojų evakavimas.

Kai ekstremaliosios situacijos pobūdis nereikalauja užteršimo kontrolės arba sanitarinio švarinimo, gyventojai iš gyvenamosios vietos (darbo vietos) tiesiogiai arba per gyventojų surinkimo punktus evakuojami iki gyventojų priėmimo punktų (laikinais suteiktų gyvenamųjų patalpų) savivaldybės, evakuojančios gyventojus, transporto priemonėmis.

Kai dėl cheminio, radiacinio ar biologinio užteršimo reikalingas sanitarinis žmonių švarinimas, gyventojai evakuojami šiais būdais:

- iš gyvenamosios vietos (darbo vietos) tiesiogiai arba per gyventojų surinkimo punktus iki tarpinių gyventojų evakavimo punktų – savivaldybės, evakuojančios gyventojus, transporto priemonėmis;

- nuo tarpinių gyventojų evakavimo punktų iki gyventojų priėmimo punktų (laikiniai suteiktų gyvenamųjų patalpų) – savivaldybių, priimančių evakuojamus gyventojus, transporto priemonėmis.

Paskelbus evakavimo pradžią, gyventojai, kurie turi galimybę evakuotis savarankiškai, išklause informaciją apie evakavimą per visuomenės informavimo priemones, evakuojasi nuosavomis transporto priemonėmis.

Gyventojai, kurie evakuojasi nuosavomis transporto priemonėmis, privalo vykti per tarpinius gyventojų evakavimo punktus.

Gyventojų surinkimo, tarpiniuose gyventojų evakavimo ir gyventojų priėmimo punktuose gyventojams teikiamos būtiniausios paslaugos, užtikrinama viešoji tvarka ir visuomenės sveikatos sauga, prireikus teikiamos būtinajai medicinos pagalbai priskiriamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos, psichologinė ir socialinė pagalba.

GEP komisija organizuoja savivaldybių transporto priemonių paskirstymą gyventojų surinkimo punktam, šių transporto priemonių kolonų palydą, apsaugą ir informacijos apie gyventojų evakavimą teikimą visuomenei.

Atsižvelgiant į ekstremaliosios situacijos pasekmes (padarinius) gyventojų evakavimas gali būti: laikinas, ilgalaikis ir negrįžtamas.

5.2. Gyventojų evakavimo ypatumai įvedus karo padėtį

Gyventojų evakavimas paskelbus karo padėtį:

Siekdama užtikrinti Lietuvos Respublikos gyventojų saugumą karo metu, Vyriausybė skelbia jų evakavimą. Gyventojų evakavimas organizuojamas Vyriausybės nustatyta tvarka.

Evakuojant gyventojus, jiems būtinai suteikiamos laikinos stacionarios arba laikinos kitos gyvenamosios patalpos, o kelionės metu jie aprūpinami maistu ir medikamentais.

Gyventojų evakavimui užtikrinti gali būti laikinai paimitos juridiniams ir fiziniams asmenims priklausančios transporto priemonės, nenaudojamos šių asmenų savarankiškai evakuotis. Asmenys, vykstantys iš evakavimo vietos savo transporto priemonėmis, esant galimybei privalo padėti išvykti kitiems asmenims. Už transporto priemonių laikiną paėmimą atlygina Vyriausybė įstatymų nustatyta tvarka.

Savivaldybės, į kurių teritoriją evakuojami gyventojai, privalo pasirengti priimti tokį evakuojamų asmenų skaičių, kuris yra ne mažesnis kaip 10 procentų atitinkamos savivaldybės teritorijos gyventojų skaičiaus.

5.3. Gyventojų evakavimui organizuoti skirti punktai ir jų funkcionavimas

Gyventojų evakavimui organizuoti įkuriami gyventojų surinkimo punktai, tarpinių gyventojų evakavimo punktai ir gyventojų priėmimo punktai, kurių sudėtį ir valdymo struktūrą tvirtina savivaldybės, kurios teritorijoje šie punktai įsteigti, administracijos direktorius.

Savivaldybės Gyventojų surinkimo punktų, tarpinių gyventojų evakavimo punktų ir gyventojų priėmimo punktų veiklos koordinavimą, evakuotinių gyventojų registravimą organizuoja GEP komisija.

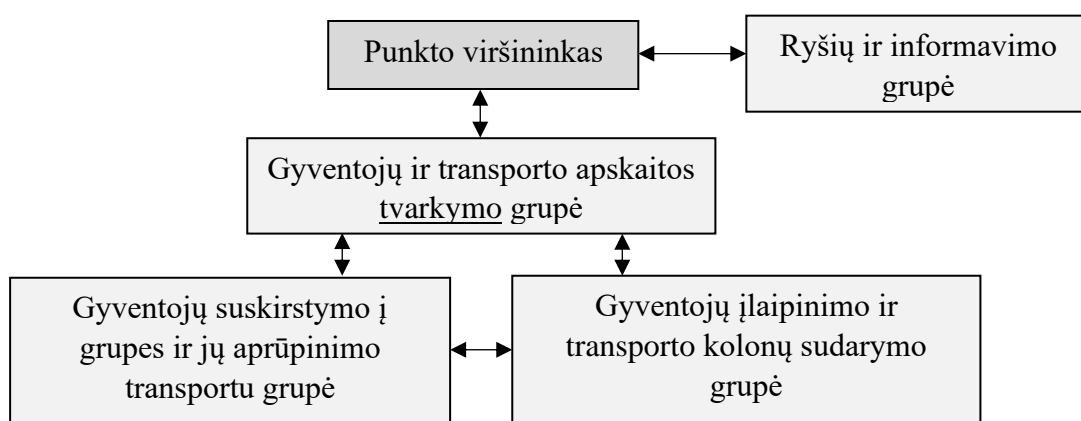
Gyventojų surinkimo punktuose, tarpiniuose gyventojų evakavimo punktuose ir gyventojų priėmimo punktuose **civilinės saugos sistemos pajėgos pagal kompetenciją** gyventojams teikia būtinąsias paslaugas, užtikrina viešąją tvarką ir visuomenės sveikatos saugą, prireikus teikia pirmąją ir skubiąją medicinos pagalbą, psichologinę ir socialinę pagalbą, užtikrina galimybę informuoti artimuosius, giminaičius apie buvimo vietą, pagal kompetenciją įgyvendina kitus ekstremalių situacijų komisijos priimtus sprendimus, o judant evakuojamų gyventojų kolonomis užtikrina viešąją tvarką tarp punktų.

Gyventojų surinkimo punktų paskirtis – surinkti gyventojus ir organizuoti jų evakavimą.

Gyventojų surinkimo punktai:

1. registruoja evakuojamus gyventojus;
2. skirsto evakuojamus gyventojus į grupes, atsižvelgdami į nustatytą pirmumo tvarką;
3. sudaro transporto priemonių ir (ar) pėsčiųjų kolonas, skiria kolonų vadovus;
4. laipina gyventojus į transporto priemones;
5. tvarko transporto priemonių apskaitą;
6. įkuria savivaldybės administracijos direktoriaus sudarytą informacijos centrą, kuris renka informaciją apie atvykstančius gyventojus ir padeda jiems surasti šeimos narius;
7. teikia informaciją apie evakuojamus gyventojus savo savivaldybės GEP komisijai ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui arba valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrui.

Gyventojų surinkimo punkto struktūra

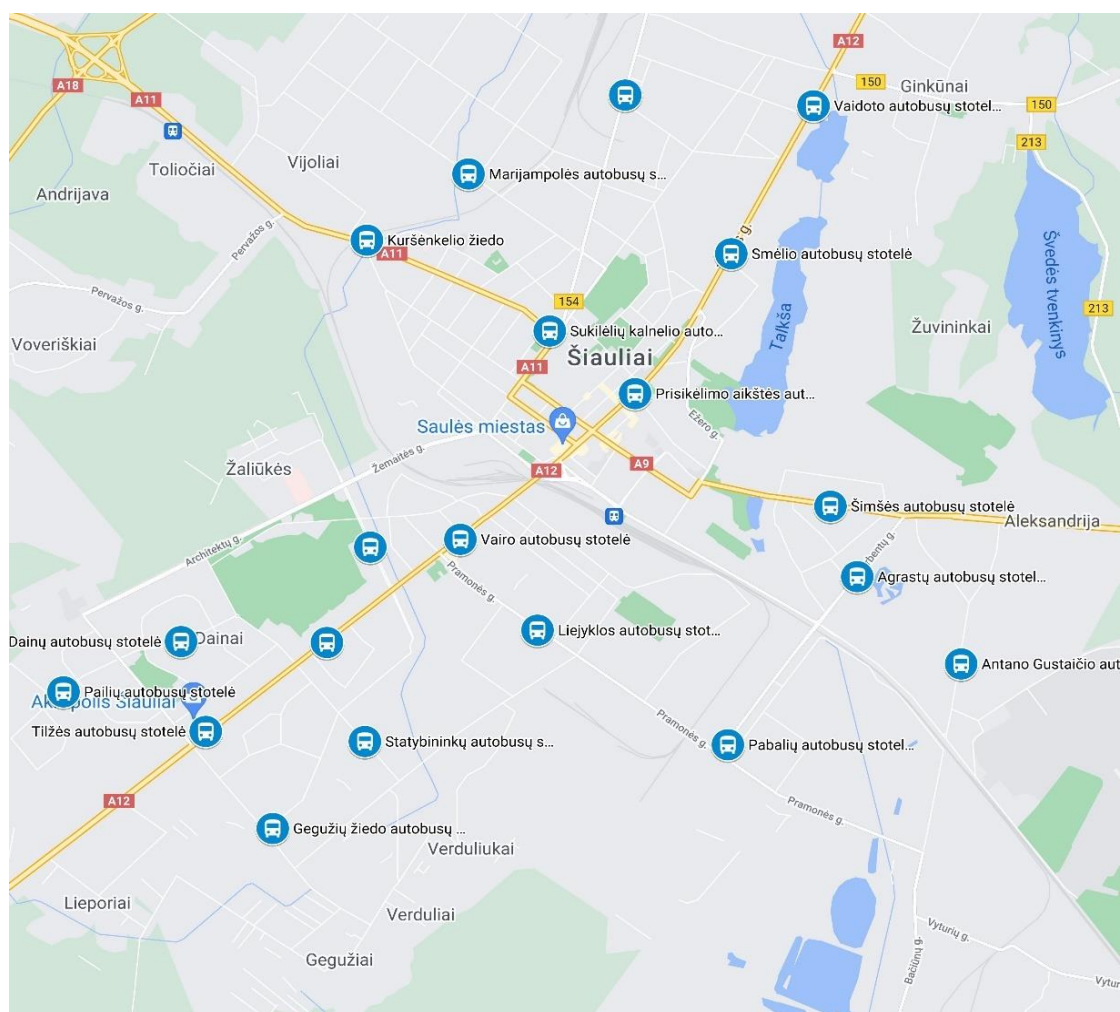
Gyventojų surinkimo punktų grupių uždaviniai:

- kontroliuoti transporto atvykimą į punktą;
- tvarkyti evakuojamų gyventojų ir transporto apskaitą;
- skirstyti evakuojamuosius į grupes ir aprūpinti transporto priemonėmis;
- sudaryti transporto ir / ar pėsčiųjų kolonas;
- organizuoti evakuojamų gyventojų įlaipinimą į savivaldybės suorganizuotas transporto priemones.

Gyventojų surinkimo punktų sąrašas:

Eil. Nr.	Pavadinimas	Koordinatės (WGS)	
		X	Y
1.	Pailių autobusų stotelė	55.9100933	23.2443905
2.	Dainų autobusų stotelė	55.9138224	23.2593219
3.	Gegužių žiedo autobusų stotelė	55.8999320	23.2710673
4.	Tilžės autobusų stotelė	55.9071574	23.2624556
5.	Statybininkų autobusų stotelė	55.9064139	23.2825883
6.	J. Sondeckio autobusų stotelė	55.9137525	23.2778141
7.	Šiaulių arenos autobusų stotelė	55.9208185	23.2832822
8.	Vairo autobusų stotelė	55.9213965	23.2946946
9.	Liejyklos autobusų stotelė	55.9146696	23.3044943

10.	Pabalių autobusų stotelė	55.9061973	23.3286185
11.	Agrastų autobusų stotelė	55.9186290	23.3450251
12.	Antano Gustaičio autobusų stotelė	55.9121492	23.3581701
13.	Šimšės autobusų stotelė	55.9238571	23.3416090
14.	Prisikėlimo aikštės autobusų stotelė	55.9321937	23.3168388
15.	Smėlio autobusų stotelė	55.9425737	23.3290299
16.	Vaidoto autobusų stotelė	55.9535181	23.3394885
17.	Sukilėlių kalnelio autobusų stotelė	55.9368136	23.3060182
18.	Kuršėnkelio žiedo autobusų stotelė	55.9435535	23.2828784
19.	V. Bielskio autobusų stotelė	55.9543221	23.3156166
20.	Marijampolės autobusų stotelė	55.9484786	23.2957233

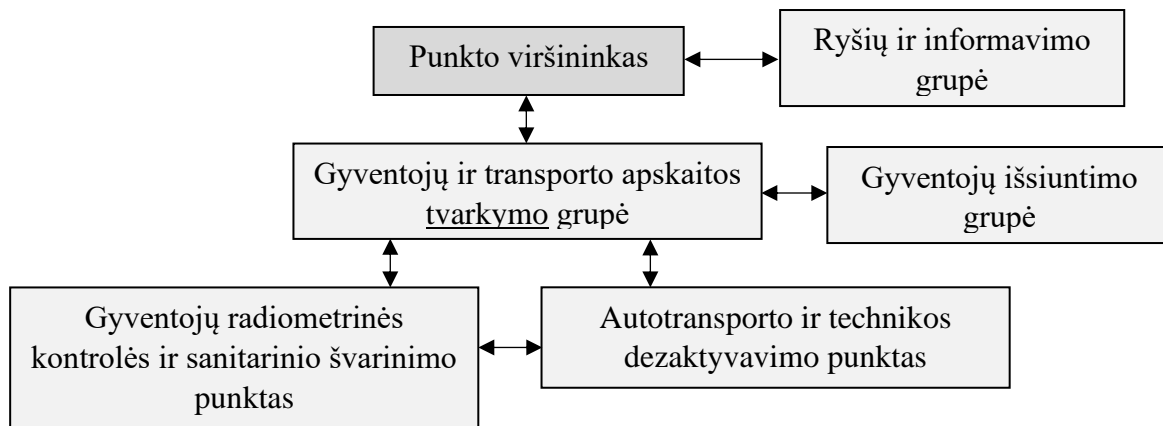
Tarpinių gyventojų evakavimo punktų paskirtis – registruoti atvykstančius gyventojus, tikrinti jų cheminį užterštumą, vykdyti dozimetrinę kontrolę ir siųsti gyventojus į gyventojų priėmimo punktus.

Tarpiniai gyventojų evakavimo punktai:

1. registruoja evakuojamus gyventojus;
2. atlieka gyventojų cheminio ar kitokio užterštumo patikrą, vykdo dozimetrinę kontrolę;
3. atlieka gyventojų sanitarinį švarinimą;
4. atlieka transporto priemonių cheminio ar kitokio užterštumo kontrolę ir švarinimą;
5. perlaipina gyventojus iš transporto priemonių, vykusių per užterštą teritoriją, į švarias transporto priemones;

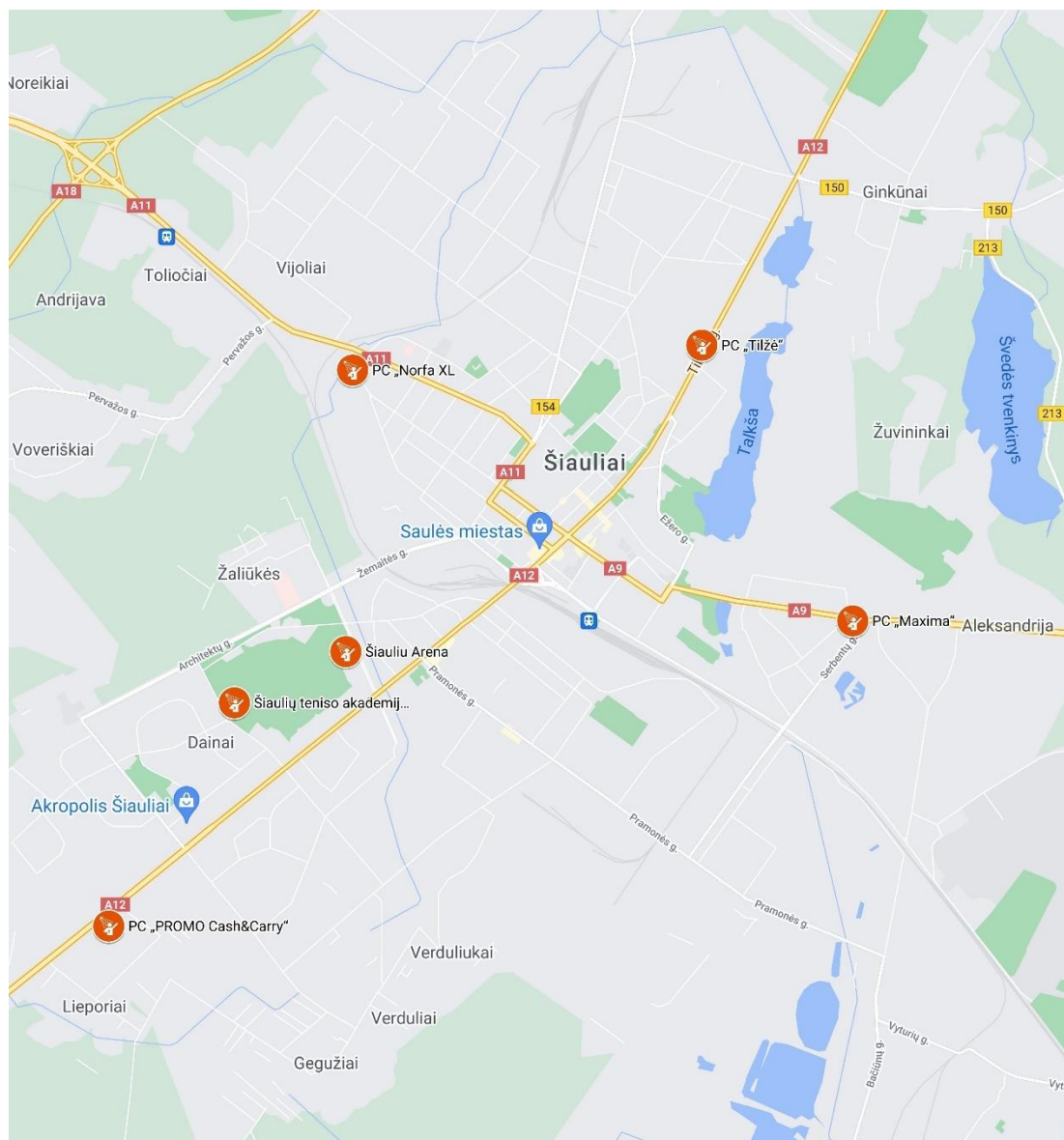
6. tvarko transporto priemonių apskaitą;
7. įkuria savivaldybės administracijos direktoriaus sudarytą informacijos centrą, kuris renka informaciją apie atvykstančius gyventojus ir padeda jiems surasti šeimos narius;
8. teikia informaciją apie evakuojamus gyventojus GEP komisijai ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui arba valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrui.

Tarpinio gyventojų evakavimo punkto struktūra

Tarpinio gyventojų evakavimo punktų sąrašas:

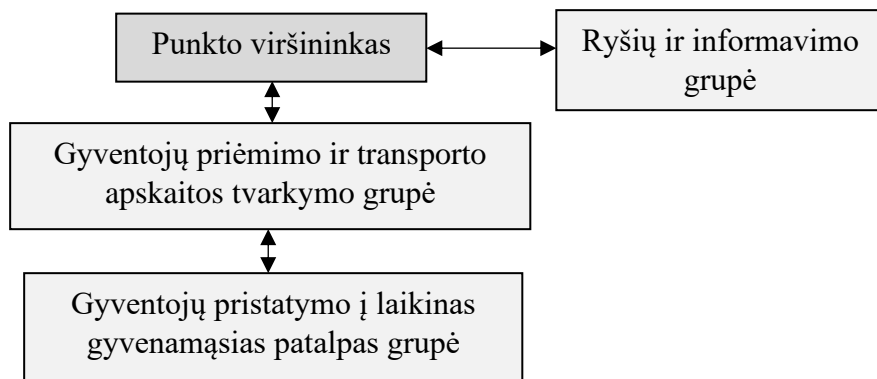
Eil. Nr.	Pavadinimas, adresas	Koordinatės (WGS)	
		X	Y
1.	PC „PROMO Cash&Carry“, Karaliaučiaus g. 41, Šiauliai	55.9004291	23.2506066
2.	PC „Norfa XL“, Gumbinės g. 145A, Šiauliai	55.9417388	23.2828799
3.	PC „Tilžė“, Tilžės g. 225, Šiauliai	55.9435896	23.3291724
4.	PC „Maxima“, Vilniaus g. 3, Šiauliai	55.9231338	23.3491889
5.	Šiaulių teniso akademija, Gardino g. 8, Šiauliai	55.9171394	23.2671771
6.	Šiauliu Arena, J. Jablonskio g. 16, Šiauliai	55.9206230	23.2821019

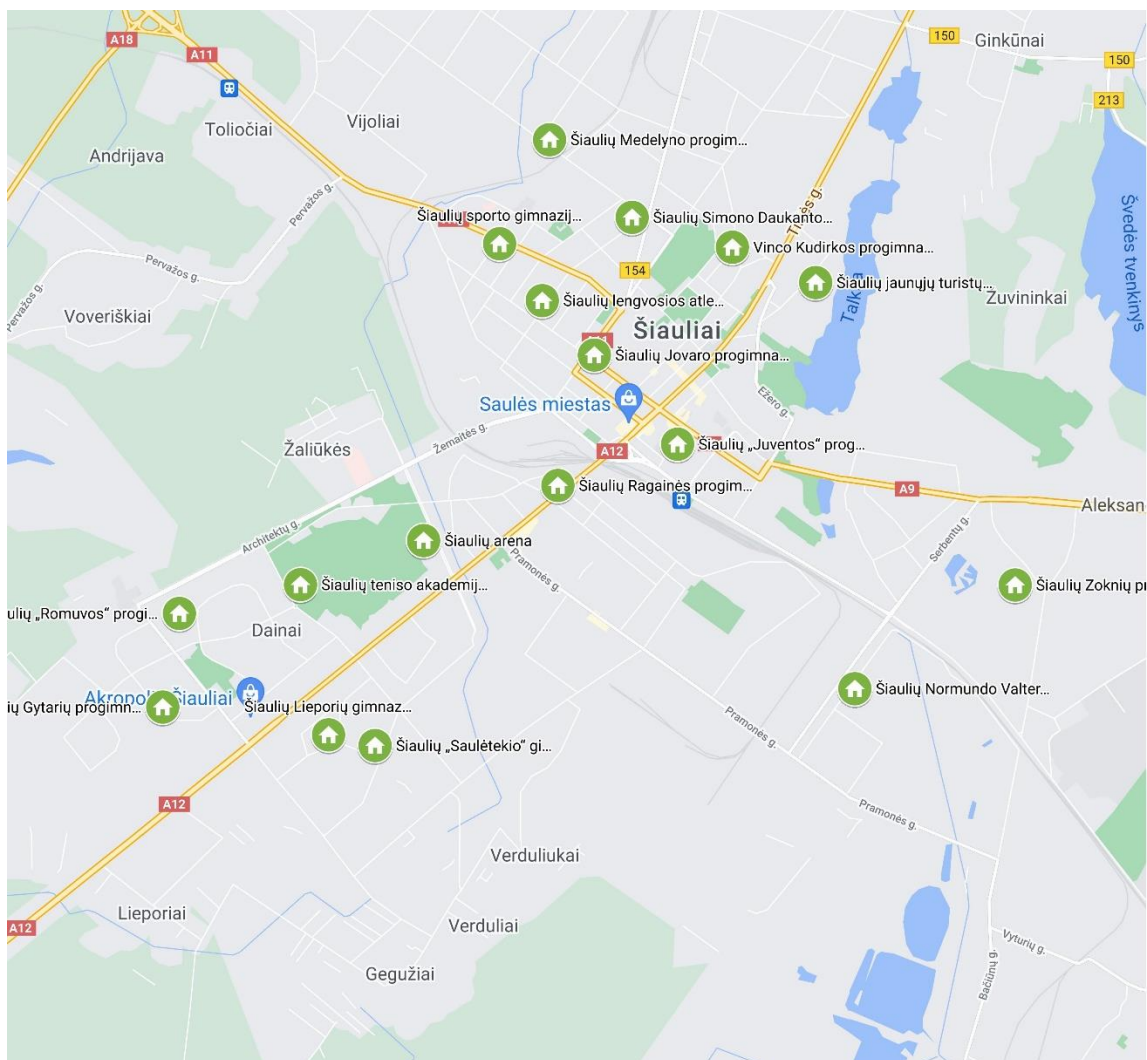
Gyventojų priėmimo punktų paskirtis – pasitikti atvykstančius gyventojus, suskirstyti juos į grupes ir palydėti iki jiems laikinai suteiktų gyvenamųjų patalpų:

1. priima, registruoja atvykstančius, evakuojamus gyventojus, ir nustato jų tapatybes;
2. skirsto evakuojamus gyventojus į grupes, atsižvelgdami į nustatytą pirmumo tvarką;
3. suteikia evakuojamiems gyventojams stacionarias ar laikinas gyvenamąsias patalpas;
4. tvarko transporto priemonių apskaitą;
5. įkuria savivaldybės administracijos direktoriaus sudarytą informacijos centrą, kuris renka informaciją apie atvykstančius gyventojus ir padeda jiems surasti šeimos narius;
6. teikia informaciją apie evakuojamus gyventojus savo savivaldybės GEP komisijai ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui arba valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrui.

Gyventojų priėmimo punkto struktūra

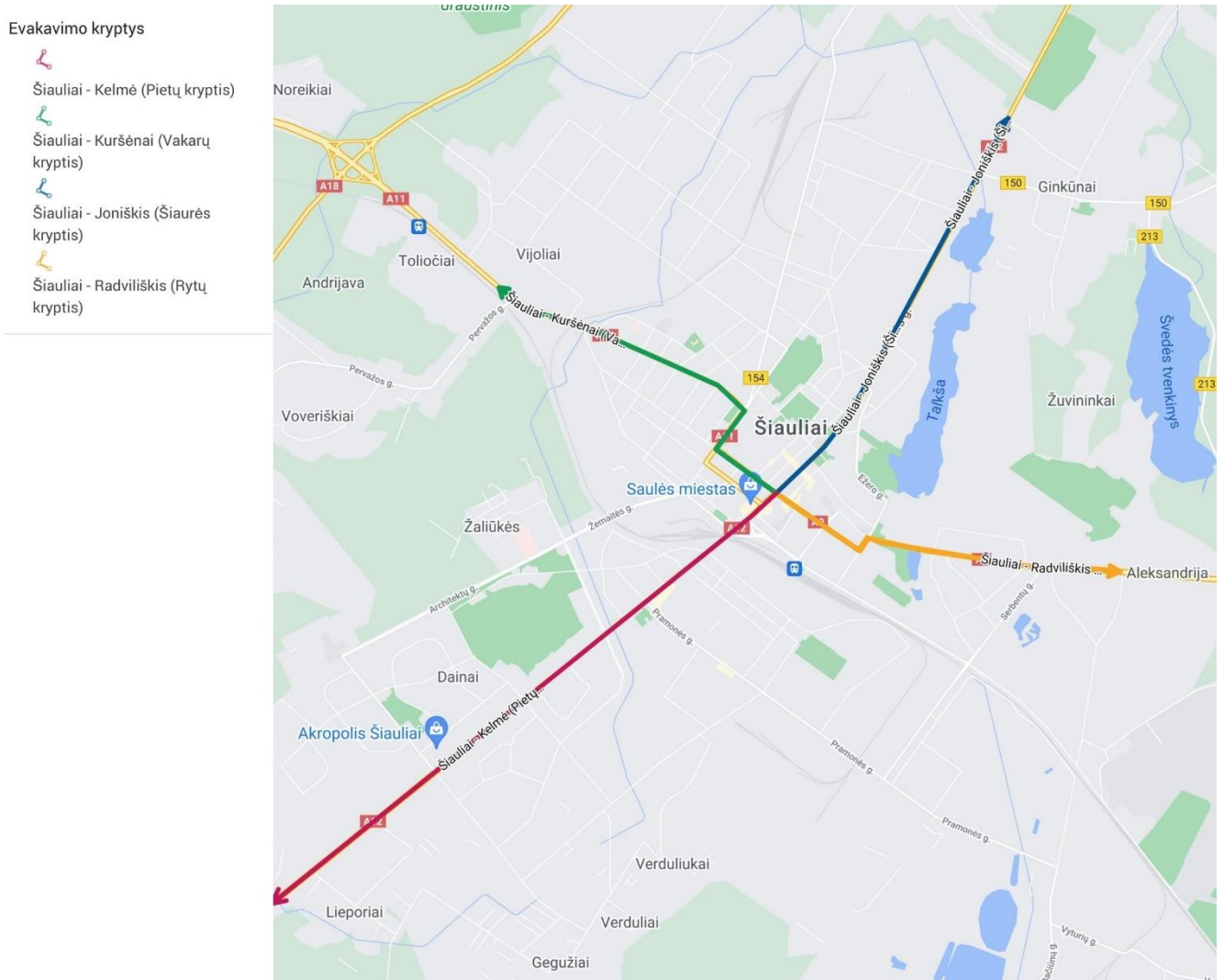
Gyventojų priėmimo punktai įkuriami Šiaulių miesto savivaldybės kolektyvinės apsaugos statiniuose evakuotiems gyventojams apsaugoti (**11 priedas**).

Gyventojų surinkimo punktuose, tarpiniuose gyventojų evakavimo punktuose ir gyventojų priėmimo punktuose **civilinės saugos sistemos pajėgos pagal kompetenciją** gyventojams teikia būtinausias paslaugas, užtikrina viešąją tvarką ir visuomenės sveikatos saugą, prireikus teikia pirmąją ir skubiąją medicinos pagalbą, psichologinę ir socialinę pagalbą, užtikrina galimybę informuoti artimuosius, giminaičius apie buvimo vietą, pagal kompetenciją įgyvendina kitus ekstremalių

situacijų komisijos priimtus sprendimus, o judant evakuojamų gyventojų kolonoms užtikrina viešąją tvarką tarp punktų.

Gyventojų evakavimo punktų įkūrimo vietų sąrašas pateiktas plano **11 priede**.

5.4. Galimos evakavimo kryptys ir maršrutai

Pagal susidariusią ekstremaliąją situaciją galimi ir kiti evakavimo maršrutai bei kryptys. Atsižvelgiant į susidariusią ekstremaliąją situaciją miesto gyventojai būtų evakuojami ne tik pagrindiniais maršrutais, bet ir aplinkiniais miesto keliais.

Šiaulių miesto savivaldybės gyventojų evakavimo organizavimo žemėlapis taip pat pasiekimas per „Google Maps“ platformą:

<https://www.google.com/maps/d/u/0/edit?mid=1ZSn-zLaCvRnIaLUj4koQxncc9yYF5Al&usp=sharing>

5.5. Gyventojų evakavimui būtinos priemonės ir kiti materialiniai ištekliai

Gyventojams evakuoti ekstremaliųjų situacijų atvejais ūkio subjektų, įstaigų, organizacijų turima transporto priemonių suvestinė nurodyta plano **5 priede**.

Jeigu evakuojamų žmonių kiekis bus didelis, bus pasitelktas papildomas kitų ūkio subjektų, įmonių, įstaigų transportas.

Neužtenkant savivaldybėje turimų transporto priemonių numatoma kreiptis į gretimas kaimynines savivaldybes, su kuriomis sudarytos tarpusavio pagalbos teikimo sutarys bei planai **(8 priedas)**.

Vykdamas evakavimą, numatoma, kad evakuojamų mašinų kolonas lydės greitosios medicinos pagalbos ekipažai. Kiek ekipažų ir kokios sudėties, bus nuspręsta evakuacijos pradžioje savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro posėdžio metu.

Viešosios tvarkos palaikymą ir eismo reguliavimą keliuose, evakavimo metu vykdys Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato kelių policijos pareigūnai. Konkretų ekipažų kiekį, pagal suformuotą automobilių kolonų skaičių, nustatys savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras.

Viešosios tvarkos palaikymą nelaimės zonoje ir evakuotų gyventojų priėmimo vietose užtikrins Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareigūnai. Policijos pareigūnai taip pat prižiūrės, kad nebūtų grobstomas savo būstus palikusių gyventojų turtas.

5.6. Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimas laikinam evakuotų gyventojų apgyvendinimui

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 12 d. nutarimo Nr. 529 „Dėl Kolektyvinės apsaugos statinių poreikio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ reikalavimais, SA direktorius nustato kolektyvinės apsaugos statinių poreikį savivaldybės teritorijoje.

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. lapkričio 3 d. įsakymu Nr. A-1514 yra patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybės kolektyvinės apsaugos statinių evakuotiems gyventojams apsaugoti sąrašas.

Minimalus kolektyvinės apsaugos statinių poreikis savivaldybės teritorijoje nustatytas atsižvelgiant į apskaičiuotą minimalų kolektyvinės apsaugos statiniuose apsaugomų savivaldybės gyventojų skaičių, kai vienam gyventojui tenka 1,5 m² statinio ar patalpos.

Minimalus kolektyvinės apsaugos statiniuose apsaugomų savivaldybės gyventojų skaičius – 10565.

Šiaulių miesto savivaldybės teritorijoje esančių kolektyvinės apsaugos statinių suvestinė pateikta plano **17 priede**.

Gyventojų priėmimą KAS gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, karo metu organizuoja Kolektyvinės apsaugos organizavimo grupė (toliau – Grupė), sudaryta SA direktoriaus įsakymu ir vykdomi veiksni vadovaujantis SA direktoriaus įsakymu patvirtintais nuostatais **(5 priedas)** ir Kolektyvinės apsaugos statinio paruošimo evakuotiems gyventojams apsaugoti rekomendacijomis (toliau – Rekomendacijos), patvirtintomis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1-406, taip pat su vykdoma veikla susijusiais teisės aktais.

Grupė atskaitinga Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisijai ir pavaldi Ekstremaliosios situacijos operacijų vadovui, o kai jis nepaskirtas, – Savivaldybės ESOC koordinatoriui. Gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, taip pat karo metu, kitais atvejais – pavaldi Savivaldybės administracijos direktoriui ir atskaitinga Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisijai.

Grupės paskirtis – kartu su Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centru, Šiaulių m. savivaldybės socialinių paslaugų centru, socialinės paramos įstaiga Šiaulių kompleksinių paslaugų namais „Alka“ bei KAS valdytojais organizuoja evakuojamų gyventojų apgyvendinimo KAS, sudarant būtinausias gyvenimo sąlygas gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, numato ir užtikrina darbuotojų (pesonalo, būdinčios pamainos, avarinių tarnybų brigadų, greitosios medicinos pagalbos darbuotojų ir t. t.) kolektyvinę apsaugą KAS.

Grupės veikla (funkcijos):

- numato reikiamą personalą, atsakingą už Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatytą KAS paruošimą ir aprūpinimą materialinėmis priemonėmis;

- teikia sveikatos priežiūros ir psichologinės pagalbos, apsaugos ir kitas būtinausias paslaugas. Šiai funkcijai įgyvendinti gali pasitelkti savanorius;
- užtikrina KAS inžinerinių sistemų tinkamą ir pakankamą funkcionavimą;
- sprendžia kitus klausimus, susijusius su būtinausių gyvenimo KAS sąlygų užtikrinimu;
- prireikus organizuoja gyventojų priėmimą į KAS;
- įvertina KAS parengimo lygį priimti evakuotus gyventojus gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai, taip pat karo metu bei teikia rekomendacijas KAS valdytojams.

5.7. Evakuotų gyventojų grįžimas

Sprendimą dėl gyventojų grįžimo į gyvenamąsias vietas, nustačius, kad ekstremaliosios situacijos sukkelto pavojaus gyventojų gyvybei ar sveikatai nebėra, priima:

- **kai gyventojai evakuoti vienos savivaldybės teritorijoje** – savivaldybės administracijos direktorius.

- **kai gyventojai evakuoti į kitos savivaldybės teritoriją** – savivaldybės, į kurios teritoriją grąžinami gyventojai, administracijos direktorius, suderinęs su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu. Gyventojų grįžimą į gyvenamąsias vietas organizuoja savivaldybės, į kurios teritoriją grąžinami gyventojai, gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija. Esant karo padėčiai, šie veiksmai derinami su savivaldybės teritorijoje veikiančiu karo komendantu;

- **esant karo padėčiai arba ją atšaukus** – Vyriausybė.

Sprendimą dėl gyventojų grįžimo į gyvenamąsias vietas, nustačius, kad ekstremaliosios situacijos ar karo veiksmų sukkelto pavojaus gyventojų gyvybei ar sveikatai nebėra, priima savivaldybės administracijos direktorius:

- kai gyventojai buvo evakuoti į kitos savivaldybės teritoriją;

- kai gyventojai buvo evakuoti vienos savivaldybės teritorijoje.

Gyventojų grįžimą į gyvenamąsias vietas organizuoja tos savivaldybės, į kurios teritoriją grąžinami gyventojai, GEP komisija, atlikdama nustatytas funkcijas per savo savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą.

VI. GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ ARBA GRESIANČIŲ AR SUSIDARIUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

ES valdymo organizavimą ir koordinavimą Savivaldybėje vykdo SA įsakymu sudarytos Savivaldybės ESK ir ESOC, vadovaudamosi SA direktoriaus įsakymu patvirtintais nuostatais. Savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos ir Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro sudarymo dokumentai, jų nuostatai ir narių kontaktiniai duomenys pateikiami **3-4 prieduose**.

Ekstremaliosios situacijos skirstomos į du lygius – savivaldybės ir valstybės:

Savivaldybės lygio – ekstremaliosios situacijos, kurios trunka ne ilgiau kaip 6 mėnesius ir kurių padariniai šalinami savivaldybėje (savivaldybėse) esančiomis civilinės saugos sistemos pajėgomis ir naudojant savivaldybėje (savivaldybėse) ar valstybės rezerve turimus arba iš kitų savivaldybių gautus materialinius išteklius, o ekstremaliosios situacijos padarinių išplitimo ribos neviršija trijų savivaldybių teritorijų ribų;

Valstybės lygio – ekstremaliosios situacijos, kurių padariniai šalinami keliuose savivaldybėse esančiomis civilinės saugos sistemos pajėgomis ir naudojant savivaldybėse arba valstybės rezerve turimus materialinius išteklius, o ekstremaliosios situacijos padarinių išplitimo ribos viršija trijų savivaldybių teritorijų ribas, arba kurios trunka ilgiau kaip 6 mėnesius.

Savivaldybės lygio ekstremalioji situacija skelbiama, kai įvykis atitinka, pasiekia ar viršija vieną ar kelius Ekstremalių įvykių kriterijus, patvirtintus Vyriausybės nutarimu (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimas Nr. 241 „Dėl ekstremalių įvykių kriterijų patvirtinimo“ su visais pakeitimais), ir yra bent viena iš šių sąlygų:

1. ekstremalusis įvykis savivaldybėje pasiekia tokį mastą, kai iš nuolatinės gyvenamosios vietos evakuojama daugiau kaip 300 gyventojų;

2. savivaldybėje ekstremaliojo įvykio padariniai sutrikdo daugiau kaip 500 gyventojų būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas ir ši padėtis trunka ilgiau kaip 24 valandas;

3. ekstremaliojo įvykio padariniai išplinta savivaldybės teritorijoje, kurios bendras plotas viršija du trečdalius visos savivaldybės teritorijos bendrojo ploto;

4. gelbėjimo, paieškos, neatidėliotini darbai ir ekstremaliųjų įvykių likvidavimas savivaldybės teritorijoje užtrunka ilgiau kaip 24 valandas;

5. ekstremalusis įvykis susidaro savivaldybės teritorijoje esančiame pavojingajame ar valstybinės reikšmės objekte arba dėl ekstremaliojo įvykio sutrinka ar sutrikdoma tokio objekto kontrolė ar funkcionavimas;

6. prašoma iš 3 ar daugiau gretimų (žiedinėms Savivaldybėms – arčiausiai esamų, pasiekiamų) savivaldybių pagalbos gyventojams evakuoti, gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, ekstremaliajam įvykiui likviduoti ir jo padariniams šalinti, kai savivaldybėje esančių civilinės saugos sistemos pajėgų ir materialinių išteklių nepakanka.

Išnykus šioms 1–6 punkto sąlygoms – ES atšaukiama.

Savivaldybės lygio ES, civilinės saugos sistemos subjektų parengties antro (sustiprinto) ir trečio (visiškos parengties) lygius įsakymu skelbia ir atšaukia Savivaldybės administracijos direktorius, gavęs Savivaldybės ESK pasiūlymus.

Civilinės saugos sistemos subjektų (toliau – Sistema) parengties lygiai ir jų paskelbimo tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme.

Savivaldybės ESK, susipažinusi su gelbėjimo darbų vadovo, savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo ar savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos įgalioto asmens ir / ar Savivaldybės ESSOC informacija apie gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos pobūdį ir mastą savivaldybėje, nedelsdama nusprendžia, ar teikti savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymą skelbti savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją, likvidavus ekstremaliąją situaciją ir pašalinus jos padarinius – teikti pasiūlymą atšaukti ES.

Išnykus 1–6 punktuose nustatytoms sąlygoms, Savivaldybės administracijos direktorius, neatsižvelgdamas į tai, kad Savivaldybės ESK nepateikė pasiūlymo atšaukti ES, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, įsakymu atšaukia savivaldybėje savivaldybės lygio ekstremaliąją

situaciją.

Valstybinio lygio civilinės saugos pratybų ir tarptautinių pratybų metu Sistemos parengties lygius skelbia ir atšaukia įsakymu Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktorius.

6.1. Asmens, atsakingo už informacijos priėmimą ir perdavimą, veiksmai gavus informaciją apie gresiantį ar įvykusį ekstremalų įvykį, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją

SA direktoriaus įsakymu įgaliotas SA Civilinės saugos ir teisėtvarkos skyriaus (darbo valandomis) ar SA Miesto koordinavimo skyriaus (ne darbo valandomis) darbuotojas (toliau – darbuotojas, atsakingas už informacijos perdavimą), gavęs informaciją apie gresiantį ekstremalų įvykį ar, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją:

– ją įvertina pagal ekstremalių įvykių kriterijus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 241 „Dėl ekstremalių įvykių kriterijų patvirtinimo“ su visais pakeitimais;

- patikslina iš ko ir kada gauta informacija;
- įvykio datą, laiką, vietą, kas objekto, kuriame įvyko ekstremalus įvykis, vadovas;
- įvykio trumpą charakteristiką, kokios institucijos jau informuotos;
- kas vykdo ir vadovauja gelbėjimo darbams, reikalinga pagalba;
- informaciją perdavusio asmens vardas, pavardė, pareigos, adresas, telefonas;
- apie gautą informaciją perduoda SA direktoriui, ESK pirmininkui, **jeigu įvykis pasiekė ekstremalaus įvykio kriterijus.**

ESK pirmininkas, gavęs informaciją apie gresiantį ekstremalų įvykį ar įvykusį ekstremalų įvykį, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, inicijuoja Savivaldybės ESOC sušaukimą (aktyvavimą), kai:

- prognozuojama, kad bus pasiekti ar viršyti ekstremaliojo įvykio kriterijai;
- prognozuojama ekstremalioji situacija;
- pasiekti ar viršyti ekstremaliojo įvykio kriterijai;
- paskelbta ekstremalioji situacija;
- ekstremaliajai situacijai ar ekstremaliajam įvykiui valdyti arba jo padariniams likviduoti šaukiama pagal kompetenciją ESOC Materialinio techninio aprūpinimo grupė.

Gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai, sprendimą dėl ESOC sušaukimo priima Savivaldybės administracijos direktorius ar Savivaldybės ekstremalių situacijų komisija.

Inicijuojant ESOC sušaukimą (aktyvavimą), pateikiami šie duomenys:

– prognozuojamos arba susidariusios ekstremaliosios situacijos ar ekstremaliojo įvykio, dėl kurio prognozuojama ar susidarė ekstremalioji situacija, laikas, vieta (adresas), objektas, informacijos šaltinis;

– trumpas prognozuojamos arba susidariusios ekstremaliosios situacijos ar ekstremalaus įvykio, dėl kurio prognozuojama ar susidarė ekstremalioji situacija, apibūdinimas, pirminiai veiksmai, priimti sprendimai;

– galimi pavojai žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai.

ESOC narius į posėdį sušaukia SA direktoriaus įgaliotas asmuo (**4 priedas**).

Vadovavimas civilinės saugos sistemos pajėgoms ir veiksmų koordinavimas susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai organizuojamas vadovaujantis Vyriausybės patvirtinta Gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotųjų darbų, įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo organizavimo tvarka.

Įvykio, ekstremaliojo įvykio, ekstremaliosios situacijos židinio vietoje – gelbėjimo darbų vadovas.

Siekiant pasitelkti pajėgas ir materialinius išteklius ir panaudoti juos įvykio metu, veiksmai koordinuojami ir pajėgoms vadovaujama savivaldybės lygiu, kai yra bent viena šių sąlygų:

- darbams atlikti nepakanka įvykio vietoje sutelktų pajėgų ir materialinių išteklių;
- prireikia koordinuoti pajėgų veiksmus ir materialinių išteklių paskirstymą vienu metu keliose savivaldybės teritorijos vietose;
- susidarė ar prognozuojama, kad susidarys, savivaldybės lygio ekstremalioji situacija.

Veiksmai savivaldybės lygiu koordinuojami ir pajėgoms vadovaujama per Savivaldybės ESOC. Į Savivaldybės ESK pirmininką ar jo įgaliotą asmenį dėl veiksmų koordinavimo savivaldybės lygiu kreipiasi gelbėjimo darbų vadovas arba Savivaldybės ESOC koordinatorius.

Kol nepaskirtas Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas, pajėgų veiksmus savivaldybės lygiu organizuoja ir koordinuoja Savivaldybės ESOC. Sprendimai priimami vadovaujantis savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane numatytais veiksmais ir (ar) Savivaldybės ESOC nuostatų suteiktais įgaliojimais.

Paskyrus savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovą, gelbėjimo darbų vadovas toliau organizuoja darbus įvykio vietoje. Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas atsako už darbų organizavimą savivaldybės mastu.

6.2. Galimų pavojų, kurių rizikos lygis po atliktos galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės nustatytas kaip didelis arba labai didelis, valdymo organizavimas ir koordinavimas

6.2.1. Žmonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų pasireiškimas ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir panedmijos)

Pavojaus pavadinimas	Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
		Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų pasireiškimas ir (ar) pavojingų užkrečiamųjų ligų išplitimas (epidemijos ir (ar) pandemijos)	Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
	Mirė dėl ypač pavojingos užkrečiamosios ligos	žmonių skaičius	≥ 1
	Nustatytas ypač pavojingos žmonių užkrečiamosios ligos atvejis, kuris gali sukelti tarptautinio masto ekstremalią visuomenės sveikatai situaciją	faktas	yra
	Sutrikdyta sveikata. Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamosios ligos protrūkis ar epidemija	faktas	yra
	Kitas biologinės kilmės įvykis, kuris gali greitai išplisti ir sunkiai paveikti visuomenės sveikatą ir kuriam būtinas koordinuotas tarpinstitucinis reagavimas (atsakas)	faktas	yra
	Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
	– EĮ padariniai išplito daugiau nei 2/3 savivaldybės teritorijos bendro ploto;		
– EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų;			

	– dėl EĮ pavojingame ar valstybės reikšmės objekte sutriko veikla, objekto kontrolė ar funkcionavimas;
	– situacijai suvaldyti prašoma pagalba iš 3-jų ir > gretimų savivaldybių.

Įmonių ir įstaigų, gyventojų veiksmai:

– nutraukiama veikla, informuojami asmens ar visuomenės sveikatos specialistai, suteikiant jiems aktualią informaciją;

- pajutę bendrą negalavimą ar specifinius būdingus požymius nedelsiant kreipiasi pas medikus;
- darbuotojai ir gyventojai privalomai vykdo nustatytas priešepidemines priemones.

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Šiaulių departamento veiksmai:

– koordinuoja visuomenės sveikatos priežiūros organizavimą;

– įvertina susidariusią ekstremaliąją situaciją, nustato pavojų žmonių sveikatai ir gyvybei;

– atlieka funkcijas, susijusias su užkrečiamųjų ligų nustatymu, užkrėstų teritorijų ar karantino skelbimu ir (ar) atšaukimu;

– organizuoja epidemiologinį tyrimą ir dalyvauja organizuojant kontrolės (valdymo) priemones;

– kontroliuoja, kaip užkrėstoje teritorijoje taikomos kontrolės (valdymo) priemonės ir vertina jų veiksmingumą;

– koordinuoja medicininę – karantininę kontrolę pasienio kontrolės punktuose, siekdama apsaugoti Lietuvos Respublikos teritoriją nuo užkrečiamųjų ligų.

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro funkcijos aprašytos nuostatuose ir patvirtintos LR Sveikatos apsaugos ministro 2015-09-18 įsakymu Nr. V-1058.

Šiaulių pirminės sveikatos priežiūros centrų ir VšĮ Respublikinės Šiaulių ligoninės veiksmai:

- vykdo prieš epidemines priemones įstaigose;
- teikia neatidėliotiną medicininę pagalbą gyventojams;
- teikia informaciją kitoms medicinos įstaigoms ir savivaldybei;
- atlieka užkrečiamųjų ligų diagnostiką ir stacionarų gydymą;
- teikia konsultacijas įvertinant epideminę situaciją ir taikant priešepidemines priemones;
- esant poreikiui, įkuria papildomus infekcinių ligų skyrius;
- įgyvendina įstaigose būtinas karantines priemones.

GMPS veiksmai – teikia neatidėliotiną pagalbą sergantiems ir transportuoja juos stacionariam gydymui.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos veiksmai, susiję su zoonozėmis, pvz., pasiutligė, salmoneliozė, kampilobakteriozė, juodligė ir kt.:

– vykdo zoonozių, zoonozių sukėlėjų ir jų antimikrobinio atsparumo stebėseną;

– vykdo apsinuodijimų maistu epidemiologinius tyrimus, renka informaciją, reikalingą pagrindinėms jų plitimo tendencijoms ir priežastims nustatyti;

– vadovaujasi gyvūnų pavojingų užkrečiamųjų ligų neatidėliotinių priemonių planu ir jį įgyvendina;

– įvertina ekstremaliosios situacijos keliamą grėsmę ir apie diagnozuotas gyvūnų užkrečiamąsias ligas ir priemones joms likviduoti praneša Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui, Sveikatos apsaugos, Žemės ūkio ministerijoms.

Šiaulių AVPK veiksmai:

- užtikrina viešąją tvarką ir transporto eismą nustatytoje karantino teritorijoje;
- organizuoja patekimą į karantino teritoriją ir ES židini;
- padeda įgyvendinti privalomas gyventojams priešepidemines priemones;
- atlieka mirusiųjų indentifikavimą;
- įgyvendina karantines priemones įstaigoje.

Savivaldybės administracijos už sveikatos priežiūrą atskingų darbuotojų veiksmai:

– bendarbiauja su asmens ir visumenės sveikatos priežiūros įstaigomis ir padeda joms įgyvendinti karantines priemones;

– dalyvauja savivaldybės ESOC veikloje.

Socialinių paslaugų skyrius teikia Savivaldybės direktoriui pasiūlymus dėl socialinės pagalbos ir garantijų evakuotiems ir nukentėjusiems gyventojams suteikimo.

Švietimo skyrius remdamasis sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijomis, nustato ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigoms ir kitoms švietimo įstaigoms priemones, būtinas ugdymo (mokymo) procesui užkrėstoje teritorijoje organizuoti arba jam nutraukti.

Ekstremaliųjų situacijų komisijos veiksmai:

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuojamas ESK narių posėdis;
- atsižvelgiant į ekstremaliojo įvykio ar situacijos mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;
- priima sprendimą dėl karantino paskelbimo;
- teikia savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymus dėl savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo skyrimo;
- teikia savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymus dėl savivaldybės gyventojų evakavimo iš teritorijų, kuriose gali kilti pavojus jų gyvybei ir (ar) sveikatai.

Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro veiksmai:

- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybines ir savivaldybės institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;
- keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuojant, vertinant ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą;
- organizuoja ir koordinuoja materialinių, techninių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti ekstremaliajam įvykiui ar situacijai likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti;
- pagal kompetenciją koordinuoja civilinės saugos sistemos pajėgų veiksmus;
- teikia ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo materialinių išteklių panaudojimo ekstremaliojo įvykio ar situacijos padariniams šalinti;
- atlieka kitus teisės aktų nustatytus su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

Gresiančio ar susidariusio EĮ, ES dėl užkrečiamųjų ligų: raupų, gripo ir ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų, valdymas organizuojamas vadovaujamas SA direktoriaus įsakymu patvirtintais trimečiais Šiaulių miesto pasirengimo raupų grėsmei veiksnių ir Sezoninio gripo ir ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų epidemiologinės priežiūros, profilaktikos ir kontrolės priemonių planais (**14 priedas**).

DĖL COVID-19 (KORONAVIRUSO INFEKCIJOS) SUSIDARIUSIOS EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS VALDYMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

COVID-19 ligos (koronaviruso infekcija) valdymo organizavimas ir Savivaldybės teritorinių civilinės saugos subjektų veiksnių koordinavimas.

Paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija.

1. NVSC Šiaulių departamento veiksmai:

- vykdo COVID ligos (koronavirusinės infekcijos) atvejų epidemiologinę priežiūrą (nuolat stebi ir vertina epideminę situaciją – renka, analizuoja ir apibendrina epidemiologinius duomenis), teikia rekomendacijas įstaigoms ir institucijoms dėl infekcijos plitimo valdymo priemonių taikymo;
- atlieka COVID ligos (koronavirusinės infekcijos) atvejų ir jų protrūkių epidemiologinį ištyrimą, atvejų valdymą ir protrūkių likvidavimą;
- kontroliuoja, kaip taikomos kontrolės (valdymo) priemonės ir vertina jų veiksmingumą.

2. Šiaulių asmens sveikatos priežiūros įstaigų ir VšĮ Respublikinės Šiaulių ligoninės veiksmai:

- perskirsto įstaigos infrastruktūrą prioriteto tvarka užtikrinant sveikatos priežiūros paslaugų dėl ligos (infekcijos) teikimą bei neatidėliotinių paslaugų (kurių nesuteikus pacientui atsirastų būtinosios medicinos pagalbos poreikis arba labai pablogėtų jo būklė) teikimą;
- organizuoja įstaigos veiklą taip, kad būtų užtikrintas paslaugų dėl ligos (infekcijos) įstaigoje savalaikiškumas ir prieinamumas, pacientų srautų valdymas;
- teikia informaciją kitoms sveikatos įstaigoms ir savivaldybei.

3. Savivaldybės administracijos direktoriaus veiksmai:

Paskiriamas Savivaldybės ES operacijų vadovas pagal ES pobūdį – Savivaldybės administracijos Sveikatos skyriaus vedėjas.

4. ESK veiksmai. Savivaldybės administracijos direktoriaus – ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuojamas ESK narių posėdis.

4.1. COVID-19 ligos (ne)plitimo bendros situacijos, teritorinių civilinės saugos sistemos subjektų organizacinių priemonių taikymo infekcijai suvaldyti įvertinimas;

4.2. privalomieji veiksmai Valstybės lygio ekstremaliųjų situacijų valstybės operacijų vadovo (toliau – VOV) sprendimams ir rekomendacijoms mieste įgyvendinti;

4.3. Savivaldybės administracijos padalinių veiksmų situacijai mieste suvaldyti analizė: COVID-19 ligos prevencijos priemonių švietimo ir ugdymo, globos įstaigose, renginių organizavimas, viešojo transporto ir kt. nustatymas, privalomų priemonių COVID-19 ligai suvaldyti, židiniams lokalizuoti organizavimas;

4.4. atsakingų asmenų už Valstybės lygio ekstremaliųjų situacijų valstybės operacijų vadovo sprendimų ir rekomendacijų įgyvendinimo nustatymas, priežiūros, kontrolės organizavimas;

4.5. ESOC koordinatoriaus ataskaitų apie ES likvidavimo priemonių įgyvendinimą ir epidemiologinės situacijos būklę įvertinimas.

5. ESOC veiksmai.

ESOC koordinatorius – Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas. Vykdo ESK ir Savivaldybės ES operacijų vadovo sprendimus.

5.1. Aktyvuojama ESOC veikla: Materialinio techninio aprūpinimo, Operacinio vertinimo ir ekstremaliųjų situacijų prevencijos, informacijos valdymo grupė, Visuomenės informavimo, administravimo, elektroninių ryšių organizavimo ir palaikymo grupių veiklą COVID-19 ligos plitimui užkardyti:

5.1.1. Materialinio techninio aprūpinimo grupės veiksmai:

- ES operacijų vadovo nurodymu organizuoja būtinų materialinių išteklių, kurie gali būti panaudoti ES likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybės ir jos įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti, telkimą šiems tikslams pasiekti (kaukių, dezinfekcinio skysčio pirkimai, mobiliųjų punktų įrengimas ir aprūpinimas reikiamomis priemonėmis);

- organizuoja materialinių išteklių, reikalingų būtiniausioms gyvenimo sąlygoms atkurti ekstremaliosios situacijos metu telkimą gyventojams. Namuose izoliuotiems (karantinuotiems) asmenims pagal poreikį reikiamos socialinės pagalbos ir aprūpinimo maistu bei kitomis būtiniausiomis priemonėmis organizavimas. Savivaldybės administracijos Žmonių gerovės ir ugdymo departamentas, BĮ Šiaulių miesto savivaldybės Socialinių paslaugų centras;

- organizuoja techninį aprūpinimą VOV sprendimams įgyvendinti (iš oro uostų parsivežti savivaldybės gyventojus saviizoliacijai);

- saviizoliacijai patalpų skyrimas, maitinimo organizavimas;

- savanorių veiklos organizavimas.

5.1.2. Operacinio vertinimo ir ekstremaliųjų situacijų prevencijos, informacijos valdymo grupė:

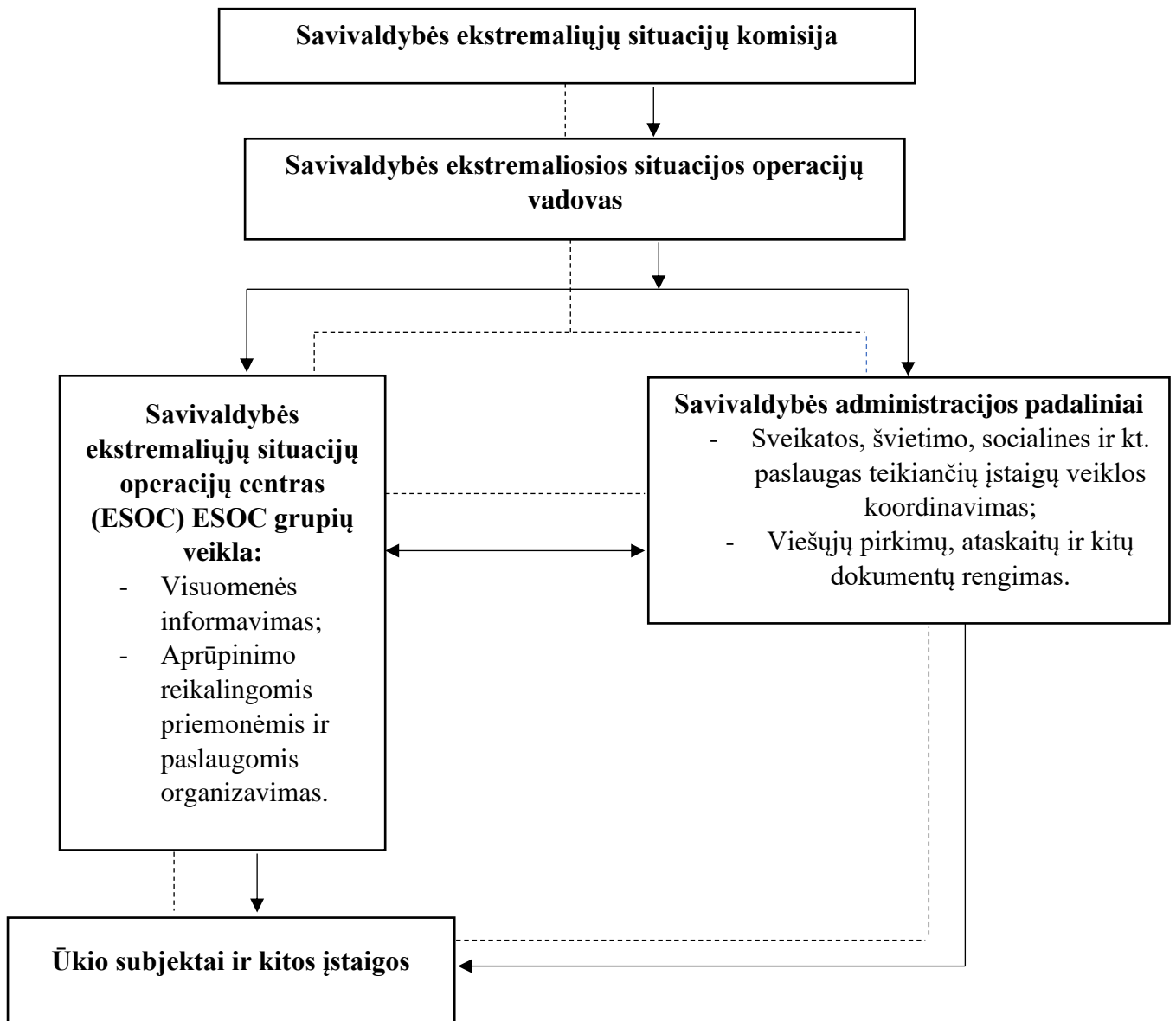
- įgyvendina Savivaldybės ES operacijų vadovo sprendimus;

- organizuoja mobiliųjų punktų veiklą;
- organizuoja savanorių pagalbą;
- organizuoja ūkio subjektų ir kitų įstaigų prevencinių priemonių COVID-19 ligai suvaldyti įgyvendinimą (Ekonomikos sk. – grįžtamasis ryšys su ūkio subjektais, Administracijos padalinių – švietimo ir ugdymo, sporto, kultūros įstaigų administravimas);
- perduoda ES operacijų vadovo sprendimus, informaciją, pasiūlymus per ESOC koordinatorių ESK, kitą būtiną informaciją – civilinės saugos sistemos pajėgoms ir kitiems civilinės saugos sistemos subjektams;
- optimizuoja asmens sveikatos priežiūros įstaigų VOV sprendimų, rekomendacijų įgyvendinimą, organizacinių ir kitų priemonių taikymą COVID-19 ligai suvaldyti:
- įstaigų pasirengimo veikti esant nepalankiai epidemiologinei situacijai dėl COVID-19 (koronaviruso infekcija) įvertinimas. Tiesiogiai nustatomos organizacinės ir kitos priemonės, kurias būtina taikyti esant padidėjusiam pacientų, kuriems įtariama COVID-19 infekcija, srautui. Žmogiškieji ir materialiniai ištekliai, jų papildymo galimybės;
- paskyrimas įstaigos(-ų), kuri Nacionalinio visuomenės sveikatos centro nurodymu organizuos asmenų, kuriems įtariama COVID-19 liga, mėginių paėmimą ir jų pristatymą laboratorijoms (visą parą);
- formavimas mobilių komandų COVID-19 atvejams skubiai nustatyti įmonės, įstaigos teritorijoje.

5.1.3. Visuomenės informavimo, administravimo, elektroninių ryšių organizavimo ir palaikymo grupė:

- rengia visuomenei informaciją apie VOV sprendimų susidariusią situaciją, galimus jos padarinius, jų šalinimo priemones ir apsaugojimo nuo COVID-19 (koronaviruso infekcijos) būdus;
- organizuoja spaudos konferencijas;
- teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja gyventojų, valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybės ir jos įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų perspėjimą ir informavimą apie ES, galimus jos padarinius, jų šalinimo priemones ir apsaugojimo būdus;
- informacijos teikimas VESOC, SAM jų nustatytu būdu ir terminais.

Šiaulių miesto savivaldybės COVID-19 ligos valdymo schema

KARANTINO ORGANIZAVIMAS

Bendrujų karantininių priemonių organizavimas

Karantinas – specialus užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės priemonių taikymo režimas, nustatomas atskiriems objektams ar apkrėstose teritorijose, kai registruojami nežinomos kilmės užkrečiamųjų ligų sukėlėjų paplitimai arba ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų atvejai, taip pat pavojingų užkrečiamųjų ligų protrūkiai ar epidemijos.

Ribotas karantinas – karantinas, taikomas pavojingų užkrečiamųjų ligų protrūkių ar grupinių susirgimų atvejais, kai karantino objektai yra ribota teritorija, konkretus objektas, konkreti žaliava ir (ar) produktas arba konkreti paslauga.

Apie karantino valstybėje ar atskirose savivaldybėse skelbia LR Vyriausybė, nurodydama apribojimų mastą ir kitus specialius reikalavimus karantino laikotarpiui.

SA kviečia ESK posėdį, kuriame nusprendžia aktyvuoti ESOC.

Paskiriami atsakingi SA darbuotojai, atsakingi už gyventojų: konsultavimą ir informavimą, apgyvendinimą, maitinimą, pavėžėjimą, socialinių paslaugų teikimą, karantino sąlygų laikymosi kontrolę vykdantys ir juos pavaduojantys. Esant būtinybei skiriamas savivaldybės ekstremalių situacijų operacijų vadovas. Karantinas atšaukiamas LR Vyriausybės nutarimu. Steigiamos karščiavimo klinikos, mėginių ėmimo punktai.

Ūkinės, kitos veiklos reorganizavimas ir apribojimai

Valstybės ekstremalių situacijų operacijų vadovas atsižvelgdamas į epidemiologinius duomenis riboja įprastas ūkines ir kitas veiklas:

- ugdymo sistemoje nuotolinio, mišraus ugdymo proceso organizavimas, neformalaus ugdymo stabdymas;
- prekybos organizavimo įvairūs suvaržymai, pirkėjų srautų reguliavimas;
- paslaugas teikiančių įmonių ir įstaigų veiklos apribojimai ar paslaugų teikimo stabdymas;
- asmens sveikatos priežiūros įstaigų veiklos ribojimas, planinių operacijų stabdymas, ligonių lankymo uždraudimas;
- socialines paslaugas teikiančių įstaigų veiklos ribojimas arba stabdymas;
- gyventojų pervežimo, apgyvendinimo veiklos ribojimas;
- kultūros įstaigų (renginių organizavimas, bibliotekų, muziejų veikla ir kt.) darbo organizavimo apribojimai arba stabdymas.
- turizmo veiklos, ekskursijų organizavimo apribojimas ar uždraudimas.

Įprastų gyvenimo sąlygų apribojimai

Visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje ar keliose savivaldybėse dėl pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų paskelbto karantino metu Vyriausybė gali nustatyti šias teritorijų karantino režimo priemones, susijusias su asmens judėjimo laisvės ribojimu:

- riboti arba laikinai uždrausti renginius ir kitokius daugiau kaip dviejų žmonių susibūrimus institucijose, įmonėse, įstaigose, organizacijose, išskyrus atvejus, kai valstybės ir savivaldybių institucijose, įstaigose, valstybės ir savivaldybių valdomose įmonėse atitinkamas funkcijas (darbus) būtina atlikti darbo vietoje, ir viešose vietose;

- riboti arba laikinai uždrausti gyventojų išvykimą už jų gyvenamosios vietos savivaldybės ribų ir judėjimą joje bei ne Lietuvos Respublikos piliečių atvykimą į Lietuvos Respublikos teritoriją;

- taikyti laikiną gyventojų perkėlimą (evakuaciją) iš karantino teritorijos, išskyrus atvejus, kai karantinas paskelbtas visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje;

- apribojimų pobūdis gali keistis priklausomai nuo epidemiologinės situacijos savivaldybėje ir valstybėje.

Asmeninių apsaugos priemonių ir būdų panaudojimas

Darbuotojus asmeninėmis apsaugos priemonėmis pagal SAM rekomendacijas privalo aprūpinti darbdavys.

SA, įmonės ir įstaigos privalo sukaupti asmeninių apsaugos priemonių rezervą mažiausiai vienam mėnesiui.

Trūkstant asmeninių apsaugos priemonių nedelsiant prašyti iš valstybės rezervo.

Nustatyti asmeninių apsaugos priemonių naudojimo darbo vietoje tvarką ir sąlygas.

Specialiųjų priešepideminių priemonių organizavimas

Asmenų izoliavimas

Asmenų izoliavimo tvarką nustato VESOC priimtais sprendimais.

SA privalo turėti pasirengusi vietas, kur galėtų apgyvendinti asmenis, kurie neturi sąlygų izoliuotis gyvenamoje vietoje.

Sudaryti sutartis su apgyvendinimą teikiančiomis įstaigomis.

Paskirti atsakingą asmenį už gyventojų apgyvendinimą ir maitinimo organizavimą, jei asmuo neturi galimybės maitintis.

Asmenų priežiūrą ir kontrolę, kaip yra laikomasi izoliacijos, atlieka paskirti savivaldybės asmenys, policija ir NVSC.

Epidemiologinė diagnostika ir priežiūra

Įtarus ir (ar) nustčius užkrečiamosios ligos protrūkį, NVSC atlieka užkrečiamosios ligos židinių ir protrūkį, NVSC atlieka užkrečiamosios ligos židinio ir protrūkio epidemiologinę diagnostiką.

Užkrečiamosios ligos protrūkis nustatomas įvertinus užkrečiamųjų ligų epidemiologinės priežiūros bei užkrečiamųjų ligų židinių (atvejų) epidemiologinės diagnostikos duomenis.

Pagrindiniai užkrečiamosios ligos protrūkio epidemiologinės diagnostikos etapai:

1. užkrečiamosios ligos protrūkio egzistavimo patvirtinimas;
2. užkrečiamosios ligos protrūkio atvejo apibrėžimo nustatymas;
3. užkrečiamosios ligos protrūkio atvejų išaiškinimas;
4. užkrečiamosios ligos protrūkio aprašomoji duomenų analizė pagal laiką, vietą ir asmenį;
5. užkrečiamosios ligos protrūkio atsiradimo aiškinamosios hipotezės (toliau – hipotezė) sukūrimas;
6. hipotezės patikrinimas (hipotezei patikrinti atliekami analitiniai epidemiologiniai tyrimai (kohortinis arba atvejis-kontrolė);
7. hipotezės palyginimas su kitais tyrimų duomenimis ir rezultatais (laboratoriniais aplinkos, maisto tyrimais, maisto tvarkymo subjekto įvertinimo duomenimis ir kt.);
8. užkrečiamosios ligos protrūkio lokalizavimo ir likvidavimo priemonių organizavimas ir įgyvendinimas;
9. informacijos teikimas suinteresuotiems asmenims;
10. užkrečiamosios ligos protrūkio aprašymo teikimas Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai (jei protrūkis susijęs su maisto tvarkymo subjektu) ir Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centrai ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po protrūkio pabaigos.

Užkrečiamosios ligos protrūkio epidemiologinė diagnostika atliekama bendradarbiaujant su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, savivaldybių administracijomis, asmens sveikatos priežiūros, švietimo ir kitomis įstaigomis. Ėminiai ar sukėlėjų kultūros sukėlėjams identifikuoti ir tipuoti siunčiami į Nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros laboratoriją, vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. gegužės 21 d. įsakymo Nr. V-385 „Dėl Patogeninių bakterijų, nustatytų asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų laboratorijose, identifikavimo ir tipavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuostatomis.

Pagal surinktus užkrečiamosios ligos židinio ar protrūkio epidemiologinės diagnostikos metu duomenis įvertinęs užkrečiamosios ligos galimybę plisti, atsižvelgdamas į užkrečiamosios ligos epidemiologinius ypatumus ir užkrečiamosios ligos kontrolės principus, NVSC taiko šias užkrečiamosios ligos židinio ir (ar) protrūkio kontrolės priemones:

1. išaiškina asmenis, turėjusius sąlytį, ir sudaro jų sąrašą;
2. organizuoja asmenų, turėjusių sąlytį, stebėjimą, laboratorinį ištyrimą, chemoprofilaktiką, imunoprofilaktiką, išrašant Asmens, turėjusio sąlytį, siuntimą pas šeimos gydytoją. Jei taikomas asmenų, turėjusių sąlytį, sveikatos būklės stebėjimas, pasibaigus stebėjimo laikotarpiui NVSC Asmenų, turėjusių sąlytį su užkrečiamąja liga, registracijos lape pažymi stebėjimo baigtį. Jei teritorijoje, kurioje atliekama užkrečiamosios ligos židinio epidemiologinė diagnostika, yra laboratorija, kurioje atliekami asmenų, turėjusių sąlytį, laboratoriniai tyrimai, atsižvelgdamas į užkrečiamosios ligos epidemiologinės diagnostikos duomenis, NVSC pildo Siuntimo atlikti laboratorinį tyrimą dėl užkrečiamosios ligos ir tyrimo rezultatų lapą;
3. atliekant užkrečiamosios ligos protrūkio epidemiologinę diagnostiką, jei atliekami laboratoriniai tyrimai asmenims, turėjusiems sąlytį (išskyrus Tvarcos aprašo 18.2 papunktyje nurodytą atvejį), užpildo Sąlytį su užkrečiamąja liga turėjusių asmenų, kuriems atliekami laboratoriniai tyrimai, registracijos lapą ir pateikia Nacionalinei visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijai, kuri atlieka tyrimus ir apie jų rezultatus ne vėliau kaip per 24 val. nuo tyrimo rezultatų paaiškėjimo raštu (elektroniniu paštu arba faksu) informuoja NVSC;
4. taiko kitas reikiamas teisės aktuose numatytas užkrečiamosios ligos židinio ir (ar) protrūkio kontrolės priemones (atliekant užkrečiamosios ligos židinio, protrūkio epidemiologinę diagnostiką švietimo, asmens sveikatos priežiūros įstaigose, kitose įstaigose, NVSC tokias priemones nurodo Užkrečiamosios ligos židinio epidemiologinės diagnostikos akte).

Imunoprofilaktika

Imunoprofilaktika – biologinių preparatų ir medicinos priemonių naudojimas siekiant padidinti žmonių atsparumą užkrečiamosioms ligoms.

Siekiant užtikrinti tinkamą imunizacijos COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina organizavimą:

1. SA direktorius:
 - 1.1. Paskiria savivaldybės vakcinacijos COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina koordinatorių (savivaldybės gydytoją ar kitą administracijos darbuotoją) ir jam paveda:
 - 1.1.1. koordinuoti vakcinacijos procesą savivaldybėje;
 - 1.1.2. koordinuoti vakcinacijos procesus vakcinaciją COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina organizuojančiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose (toliau – vakcinaciją organizuojanti ASPĮ);
 - 1.1.3. užtikrinti sklandų prioritetinėms grupėms priklausančių asmenų skiepijimą COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina;
 - 1.1.4. bendradarbiauti su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija įgyvendinant vakcinaciją COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina.
 - 1.2. Paskirti vieną (ar kelias) savivaldybės (ar kelių savivaldybių) teritorijoje vakcinaciją organizuojančią ASPĮ, kuri:
 - 1.2.1. užtikrintų sklandų prioritetinėms grupėms priklausančių asmenų paskiepijimą COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcina;
 - 1.2.2. gebėtų per nustatytą terminą nuo vakcinos pristatymo paskiepyti prioritetinėms grupėms priklausančius savivaldybės gyventojus pilnai sunaudojant bent 1 pakuotę COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) vakcinos;
 - 1.2.3. įgyvendinant vakcinaciją bendradarbiautų su kitomis savivaldybėje paskirtomis vakcinaciją organizuojančiomis ASPĮ ir su paslaugų teikimą organizuojančiomis ASPĮ, nurodytomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais.

6.2.2. PASTATŲ IR STATINIŲ GAISRAI

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 5
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 10 ; arba ≥ 5 ir yra žuvusiųjų
Kietųjų dalelių KD_{10} vidutinė paros koncentracija aplinkos ore du kartus viršija ribinę vertę	iš eilės parų skaičius	> 3
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
– Gaisro likvidavimas užtruko ilgiau nei 24 val.;		
– Gaisro gesinimui mobilizuojamos pajėgos iš 3-jų ir daugiau gretimų savivaldybių;		
– Dėl gaisro keliamo pavojaus iš nuolatinės gyvenamosios vietos evakuojama daugiau nei 300 gyventojų;		
– Dėl gaisro sukeltų padarinių sutriko būtinausios gyvenimo (veiklos) sąlygos daugiau kaip 500 gyventojų ir ši padėtis trunka ilgiau kaip 24 val.		

Ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai ir gyvenamųjų namų, kuriuose kilo gaisras, gyventojai:

- skubiai organizuoja gaisro gesinimą savo pajėgomis ir gaisro plėtimosi sustabdymą;
- operatyviai informuoja apie gaisrą Bendrąjį pagalbos centrą, skubios pagalbos numeriu –112;
- perspėja apie pavojų darbuotojus, artimiausius gyventojus ir kaimynystėje esančius subjektus;
- organizuoja darbuotojų (žmonių) evakavimą iš pavojingos sveikatai ir gyvybei patalpos, pastato ar teritorijos;
- po gaisro atlieka patirtų nuostolių vertinimą, teikia duomenis apie tai draudimo kompanijai ir savivaldybės administracijai.

PAGD prie VRM Šiaulių PGV:

- vykdo ir koordinuoja gaisrų gesinimą, gyventojų evakavimą ir turto gelbėjimą;
- teikia pirmąją pagalbą nukentėjusiems;
- mobilizuoja tiesiogiai ir operatyviai pavaldžias pajėgas gaisro gesinimui;
- tiria gaisro priežastis ir dalyvauja ikiteisminio tyrimo procedūrose;
- teikia informaciją kitoms institucijoms ir savivaldybės administracijai;
- vykdo gelbėjimo darbų ir ES operacijų vadovo funkcijas;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Šiaulių AVPK veiksmai:

- organizuoja eismo reguliavimą gaisro teritorijoje;
- organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą;
- vykdo į pavojaus zoną patenkančių gyventojų perspėjimą;
- organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą gyventojų susitelkimo, įlaipinimo į transportą, išlaipinimo iš jo ir laikinojo apgyvendinimo vietose, evakuojamųjų vežimo maršrutuose;
- organizuoja, koordinuoja evakuotų gyventojų registravimą laikinojo apgyvendinimo vietose, jų apskaitos tvarkymą;
- organizuoja asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo darbais, patekimo į ekstremaliosios situacijos židinį ribojimą, prireikus įveda leidimų sistemą;
- atlieka ikiteisminį tyrimą;

- teikia informaciją suinteresuotoms institucijoms ir savivaldybės administracijai;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Šiaulių GMPS veiksmai:

- teikia skubią medicininę pagalbą nukentėjusiems ir vykdo jų transportavimą į medicinos įstaigas;
- prireikus organizuoja budėjimą prie ekstremaliosios situacijos židinio;
- teikia informaciją apie nukentėjusius suinteresuotoms institucijoms ir savivaldybės administracijai.

Pirminės sveikatos priežiūros centrai organizuoja ir koordinuoja sveikatos priežiūrą nukentėjusiems asmenims.

Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Šiaulių valdybos Šiaulių aplinkos apsaugos inspekcija – organizuoja aplinkos taršos tyrimus, taršos poveikio aplinkai masto ir padarytos žalos nustatymą, atlieka teršalų sklaidos prognozes ir teikia jas institucijoms, dalyvaujančioms valdant ekstremaliąją situaciją.

Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus veiksmai:

- dalyvauja organizuojant gyventojų evakavimą ir apgyvendinimą;
- vykdo numatytas funkcijas savivaldybės ESOC ir GEPK sudėtyje.

Savivaldybės administracijos Švietimo skyrius ir KAS valdytojai – vykdo numatytas funkcijas savivaldybės ESOC ir GEPK sudėtyje, padeda užtikrinti evakuotų gyventojų laikiną apgyvendinimą KAS.

Seniūnijų seniūnų veiksmai:

- dalyvauja organizuojant gyventojų perspėjimą ir informavimą apie pavojų, taikytinas apsisaugojimo priemones ir priimtus privalomai vykdyti sprendimus;
- vykdo priskirtas funkcijas savivaldybės ESOC ir GEPK sudėtyje.

Savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos veiksmai:

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuojamas ESK narių posėdis;
- atsižvelgiant į ekstremaliojo įvykio ar situacijos mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;
- teikia savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymus dėl savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo skyrimo;
- teikia savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymus dėl savivaldybės gyventojų evakavimo iš teritorijų, kuriose gali kilti pavojus jų gyvybei ir (ar) sveikatai.

Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro veiksmai:

- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybines ir savivaldybės institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;
- keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuojant, vertinant ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą;
- organizuoja ir koordinuoja materialinių, techninių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti ekstremaliajam įvykiui ar situacijai likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti;
- pagal kompetenciją koordinuoja civilinės saugos sistemos pajėgų veiksmus;
- teikia ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo materialinių išteklių panaudojimo ekstremaliojo įvykio ar situacijos padariniams šalinti;
- atlieka kitus teisės aktų nustatytus su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

6.2.3. GAISRAI ATVIROSE SAVIVALDYBĖS TERITORIJOSE (DIDESNIO MASTO GAISRAI)

- Gamtiniai gaisrai pagal jų pasireiškimo ir intensyvumo vietą skirstomi į:
- **aukštuminius**, kai dega medžiai, jų lajos;

- **antžeminius**, kai dega miško paklotė, trakas;
- **požeminius**, kai dega durpingas dirvožemio sluoksnis.

Degumo klasė	Medynų rūšys	Galimo gaisro rūšis
I – (didelio gamtinio degumo miškai)	Spygliuočių jaunuolynai iki 40 metų; pušynai, eglynai; durpingas dirvožemis	Per visą sausringą metų laikotarpį gali kilti žemutiniai, viršutiniai ir durpiniai požeminiai gaisrai
II – (vidutinio gamtinio degumo miškai)	Spygliuočių jaunuolynai iki 40 metų; pušynai ir eglynai; nedidelė dalis lapuočių; nusausintų augimviečių medynai	Ilgiau užsitęsęs sausringam laikotarpiui spygliuočių medynuose galimi žemutiniai, nusausintų augimviečių medynuose viršutiniai bei požeminiai gaisrai
III – (mažo gamtinio degumo miškai)	Visų rūšių medžiai ir lapuočių medynai	Dėl užsitęsusios sausros gali kilti žemutiniai gaisrai

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 5
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 10; arba ≥ 5 ir yra žuvusiųjų
Kietųjų dalelių KD ₁₀ vidutinė paros koncentracija aplinkos ore du kartus viršija ribinę vertę	iš eilės parų skaičius	> 3
Gaisro plitimas kelia pavojų miškams (parkams, miško masyvams)	bendras pažeistas plotas, ha	≥ 25
Neeksploatuojamo durpyno ir (ar) durpingos pievos degimas, smilkimas	bendras pažeistas plotas, ha	≥ 2
Eksplloatuojamo durpyno degimas, smilkimas	bendras pažeistas plotas, ha	≥ 0,5
Gaisras apima 1/3 saugomos teritorijos (draustinio, regioninio ir nacionalinio parko, rezervato) teritorijos ploto	faktas	yra
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
– Gaisro likvidavimas užtruko ilgiau nei 24 val.;		
– Gaisro gesinimui mobilizuojamos pajėgos iš 3-jų ir daugiau gretimų savivaldybių;		
– Dėl gaisro keliamo pavojaus iš nuolatinės gyvenamosios vietos evakuojama daugiau nei 300 gyventojų;		
– Dėl gaisro sukeltų padarinių sutriko būtinausios gyvenimo sąlygos daugiau kaip 500 gyventojų ir ši padėtis trunka ilgiau kaip 24 val.		

Atvirų teritorijų savininkai ir valdytojai:

- skubiai organizuoja gaisro gesinimą savo pajėgomis ir gaisro plėtimosi sustabdymą;
- operatyviai informuoja apie gaisrą Bendrąją pagalbos centrą, skubios pagalbos numeriu – 112;
- perspėja apie pavojų teritorijoje esančius žmones, artimiausius gyventojus ir kaimynystėje esančius subjektus;
- organizuoja žmonių iš pavojingos zonos evakavimą;
- po gaisro atlieka patirtų nuostolių vertinimą, teikia duomenis apie tai draudimo kompanijai ir suinteresuotoms institucijoms.

Miškų urėdijos ir durpynus eksploatuojantis ūkio subjektas:

- skubiai organizuoja gaisro gesinimą savo pajėgomis ir gaisro plėtimosi sustabdymą, apsauginių juostų darymą;
- operatyviai informuoja Bendrąją pagalbos centrą apie gaisrą;

- taiko visas prevencines priemones ir organizuoja gaisrų gesinimo technikos miškų gaisrams gesinti panaudojimą;
- telkia turimus žmogiškuosius resursus gaisrų gesinimui;
- perspėja apie pavojų artimiausius gyventojus, įmones, įstaigas;
- teikia informaciją rajono aplinkos apsaugos institucijoms ir savivaldybės administracijai;
- po gaisro likvidavimo, vykdo gaisravietės stebėjimą;
- vertina patirtus nuostolius ir teikia tokius duomenis draudimo kompanijai ir savivaldybės administracijai.

PAGD prie VRM Šiaulių PGV:

- vykdo ir koordinuoja gaisrų gesinimą, gyventojų evakavimą ir turto gelbėjimą;
- teikia pirmąją pagalbą nukentėjusiems;
- mobilizuoja tiesiogiai ir operatyviai pavaldžias pajėgas gaisro gesinimui;
- tiria gaisro priežastis ir dalyvauja ikiteisminio tyrimo procedūrose;
- teikia informaciją kitoms institucijoms ir savivaldybės administracijai;
- vykdo gelbėjimo darbų ir ES operacijų vadovo funkcijas;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Šiaulių AVPK veiksmai:

- organizuoja eismo reguliavimą gaisro teritorijoje;
- organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą;
- vykdo į pavojaus zoną patenkančių gyventojų perspėjimą;
- organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą gyventojų susitelkimo, įlaipinimo į transportą, išlaipinimo iš jo ir laikinojo apgyvendinimo vietose, evakuojamųjų vežimo maršrutuose;
- organizuoja, koordinuoja evakuotų gyventojų registravimą laikinojo apgyvendinimo vietose, jų apskaitos tvarkymą;
- organizuoja asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo darbais, patekimo į ekstremaliosios situacijos židinį ribojimą, prireikus įveda leidimų sistemą;
- atlieka ikiteisminį tyrimą;
- teikia informaciją suinteresuotoms institucijoms ir savivaldybės administracijai;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Šiaulių GMPS veiksmai:

- teikia skubią medicininę pagalbą nukentėjusiems ir vykdo jų transportavimą į medicinos įstaigas;
- prireikus organizuoja budėjimą prie ekstremaliosios situacijos židinio;
- teikia informaciją apie nukentėjusius suinteresuotoms institucijoms ir savivaldybės administracijai.

Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius:

Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus veiksmai:

- dalyvauja organizuojant gyventojų evakavimą ir apgyvendinimą;
- vykdo numatytas funkcijas savivaldybės ESOC ir GEPK sudėtyje.

Savivaldybės administracijos Švietimo ir Sporto skyriai ir KAS valdytojai – vykdo numatytas funkcijas savivaldybės ESOC ir GEPK sudėtyje, padeda užtikrinti evakuotų gyventojų laikiną apgyvendinimą KAS.

Seniūnijų seniūnų veiksmai:

- dalyvauja organizuojant gyventojų perspėjimą ir informavimą apie pavojų, taikytinas apsisaugojimo priemones ir priimtus privalomai vykdyti sprendimus;
- vykdo priskirtas funkcijas savivaldybės ESOC ir GEPK sudėtyje.

Ekstremaliųjų situacijų komisijos veiksmai:

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuojamas ESK narių posėdis;
- atsižvelgiant į ekstremaliojo įvykio ar situacijos mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;

- teikia savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymus dėl savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo skyrimo;
- teikia savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymus dėl savivaldybės gyventojų evakavimo iš teritorijų, kuriose gali kilti pavojus jų gyvybei ir (ar) sveikatai.

Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro veiksmai:

- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybines ir savivaldybės institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;
- keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuojant, vertinant ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą;
- organizuoja ir koordinuoja materialinių, techninių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti ekstremaliajam įvykiui ar situacijai likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti;
- pagal kompetenciją koordinuoja civilinės saugos sistemos pajėgų veiksmus;
- teikia ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo materialinių išteklių panaudojimo ekstremaliojo įvykio ar situacijos padariniams šalinti;
- atlieka kitus teisės aktų nustatytus su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

6.2.4. STICHINIAI METEOROLOGINIAI REIŠKINIAI (MAKSIMALUS VĖJO GREITIS, SMARKUS LIETUS, KRUŠA, SMARKUS SNYGIS, PŪGA, LIJUNDRĄ, SMARKUS SUDĖTINIS APŠALAS, SPEIGAS, TIRŠTAS RŪKAS, KAITRA)

Nustatant stichinių, katastrofinių meteorologinių reiškinių rodiklius vadovaujamosi Aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-870 „Dėl stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodiklių patvirtinimo“ su visais pakeitimais.

Stichinis meteorologinis, katastrofinis meteorologinis reiškiniai – reiškiniai, pasiekę ar viršiję nustatytus rodiklius.

STICHINIŲ, KATASTROFINIŲ METEOROLOGINIŲ REIŠKINIŲ RODIKLIAI

Reiškiniai		Rodikliai	
		matavimo vienetas	įvertinimas, dydis, kritinė riba
1.1.	Stichinis meteorologinis reiškinys:		
1.1.1.	Labai smarkus vėjas		
1.1.1.1.	Lietuvos žemyninėje teritorijoje	maksimalus vėjo greitis 10 metrų aukštyje (m/s)	28–32
1.1.1.2.	Lietuvos Baltijos jūros ekonominėje zonoje ir Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste	maksimalus vėjo greitis 24 metrų aukštyje (m/s)	28–32
1.1.2.	Labai smarkus lietus	kritulių kiekis (mm); trukmė (val.)	50–80; ≤12
1.1.3.	Ilgai trunkantis labai smarkus lietus	kritulių, iškritusių per 5 paras ir trumpiau, kiekis viršija mėnesio standartinę klimato normą (kartais)	2–3

Reiškiniai		Rodikliai	
		matavimo vienetas	įvertinimas, dydis, kritinė riba
1.1.4.	Labai smarkus snygis	kritulių kiekis (mm); sniego dangos prieaugis (cm); trukmė (val.)	20–30; 20–30; ≤12
1.1.5.	Labai smarki pūga	vidutinis vėjo greitis (m/s); matomumas (m); trukmė (val.)	15–20; ≤1000; ≥12
1.1.6.	Labai stambi kruša	ledėkų skersmuo (mm)	≥20
1.1.7.	Labai smarkus sudėtinis apšalas	apšalo storis / skersmuo ant lijundros stovo laidų (mm)	≥35
1.1.8.	Labai smarki lijundra	apšalo storis / skersmuo ant lijundros stovo laidų (mm)	≥20
1.1.9.	Labai smarki šlapio sniego apdraba	apšalo storis / skersmuo ant lijundros stovo laidų (mm)	≥35
1.1.10.	Speigas	minimali oro temperatūra (°C); speigo trukmė (iš eilės einančių parų skaičius)	≤–30; 1–3
1.1.11.	Kaitra	maksimali oro temperatūra (°C); kaitros trukmė (iš eilės einančių parų skaičius)	≥30; ≥3
1.1.12.	Šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu	paros vidutinė oro temperatūra (°C); oro (dirvos paviršiaus) temperatūra (°C)	≥10; <0
1.1.13.	Sausra augalų vegetacijos laikotarpiu	30 parų vidutinės oro temperatūros vidurkis (°C); temperatūros–kritulių indekso (TPI), 30 iš eilės einančių parų vidurkis (skaitine reikšme)	≥5; <3,5

Reiškiniai		Rodikliai	
		matavimo vienetas	įvertinimas, dydis, kritinė riba
1.2.3.	Ilgai trunkantis labai smarkus lietus	kritulių, iškritusių per 5 paras ir trumpiau, kiekis viršija mėnesio standartinę klimato normą (kartais)	>3
1.2.4.	Labai smarkus snygis	kritulių kiekis (mm); sniego dangos priaugis (cm); trukmė (val.)	>30; >30; ≤12
1.2.5.	Labai smarki pūga	vidutinis vėjo greitis (m/s); matomumas (m); trukmė (parų skaičius)	>20; ≤500; ≥1
1.2.6.	Labai smarkus speigas	minimali temperatūra (°C); trukmė (iš eilės einančių parų skaičius)	≤ -30; >3
1.3.	Katastrofinis hidrologinis reiškinys:		
1.3.1.	Labai didelis potvynis	užlieta teritorija (ha)	≥60 000
1.3.2.	Labai pavojinga ledų sangrūda	ledų sangrūda (faktas); staigus didelis vandens lygio pakilimas (tikimybe)	yra; ≤1 %

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmeniu		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 3
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 6; arba ≥ 3 ir yra žuvusiųjų
Kyla pavojus gyvybei, sveikatai, turtui	žmonių skaičius	≥ 50
Pastato (statinio arba jo konstrukcijos) visiškas ar dalinis sugriovimas, kai užstatoma teritorija > nei 5000 m ² ir kai tokiame pastate (statinyje) gali būti 50 ir > žmonių	faktas	yra
Gyvenamo ar kitokios paskirties statinio arba jo konstrukcijos visiškas ar dalinis sugriovimas, kai neatidėliotinai reikia suteikti gyvenamą vietą žmonėms	žmonių skaičius	≥ 10
Kyla pavojus nekilnojamai kultūros vertybei	faktas	yra

Kyla pavojus pavojingajam ar valstybinės reikšmės objektui	faktas	yra
Meteorologinis ar hidrologinis reiškinys, sukėjęs žemės ūkio augalų žūtį	pažeistas bendras plotas, ha	≥ 10
Dėl meteorologinio ar hidrologinio reiškinio pažeistas žemės paviršius ir (ar) gilesni jo sluoksniai	pažeistas bendras plotas, ha	≥ 1
Dėl meteorologinio ar hidrologinio reiškinio nuketėjo miškas	bendras pažeistos medienos tūris, m ³	$\geq 0,5$ mln.
Kelių transporto priemonių eismo nutraukimas magistraliniame kelyje, kai nėra galimybės pasinaudoti ar įrengti apylanką	trukmė, val.	≥ 4
Kelių transporto priemonių eismo nutraukimas krašto keliuose, kai nėra galimybės pasinaudoti ar įrengti apylanką	trukmė, val.	≥ 8
Kelių transporto priemonių eismo nutraukimas rajoniniuose keliuose, kai nėra galimybės pasinaudoti ar įrengti apylanką	trukmė, val.	≥ 48
Kelių transporto priemonių eismo nutraukimas ir Kuršėnų m. pagrindinėse gatvėse, kai nėra galimybės pasinaudoti ar įrengti apylanką	trukmė, val.	≥ 4
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
– kai dėl EĮ iš nuolatinės gyvenamos vietos būtina evakuoti daugiau nei 300 gyventojų;		
– EĮ padariniai išplito daugiau nei 2/3 savivaldybės teritorijos bendro ploto;		
– EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų;		
– gelbėjimo, paieškos, neatidėliotini darbai ir pačio EĮ likvidavimas užtruko > kaip 24 val.;		
– dėl EĮ pavojingame ar valstybės reikšmės objekte sutriko veikla, objekto kontrolė ar funkcionavimas;		
– situacijai suvaldyti prašoma pagalba iš 3-jų ir > gretimų savivaldybių.		

Hidrometeorologijos tarnyba – užtikrina hidrometeorologinės informacijos ir prognozių teikimą gyventojams ir institucijoms, reaguojančioms į pavojų keliančius meteorologinius reiškinius ir organizuojančioms tokių gamtos reiškinų padarinių šalinimą.

Įmonės ir įstaigos, gyventojai:

- koreguoja savo veiklą ir rengiasi pasitikti artėjantį pavojų keliantį gamtos reiškinį;
- gyvybiškas paslaugas teikiantys ŪS ir KĮ siekia užtikrinti savo veiklos tęstinumą: mobilizuoja turimus ir rangovų išteklius, operatyviai reaguoja į avarijas;
- vertina patirtus nuostolius ir teikia informaciją apie tai draudimo kompanijoms, steigėjui ir savivaldybės administracijai;
- gyventojai namuose, lauke ar kelyje elgiasi pagal pateiktas rekomendacijas ir teikia informaciją apie padarinius.

Šiaulių kelių ir gatvių priežiūros paslaugas teikiančios įmonės – siekia užtikrinti saugias eismo sąlygas gatvėse ir mažiau slidų šaligatvių paviršių.

AB „Kelių priežiūra“ Šiaurės regiono Šiaulių tarnyba:

- palaiko magistralinių, krašto kelių, jų inžinerinių objektų, ženklų tinkamą būklę;
- stebi, vertina kelio dangos būklę ir priklausomai nuo to įgyvendina kelių priežiūros priemones;
- esant poreikiui padeda užtikrinti saugesnes eismo sąlygas rajoniniuose keliuose;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

PAGD prie VRM Šiaulių PGV:

- mobilizuoja pajėgas gamtos stichijos padarinių likvidavimui;
- šalina išvirtusius medžius, griauna pažeistus ir keliančius pavojų statinius;

- padeda išpumpuoti vandenį iš užtvindytų patalpų ar gatvių ruožų;
- talkina įrengiant dirbtinius pylimus kylančiam vandeniui sulaikyti ar nukreipti;
- teikia pagalbą policijai ir greitajai medicinos pagalbai vykstant į nepravažiuojamą vietovę;
- užtikrina kitų priskirtų tarnybai funkcijų vykdymą;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Šiaulių AVPK:

- organizuoja eismo reguliavimą;
- organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą;
 - organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą gyventojų susitelkimo, įlaipinimo į transportą, išlaipinimą iš jo ir laikinojo apgyvendinimą vietose, evakuojamųjų vežimo maršrutuose;
 - organizuoja koordinuoja evakuotų gyventojų registravimą laikinojo apgyvendinimo vietose, jų paskaitos tvarkymą;
 - organizuoja asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo darbais, patekimo į ekstremaliosios situacijos židinį ribojimą, prireikus įveda leidimų sistemą.

Lietuvos hidrometeorologinės tarnybos prie Aplinkos ministerijos Šiaulių meteorologijos stoties veiksmai:

- teikia informaciją apie gresiančius stichinius ar katastrofinius meteorologinius reiškinius;
- užtikrina informacijos ir prognozių teikimą institucijoms, dalyvaujančioms valdant ekstremaliąją situaciją.

AB „Energijos skirstymo operatorius“ Šiaulių regiono tinklų eksploatavimo departamentas priemonės, užtikrinančias būtiną elektros energijos tiekimą, dujų tiekimą, esant ekstremaliajai energetikos padėčiai, vykdo avarijų tinkluose likvidavimo darbus.

Esant poreikiui, vadovaujamosi Savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-08-04 įsakymu Nr. A-1286 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės teritorijoje esančių elektros energijos vartotojų, suskirstytų pagal svarbą aprūpinant elektros energija esant ekstremaliajai energetikos padėčiai, sąrašo patvirtinimo“ (25 Priedas).

AB „Šiaulių energija“ organizuoja priemonės, užtikrinančias būtiną šilumos energijos tiekimą, esant ekstremaliajai energetikos padėčiai, vykdo avarijų tinkluose likvidavimo darbus.

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie SAM Šiaulių departamentas koordinuoja visuomenės sveikatos priežiūros organizavimą.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Šiaulių departamento veiksmai:

- organizuoja ir koordinuoja priemonės dėl gyvulių, žemės ūkio ir maisto produktų, augalų ir pašarų apsaugos susidarius ekstremaliajai situacijai;
- nustato specialiąsias apsaugos ir nelaimių padarinių šalinimo priemones, privalomas visiems žemės savininkams ir valdytojams;
- teikia metodines rekomendacijas ūkininkams ir žemės ūkio subjektams dėl gyvulių, augalų ir pašarų apsaugos susidarius ekstremaliajai situacijai;
- organizuoja vandens, gyvūninių ir negyvūninių maisto produktų, pašarų laboratorinių tyrimų atlikimą ir rizikos vertinimą.

Greitosios medicinos pagalbos stotis, ASPI, VšĮ Respublikinė Šiaulių ligoninė – siekia užtikrinti būtinosios medicinos pagalbos, pirmo ir antro lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas gyventojams, kuriems sutriko sveikata dėl pavojingų gamtos reiškinių poveikio.

Savivaldybės ESK veiksmai:

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuojamas ESK narių posėdis;
- atsižvelgiant į ekstremaliojo įvykio ar situacijos mastą, gelbėjimo darbų apimtį, priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;
- teikia savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymus dėl savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo skyrimo;
- teikia savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymus dėl savivaldybės gyventojų evakavimo iš teritorijų, kuriose gali kilti pavojus jų gyvybei ir (ar) sveikatai.

Savivaldybės ESOC veiksmai:

- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybines ir savivaldybės institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;
- keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuojant, vertinant ekstremaliojo įvykio ar situacijos eigą;
- organizuoja ir koordinuoja materialinių, techninių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti ekstremaliajam įvykiui ar situacijai likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti;
- pagal kompetenciją koordinuoja civilinės saugos sistemos pajėgų veiksmus;
- teikia pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo materialinių išteklių panaudojimo ekstremaliojo įvykio ar situacijos padariniams šalinti;
- atlieka kitus teisės aktų nustatytus su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

6.2.5. RADIOAKTYVUSIS APLINKOS UŽTERŠTUMAS

Radioaktyviajam aplinkos užterštumui priskiriama veikla ir veiksmai, galintys sukelti branduolinę ar radiologinę avariją bet kokioje vietovėje ir, kuriems įvykus, gali prireikti taikyti apsaugomuosius veiksmus ir avarijos padarinių šalinimo veiksmus (IV avarinės parengties kategorija), tai:

- branduolinių ar radioaktyviųjų medžiagų vežimas ir kita veikla ar veiksmai su mobiliaisiais pavojingaisiais radioaktyviaisiais šaltiniais;
- veikla, kurią vykdant tikėtina aptikti paliktąjį radioaktyvųjį šaltinį, pavyzdžiui, metalų laužo supirkimas, perdirbimas ir prekyba juo; radioaktyviųjų medžiagų išsklaidymo prietaisai (radioaktyviųjų medžiagų išsklaidymo prietaisas skirtas paskleisti radioaktyviasias medžiagas naudojant sprogmenis ar kitas priemones) ir apšvitos prietaisų (prietaisas, kuriame yra radioaktyvioji medžiaga ir kuris naudojamas piktavališkam žmonių apšvitinimui) panaudojimas;
- nežinomos kilmės jonizuojančiosios spinduliuotės lygio padidėjimas ar radioaktyviosiomis medžiagomis užterštų daiktų (prekių) aptikimas (**24 priedas**).

Skiriamos 5 radioaktyviosios taršos zonos:

- M* – radiacinio pavojaus,
- A* – vidutinės taršos,
- B* – stiprios,
- C* – pavojingos,
- D* – ypač pavojingos taršos.

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 1
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 1
Dėl branduolinės ar radiologinės avarijos į aplinką (oras, žemės paviršius ar gilesni jos sluoksniai, vanduo) pateko radioaktyviosios medžiagos	faktas	yra
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
– kai dėl EĮ, susijusios pavojingu radiniu, iš nuolatinės gyvenamos vietos būtina evakuoti daugiau nei 300 gyventojų;		
– EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų;		
– užterštos teritorijos nukenksminimo darbai užtruko > kaip 24 val.;		

– dėl tokio pobūdžio EĮ sutriko valstybės reikšmės objektų funkcionavimas.

Gyventojai elgiasi pagal pateiktas rekomendacijas.

Radiacinės saugos centro Šiaulių skyrius:

- informuoja Radiacinės saugos centrą, kitas suinteresuotas institucijas bei tarnybas, savivaldybės administraciją;
- taiko radiacinės saugos priemones: dezaktyvaciją atlieka ūkio subjektas, turintis licenciją ar laikinąjį leidimą tvarkyti radioaktyvias atliekas, suteikiančius teisę teikti radionuklidais užterštų objektų dezaktyvacijos paslaugas;
- vykdo avarijos likvidavimo darbų, dezaktyvavimo kokybės priežiūrą;
- patikslina ir pažymi užterštos vietos (teritorijos) ribas, ženklai su papildomais užrašais: „Atsargiai! Jonizuojančioji spinduliuotė“, „Dėmesio! Pavojinga zona“, „Eiti draudžiama“;
- draudžia ar apriboja maisto produktų ir geriamo vandens vartojimą;
- priima sprendimus dėl skubaus gyventojų evakavimo;
- organizuoja ir padeda vykdyti dirbančių pajėgų, evakuotų gyventojų, transporto ir daiktų dozimetrinę kontrolę;
- teikia pasiūlymus savivaldybių ESK dėl apsaugos priemonių taikymo gyventojams ir jų informavimo;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Gyvybiškas paslaugas teikiantys ŪS ir KĮ siekia užtikrinti savo veiklos tęstinumą:

- mobilizuoja turimus ir rangovų išteklius, operatyviai reaguoja į avarijas;
- ūkio subjektas, tvarkantis radioaktyvias atliekas, atliekantis radionuklidais užterštų objektų dezaktyvacijos paslaugas teikia informaciją Savivaldybės administracijai.

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba:

- atlieka dirvožemio ir vandens tyrimus, tiria maisto produktų užterštumą ir pagal kompetenciją teikia rekomendacijas ir informaciją savivaldybės administracijai ir kitoms institucijoms;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Šiaulių PGV:

- atlieka aplinkos dozės galios matavimus;
- dalyvauja vykdant oro, vandens, dirvožemio, pašarų ir maisto ėminių paėmimą;
- teikia pagalbą policijai ir greitajai medicinos pagalbai;
- užtikrina kitų priskirtų tarnybai funkcijų vykdymą;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Šiaulių AVPK:

- mobilizuoja pajėgas užtikrinti eismo, evakuojamų gyventojų srautų saugumą;
- saugo užterštą teritoriją, kad niekas į ją nepatektų ir kt.;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Greitosios medicinos pagalbos stotis, ASPI:

- siekia užtikrinti būtiniosios medicinos pagalbos, pirmo ir antro lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas gyventojams, kuriems sutriko sveikta;
- esant poreikiui vykdo kalio jodido išdavimą gyventojams;
- dalyvauja savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

Savivaldybės ESK veiksmai:

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;
- priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;
- priima sprendimą dėl ES paskelbimo, numato ES operacijų vadovo kandidatūrą;
- svarsto situacijos valdymo eigą ir reikalingos pagalbos sutelkimo galimybes.

Savivaldybės ESOC veiksmai:

- pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie padarinius ir vykdomas jų likvidavimo priemones;
- teikia siūlymus dėl padarinių likvidavimo ir atstatomųjų darbų prioritetų, skirtų finansinių ir materialinių išteklių racionalaus panaudojimo;

- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ES, galimus padarinius ir elgesio rekomendacijas gyventojams;
- organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti susidariusiai situacijai lokalizuoti ir likviduoti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti;
- pagal kompetenciją koordinuoja CS sistemos subjektų veiksmus;
- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidariusios ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

6.2.6. PAVOJINGI RADINIAI

Pavojingi radiniai skirstomi pagal neigiamo poveikio pobūdį:

- nuo karo likę seni arba tam tikslui padaryti sprogmenys;
- įtartini radiniai – vokas, paketas, balionas, konteineris ar kita talpa su pavojinga chemine medžiaga arba nežinoma medžiaga;
- jonizuojančią spinduliuotę skleidžiantis objektas.

Galimi padariniai	Padarinius įvertinantys kriterijai	
	Matavimo vnt.	įvertinimas, dydis, kritinė riba
Ekstremalaus įvykio lygmenyje		
Žūtis (mirtis)	žmonių skaičius	≥ 3
Sutrikdyta sveikata	žmonių skaičius	≥ 6 arba ≥ 3 ir yra žuvusiųjų
Rastas sprogmuo	faktas	yra
Pavojingos cheminės medžiagos patekimas į žemės paviršių ir (ar) jos gilesnius sluoksnius	medžiagos kiekis, t	≥ 5
Įtartinas radinys - vokas, paketas, balionas konteineris ar indas (talpa) su pavojinga chemine medžiaga arba nežinoma medžiaga	faktas	yra
Nustatytas paliktas jonizuojančios spinduliuotės šaltinis arba radionuklidais užterštas objektas	faktas	yra
Ekstremaliosios situacijos paskelbimo sąlygos:		
– kai dėl EĮ, susijusios pavojingu radiniu, iš nuolatinės gyvenamos vietos būtina evakuoti daugiau nei 300 gyventojų;		
– EĮ padariniai ilgiau kaip 24 val. sutrikdė būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygas > kaip 500 gyventojų;		
– radio ir jo užterštos teritorijos nukenksminimo darbai užtruko > kaip 24 val.;		
– dėl tokio pobūdžio EĮ sutriko valstybės reikšmės objektų funkcionavimas.		

Aptikę radinį – jo neliesdami pasišalina į saugų atstumą, užtikrina, kad taip elgtųsi ir kiti ir skubiai praneša apie tai Bendrajam pagalbos centrui, skubios pagalbos numeriu – 112.

Civilinės saugos pajėgos, specialiosios tarnybos ir kitos kompetentingos institucijos:

- **policija** užtikrina vietos apsaugą, saugų perimetrą ir palydą radio transportavimui į nukenksminimo vietą;
- PAGD prie VRM Šiaulių PGV, **Priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba** pagal kompetenciją atlieka cheminės ir radioaktyvios taršos pirminį vertinimą, pagal galimybes izoluoja radinį nuo aplinkos ir padeda atlikti nukenksminimo darbus;
- **antiteroristinių operacijų rinktinė „Aras“ ir kariuomenės J. Vitkaus inžinerijos bataliono išminuotojai** atlieka išminavimo darbus vietoje ir sprogmenų nukenksminimą;
- **visuomenės sveikatos priežiūros ir aplinkos apsaugos institucijos** vykdo poveikio žmonėms ir aplinkai vertinimą, siūlo atitinkamas saugos priemones, organizuoja medžiagos indentifikavimą ir numato radio nukenksminimą;

– **greitosios medicinos pagalbos ekipažas** budi įvykio vietoje ir yra pasirengęs suteikti medicininę pagalbą.

Savivaldybės ESK veiksmai:

- ESK pirmininko sprendimu skubiai organizuoja ESK posėdį;
- atsižvelgdama į radinio keliamą pavojų ir jo galimus padarinius bei reagavimo į tokį įvykį kitus ypatumus priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;
- siūlo priimti sprendimą dėl ES paskelbimo;
- numato ES operacijų vadovo kandidatūrą;
- svarsto situacijos valdymo eigą ir reikalingos pagalbos sutelkimo galimybes.

Savivaldybės ESOC veiksmai:

- renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie radinio neutralizavimo eigą;
- organizuoja ir koordinuoja teikiamą pagalbą;
- informuoja apie susiklosčiusią situaciją į galimo pavojaus zoną patenkančius gyventojus, žmones, įstaigas ir teikia jiems nurodymus bei rekomendacijas
- įgyvendina ESK priimtus nutarimus ir savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymus susidarius ES valdymo bei ES prevencijos klausimais.

6.3. Savivaldybės administracijos ir jos padalinių veiklos tęstinumo užtikrinimas gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms

Siekiant užtikrinti savivaldybės administracijos ir jos struktūrinių padalinių nepertraukiamą veiklą gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms ir priklausomai nuo jų masto ir pobūdžio alternatyvios (laikinos) darbo vietos bus įrengiamos savivaldybės administracijai priklausančiuose pastatuose, švietimo įstaigose. Savivaldybės administracijos struktūrą, darbuotojų skyriuose ar tarnybose skaičių, jų pavadinimą savo sprendimu nustato administracijos direktorius. Sprendimą perkelti darbuotojus ir jų kiekį priima savivaldybės administracijos direktorius. Darbuotojų perkėlimo kontrolę ir organizavimą vykdo skyrių vedėjai.

Savivaldybės administracijos pareigybės, kurių veiklos tęstinumas būtinas, esant ekstremaliajai situacijai, sąrašas (**19 priedas**).

6.4. Materialinių išteklių telkimas ekstremaliųjų situacijų atvejais

Ekstremaliųjų situacijų atvejais Gelbėjimo darbų vadovui arba ES operacijos vadovui nustačius, kiek ir kokių papildomų materialinių išteklių reikia gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti, kreipiasi į Savivaldybės ESOC dėl jų pasitelkimo.

Savivaldybės ESOC kreipiasi į ūkio subjektus ir kitas įstaigas, su kuriais sudarytos sutartys, dėl materialinių išteklių pateikimo sutartinių įsipareigojimų pagrindu (**8 priedas**).

Ūkio subjektai ir kitos įstaigos, nedelsiant, pagal poreikį, teikia materialinius išteklius gelbėjimo darbų vadovui ar operacijos vadovui į Savivaldybės ESOC nurodytą vietą.

Neatidėliotinais atvejais, kai kyla didelis pavojus gyventojų gyvybei, sveikatai, aplinkai ar turtui, Savivaldybės administracijos direktoriaus rašytiniu reikalavimu, ūkio subjektai ir kitos įstaigos, su kuriomis nėra sudarytos sutartys, pagal poreikį teikia turimus materialinius išteklius Gelbėjimo darbų vadovui ar ES operacijos vadovui į SA direktoriaus nurodytą vietą.

Kai savivaldybėje, kurioje susidarė ekstremalioji situacija, esamų materialinių išteklių nepakanka, SA direktorius prašo gretimų savivaldybių pagalbos, dėl turimų materialinių išteklių pasitelkimo gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti.

SA kreipiantis pagalbos į gretimą savivaldybę, vadovaujamosi Šiaulių miesto ir Šiaulių rajono savivaldybių sudarytu tarpusavio pagalbos planu (**7 priedas**).

Ekstremaliųjų situacijų atvejais ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių tinklą ar elektroninių ryšių paslaugas, turi suteikti civilinės saugos sistemos subjektams pirmumo teisę naudotis elektroninių ryšių tinklais ir gauti kitas elektroninių ryšių paslaugas, būtinas civilinės saugos ekstremaliųjų situacijų valdymo ryšių sistemos tinkamam funkcionavimui užtikrinti, taip pat skirti reikalingus ekspertus ir specialistus.

Ūkio subjektų, kitų įstaigų turimų materialinių išteklių pasitelkimo galimybės ekstremaliųjų situacijų atvejais yra numatytos plano materialinių techninių išteklių žinyne (**6 priedas**).

Savivaldybės administracijos direktorius, gelbėjimo darbų vadovas ir operacijų vadovas privalo siekti, kad ūkio subjektų ir kitų įstaigų nuostoliai ir veiklos trukdžiai būtų kuo mažesni.

Panaudotų materialinių išteklių apskaitos ir kompensacijos už jų teikimą mokėjimo tvarka vykdoma teisės aktuose nustatyta tvarka.

6.5. Sanitarinio švarinimo organizavimas

Sanitarinio švarinimo tikslas – maksimaliai sumažinti kenksmingų faktorių poveikį žmonėms ir aplinkai radioaktyviojo, cheminio ir biologinio užterštumo atvejais.

Organizuojant švarinimo darbus, vykdoma veikla:

- kenksmingų faktorių nustatymas;
- sanitarinio švarinimo ir kitų kenksmingumo pašalinimo priemonių, vietų ir būdų parinkimas;
- sanitarinio švarinimo ir technikos nukenksminimo punktų įrengimas;
- nukenksminimo medžiagų sukaupimas;
- sanitarinio gyventojų ir technikos švarinimo efektyvumo kontrolė.

Kenksmingi faktoriai ir jų poveikio židiniai yra nustatomi remiantis stebėjimą ir žvalgybą vykdančių institucijų pateikta informacija.

Neprognozuojamos radioaktyvios taršos atveju, Savivaldybė organizuoja gyventojų sanitarinį švarinimą, technikos ir transporto priemonių dezaktyvaciją. Šie darbai atliekami žmonių sanitarinio švarinimo bei technikos ir transporto dezaktyvacijos punktuose, kurie sutampa su gyventojų evakavimo tarpiniais punktais (**11 priedas**).

Asmenų, dalyvaujančių šiuose darbuose, radiacinę bei higieninę kontrolę vykdo Nacionalinio visuomenės sveikatos centro darbuotojai.

Užteršimo cheminėmis medžiagomis atveju, sanitarinio švarinimo vietas ir būdus nustato gelbėjimo darbų arba operacijos vadovas, vadovaudamasis Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos ir Šiaulių visuomenės sveikatos biuro rekomendacijomis.

Teritorijos degazavimo darbus vykdo pavojingo objekto, kuriame įvyko scheminė avarija, pajėgos, šių objektų avarių likvidavimo planuose nustatyta tvarka.

Jeigu atlikus pirminį nukenksminimą, pavojingų medžiagų koncentracijos viršija leistinas normas, savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisija sprendžia dėl žmonių iškeldinimo arba pakartotino nukenksminimo darbų vykdymo.

Žmonių sanitarinis švarinimas vykdomas, vadovaujantis Lietuvos higienos normų HN:1995 (4.6) ir HN99:2000 (4.5) reikalavimais.

Sanitarinį švarinimą sudaro **pirminis ir galutinis** sanitarinis švarinimas. Sanitarinio švarinimo darbus organizuoja asmens sveikatos priežiūros įstaigos ir Šiaulių visuomenės sveikatos biuro darbuotojai.

Pirminis sanitarinis švarinimas – pradinis neatidėliotinas sanitarinis švarinimas „šiltojoje“ zonoje, kuris, įtarus taršą, yra atliekamas nukentėjusiems, siekiant jiems sumažinti pavojingų medžiagų kiekį. Pirminį sanitarinį švarinimą gali atlikti ir priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, kuri turi mobilią dekontaminavimo įrangą.

Pirminio sanitarinio punkto įkūrimas:

- ant žemės patiesiamas storesnės polietilinės plėvelės, brezento ar kitos neperšlampamos medžiagos gabalas (mažiausiai 10 m²);
- vienoje pusėje sustatomi indai su vandeniu ir plovimo tirpalais;
- kitoje pusėje sustatomos tuščios talpyklos (polietiliniai dvigubi maišai ir kt.).

Pirminį sanitarinį švarinimą atlieka kiekvienas asmuo arba vienas kitam padėdamas. Atliekant pirminį švarinimą užterštoje vietovėje apsaugos priemonės nenusiimamos, o neužterštoje vietovėje apsaugos priemonės nusiimamos išskyrus dujokaukę.

Pirminiam sanitariniam švarinimui naudojamos priemonės:

- bentonito milteliai;
- silikagelio milteliai;
- 10% amoniako tirpalas;
- 2% sodos tirpalas;
- 2% boro rūgšties tirpalas;
- silpnas kalio permanganato tirpalas;
- 2% chloramino ar 0,5% kalcio hipochlorito tirpalas;
- 3% vandenilio peroksido tirpalas;
- 70% spiritinis tirpalas;
- vanduo ir muilas.

Galutinis sanitarinis švarinimas – visiškas taršos pašalinimas nuo nukentėjusių žmonių, kuris atliekamas sanitarinio švarinimo punktuose. Tokio punkto paskirtis – ne tik atlikti biologinėmis, radioaktyviosiomis ar cheminėmis medžiagomis užterštų žmonių pirminį sanitarinį švarinimą bet ir suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą. Tam specialiai įrengiamos arba naudojamos šiam tikslui pritaikytos patalpos (pirtys, dušai, prausyklos), kurios yra šalia įsteigtų tarpinių gyventojų evakavimo punktų arba netoli jų įrengiamos specialiai tam sukomplektuotos „dezaktyvavimo palapinės“.

Sanitarinio švarinimo punktas skirstomas:

– „**RAUDOJI**“ zona – sanitarinio švarinimo punkto patalpos, kuriose vykdoma nukentėjusiųjų žmonių registracija, pirminė sveikatos būklės apžiūra ir taršos kontrolė;

– **žmonių sanitarinio švarinimo zona** – sanitarinio švarinimo punkto patalpos, kuriose vykdomas nukentėjusiųjų žmonių sanitarinis švarinimas;

– „**ŽALIOJI**“ zona – sanitarinio švarinimo punkto patalpos, neužterštos biologinėmis, radioaktyviosiomis bei cheminėmis medžiagomis.

Nukentėjusiųjų žmonių sanitarinis švarinimas atliekamas Sanitarinio švarinimo punktuose, kurie įrengiami gyventojų evakavimo punktuose.

Esant ekstremaliosioms sąlygoms, žmonių sanitariniam švarinimui taip pat gali būti pritaikomi komunalinės-buitinės paskirties pastatai, kuriuose yra galimybė užtikrinti būtinas žmonių sanitariniam švarinimui sąlygas:

– žmonių, sporto įstaigų sanitarinės buitinės patalpos (rūbinės, dušai, prausyklos), kuriose vienu metu telpa ne mažiau kaip 10 žmonių;

– pirtys, baseinai.

Sanitarinio švarinimo punkte turi būti:

– vandentiekis, kanalizacija, vėdinimas, šildymo sistema, elektra;

– pakankamai žmonėms švarinimo priemonių – muilo, šampūno, kempinių, žirklių, plaukų skutimosi mašinėlių, medvilninių ir popierinių nosinių, rankšluosčių ir paklodžių, apatinių ir viršutinių drabužių bei avalynės;

– specialios taros (konteinerių, plastikinių ar guminių maišų ir kt.) ir pavojaus ženklų užterštiems daiktams, drabužiams sudėti ir ženklinti;

– punktas turi būti aprūpintas keleiviniu transportu, taip pat specialiu transportu užterštiems daiktams į sanitarinio švarinimo ar utilizavimo vietą išvežti;

– „Raudonos“ zonos ir žmonių prausimosi zonos patalpų grindys, baldai, kita įranga turi būti iš lengvai švarinamų, drėgmės nesugėriamųjų medžiagų (keramikinių plytelių, linoleumo, plastiko ir kt.) arba uždengiama polietileno plėvele. Sienų danga taip pat turi būti atspari drėgmei, lengvai valoma.

Kiti sanitarinio švarinimo punktų reikalavimai nurodyti LR aplinkos ministro 2003 m. balandžio 9 d. įsakyme Nr. 171.

Sanitarinio švarinimo punkto personalo uždaviniai:

- priimti ir registruoti iš užterštos zonos atvežtus asmenis;
- nustatyti asmenų drabužių, daiktų užterštumą;

- švarinti žmones ir kontroliuoti sanitarinio švarinimo efektyvumą;
- surinkti užterštus drabužius ir asmeninius daiktus, juos nukenksminti arba utilizuoti;
- prireikus spręsti nukentėjusiųjų dispanserinio stebėjimo ar stacionarinio patikrinimo klausimus;
- kiekvienam asmeniui išduoti švarinimo asmens anketą, taip pat pažymą apie konfiskuotus užterštus dokumentus, pinigus, asmens daiktus;
- aiškinti apie pavojingų medžiagų poveikį sveikatai ir apsaugos priemones.

Minimalus sanitarinio švarinimo punkto personalo skaičius – 3 žmonės, turintys tinkamą kvalifikaciją. Gali būti ir pagalbinais darbuotojai. Atsižvelgiant į avarijos mastą ir gyventojų priėmimo skaičių, punkte gali dirbti kelios personalo grupės. Gyventojų sveikatos būklę turi įvertinti medicinos darbuotojas.

Pirminio reagavimo ir sanitarinio švarinimo punktų personalas turi būti apsirūpinęs asmeninėmis apsaugos priemonėmis (kombinezonais, kvėpavimo takų apsaugos priemonėmis, priešnuodžiais ir kt.).

Visos visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos, ligoninė turi būti pasirengusios įvertinti nukentėjusiųjų po sanitarinio švarinimo būklę ir nustatyti, ar reikalingas jiems tolesnis gydymas.

6.6. Evakuotų gyventojų apgyvendinimas kolektyvinės apsaugos statiniuose

SA direktorius, priėmęs sprendimą arba gavęs atsakingos už ekstremaliosios situacijos valdymą institucijos vadovo nurodymą evakuotus gyventojus apgyvendinti KAS, per GEPK (ESOC) organizuoja KAS parengimą priimti ir apgyvendinti gyventojus pagal situaciją numatytą ar institucijos nurodytą terminą.

Kolektyvinės apsaugos statinių paruošimas evakuotiems gyventojams apgyvendinti atliekamas vadovaujantis Kolektyvinės apsaugos statinio paruošimo evakuotiems gyventojams apsaugoti rekomendacijomis, patvirtintomis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1-406.

Kolektyvinės apsaugos statinių evakuotiems gyventojams apgyvendinti sąrašas patvirtintas SA direktoriaus įsakymu ir yra **17 priede**.

Planuojant gyventojų apgyvendinimą kolektyvinės apsaugos statiniuose ilgiau kaip 1 mėnesį, pirmenybė teikiama ilgalaikėms gyventojų aprūpinimo ir paslaugų teikimo priemonėms.

Būtiniausios gyvenimo kolektyvinės apsaugos statinyje sąlygos – užtikrinti apgyvendintų gyventojų maitinimą, higienos ir fiziologinių poreikių tenkinimą, asmens sveikatos priežiūrą ir psichologinę pagalbą, apsaugą ir kitų būtinų poreikių tenkinimą.

SA direktoriaus įsakymu sudaryta Savivaldybės KAOG (**16 priedas**) kartu su KAS valdytoju numato reikiamą personalą, kuris:

- būtų atsakingas už kolektyvinės apsaugos statinio paruošimą ir aprūpinimą materialinėmis priemonėmis (pasinaudoti materialinių išteklių sąrašu, (**6 priedas**);
- teiktų sveikatos priežiūros ir psichologinės pagalbos (ASPI, **2 priedas**), apsaugos paslaugas (ŠAVPK, **2 priedas**);
- užtikrintų kolektyvinės apsaugos statinių inžinerinių sistemų tinkamą ir pakankamą funkcionavimą (KAS valdytojai, **17 priedas**);
- spręstų kitus klausimus, susijusius su būtiniausių gyvenimo kolektyvinės apsaugos statiniuose sąlygų užtikrinimu.

Šios priemonės įgyvendinamos atsižvelgiant į evakuotų ir kolektyvinės apsaugos statinyje apgyvendintų gyventojų skaičių (KAS apgyvendinamų gyventojų galimas didžiausias skaičius nurodomas tvirtinant KAS, **17 priedas**) ir kategorijas:

Apgyvendintų gyventojų kategorijos	Vaikai nuo	Vaikai nuo 7 iki 11 mėn.	Vaikai nuo 1 iki 3 metų	Vaikai nuo 4 iki 6 metų	Vaikai nuo 7 iki 9 metų	Mergaitės nuo 10 iki 18 metų	Bermukai nuo 10 iki 18 metų	Moterys nuo 19 iki 50 metų	Moterys nuo 51 iki 65 metų	Vyrai nuo 19 iki 65 metų	Moterys nuo 65 metų	Vyrai nuo 65 metų	Nėščios moterys	Krūtimi maitinančios moterys
100 %	1,32	0,95	6,58	6,41	6,37	9,01	9,52	17,42	4,72	27,90	2,62	2,18	2,40	2,60

KAS patalpų parinkimas ir įrengimas (**18 priedas**), aprūpinimas maistu ir būtiniausiomis materialinėmis priemonėmis (**18 priedas**) detaliam reglamentuotas Kolektyvinės apsaugos statinio paruošimo evakuotiems gyventojams apsaugoti rekomendacijose, patvirtintose Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1-406

Paslaugų teikimas gyventojams, jei jų teikimas kolektyvinės apsaugos statinių patalpose nenumatomas ir neplanuojamas vykdomas per Savivaldybės ESOC paskiriant atsakingus vykdytojus pagal darbų, paslaugų kategorijas (**18 priedas**).

Paslaugų teikimas gyventojams, jei jų teikimas kolektyvinės apsaugos statinių patalpose nenumatomas ir neplanuojamas vykdomas per Savivaldybės ESOC paskiriant atsakingus vykdytojus pagal darbų, paslaugų kategorijas.

DARBŲ, PASLAUGŲ KATEGORIJOS
Apgyvendinimo proceso administravimas
Maitinimo paslaugos naudojant vienkartinius indus
Patalpų tvarkymo ir valymo paslauga (gal kartu su valymo priemonėmis ir chemijos preparatais).
Patalpų dezinfekavimo paslaugos
Apsaugos paslaugos
Sveikatos priežiūros paslaugos:
- priskirta ASPĮ
- GMPS
- medicinos punkto paslaugos
- izoliavimosi nuo COVID-19 paslaugos
Komunalinių atliekų tvarkymas

KAS patalpų aprūpinimas iš vidinių rezervų, kai gyventojai apgyvendinami ilgiau nei 1 mėnesį

INVENTORIUS	ATSAKINGAS VYKDYTOJAS	VYKDYTOJAS
Kėdės, stalai, spintelės ir pan.	Miesto ūkio ir aplinkos skyrius, Bendrujų reikalų skyrius	Šiaulių regioninis atliekų centras (toliau – ŠRATC), gyventojai, SA
Buitinės technikos įranga: šaldytuvai, skalbimo, džiovimo mašinos	Miesto ūkio ir aplinkos skyrius	ŠRATC

Rūbai, rankšluoščiai	Socialinių paslaugų skyrius, Viešųjų ryšių koordinadorius, Šiaulių socialinių paslaugų centras	NVO, Lietuvos Raudonasis Kryžius, Šiaulių vyskupijos Caritas, Motinos Teresės šeimų namai ir kt.
Indai, arbatiniai, mikrobangų krosnelės	Miesto ūkio ir aplinkos, Socialinių paslaugų skyriai	ŠRATC
Poilsio / vaikų priežiūros inventorių	Socialinių paslaugų centras	Kompleksinių paslaugų namai „Alka“

6.7. Dalyvavimas valdant valstybės lygio ekstremaliąsias situacijas

Civilinės saugos sistemos subjektai, atsižvelgus į Valstybiniame ekstremaliųjų situacijų valdymo plane (toliau – Valstybinis planas), patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 1503 (su visais jo pakeitimais). joms priskirtos veiklos sritį, gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos pobūdį, pagal dalyvavimą valdant valstybės lygio ES skirstomos į atsakingąsias ir remiančiąsias institucijas:

1. **Atsakingoji institucija** – ministerija, kita valstybės institucija ar įstaiga, kuriai, atsižvelgiant į veiklos sritį ir gresiančios ar susidariusios valstybės lygio ekstremaliosios situacijos pobūdį, tenka atsakomybė už valstybės lygio ekstremaliosios situacijos likvidavimo ir jos padarinių šalinimo organizavimą;

2. **Remiančioji institucija** – ministerija, kita valstybės institucija ar įstaiga, savivaldybės administracijos direktorius, kurie padeda atsakingajai institucijai likviduoti valstybės lygio ekstremaliąją situaciją ir šalinti jos padarinius, telkti turimus materialinius ir žmogiškuosius išteklius.

Valstybiniame plane įvardintos atsakingosios bei remiančiosios institucijos organizuojant rizikos analizėje nustatytų ekstremaliųjų įvykių, kurie galėtų sukelti Lietuvos Respublikoje valstybės lygio ekstremaliąsias situacijas, valdymą. Atsakingųjų ir remiančiųjų institucijų organizuojant rizikos analizėje nustatytų valstybės lygio ekstremaliųjų situacijų valdymą suvestinė (lentelė) pridedama 23.1 priede.

Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valdymo schema, valdymo organizavimo pagrindinių priemonių, atsakingųjų institucijų veiklos funkcijų suvestinė pridedama 23.2 priede.

6.7.1. Reagavimas kitų valstybės lygio ekstremaliųjų situacijų atvejais

Savivaldybės administracijos, remiančiosios institucijos vykdant valstybės lygio ES valdymą, funkcijos:

1. vykdo valstybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo ir valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro nurodymus, užtikrina priemonių, nustatytų savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, įgyvendinimą;

2. perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;

3. telkia visas savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiesiems, prireikus organizuoja evakuotų gyventojų apgyvendinimą;

4. organizuoja kartu su kitomis civilinės saugos sistemos pajėgomis dezaktyvavimą ir kitas radiacinio kenksmingumo pašalinimo priemones;

5. organizuoja gyventojų, žuvusių ekstremaliųjų situacijų metu, laidojimą;

6. organizuoja gelbėjimo ir kitus neatidėliotinus darbus ekstremaliosios situacijos zonoje, taip pat Radiacinės saugos centro rekomenduojamų radiacinės saugos priemonių taikymą;

7. telkia visus savivaldybėje esančius išteklius, reikalingus užsieniečiams apgyvendinti, organizuoja užsieniečių maitinimą, apsaugą ir kitos būtinos su priėmimu ir apgyvendinimu susijusios pagalbos teikimą;

8. organizuoja užsieniečių, mirusių savivaldybės teritorijoje ekstremaliosios situacijos metu, laidojimą;

9. gresiant ar įvykus branduolinei avarijai, atsakingosios ir remiančiosios institucijos atlieka funkcijas, nustatytas Vyriausybės patvirtintame Valstybiniame gyventojų apsaugos plane branduolinės avarijos atveju.

Savivaldybės administracija, vykdydama šias valstybės lygio ES valdymo remiančiosios institucijos funkcijas, ES valdymo priemones įgyvendina taip, kaip numatyta III – VI skyriuose.

6.7.2. Užduočių vykdymas pagal Valstybiniame gyventojų apsaugos branduolinės ar radiologinės avarijos atveju planą

Gresiančios ar susidariusios valstybės lygio ekstremaliosios situacijos, susidariusios dėl branduolinės ar radiologinės avarijos branduolinės energetikos objekte (toliau – BEO), valdymo organizavimą, civilinės saugos sistemos subjektų funkcijas šioje srityje reglamentuoja Valstybinis gyventojų apsaugos planas branduolinės ar radiologinės avarijos atveju (toliau – Planas), patvirtintas LR Vyriausybės 2012 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. 99 (su visais jo pakeitimais).

Nustatytos 5 avarinės parengties kategorijos, skirtos proporcingam pasirengimui ir reagavimui į branduolines ar radiologines avarijas (toliau – BRA). I – III, V avarinės parengties kategorijai priskiriamos avarijos, taikomos avarijų klasės, avarijų fazės - 24.1 priede.

Teritorija, prasidedanti už BEO sanitarinės apsaugos zonos ar aikštelės ribų ir pasibaigianti ties 300 kilometru nuo BEO, atsižvelgiant į BEO avarinės parengties kategoriją, suskirstyta į atitinkamas zonas ir atstumus:

- 1) prevencinių skubiųjų apsaugomųjų veiksmų zoną (toliau – PSAVZ);
- 2) skubiųjų apsaugomųjų veiksmų planavimo zoną (toliau – SAVPZ);
- 3) išplėstinio planavimo atstumą (toliau – IPA);
- 4) maisto ir kitų produktų vartojimo apribojimų planavimo atstumą (toliau – MPVAPZ).

Avarinės parengties ir avarinio planavimo atstumai – 24.1 priede.

Paskelbus bendrąją avariją:

– PSAVZ nedelsiant vykdomi skubieji apsaugomieji veiksmai nelaukiant radiologinės stebėsenos rezultatų;

– AVPZ nedelsiant vykdomi skubieji apsaugomieji veiksmai ir (ar) kiti apsaugomieji veiksmai, kai savivaldybės ekstremalių situacijų komisija arba Vyriausybės ekstremalių situacijų komisija, atsižvelgusi į radioaktyviojo užterštumo leidžiamą lygį ir operatyvinių apsaugomųjų veiksmų taikymo lygių vertes, priima sprendimą dėl šių apsaugomųjų veiksmų vykdymo;

– IPA turi būti planuojama ir atliekama radiologinė stebėsena siekiant nustatyti teritorijas, kuriose po žymaus radionuklidų išmetimo į aplinką turi būti atliekamas skydliaukės blokavimas jodu, gyventojų slėpimas(is) ir avarijos padarinių šalinimo veiksmai;

– MPVAPZ nustačius maisto produktų, geriamojo vandens, pašarų ir aplinkos (dirvožemio, automobilių kelių, statinių) radioaktyvųjų užterštumą ir siekiant apsaugoti gyventojus nuo per maisto produktus gaunamos papildomos apšvitos, savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos arba Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos sprendimu prireikus vykdomas aplinkos dezaktyvavimas, maisto produktų, geriamojo vandens ir pašarų radioaktyviojo užterštumo kontrolė, kiti apsaugomieji ir avarijos padarinių šalinimo veiksmai pagal poreikį (prireikus medicininis sveikatos patikrinimas, konsultavimas ir gydymas, ilgalaikis medicininis sveikatos stebėjimas, psichologinė pagalba).

Šiaulių miesto savivaldybės teritorija patenka į Maisto ir kitų produktų vartojimo apribojimų planavimo atstumą (MPVAPZ).

Branduolinės ar radiologinės avarijos BEO atveju taikytini apsaugomieji veiksmai atskirose avarijų fazėse avarinės parengties zonose ir avarinio planavimo atstumuose apibūdinti Plano 10 priede – 24.2 priede.

Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos ir ūkio subjektai, patenkantys į šias zonas ir (ar) atstumus, atsižvelgdami į zonos ir (ar) atstumo tipą, branduolinės ar radiologinės avarijos BEO atvejui planuoja apsaugomuosius veiksmus, nustatytus HN 99:2019.

Branduolinės ar radiologinės avarijos atveju valstybės lygio ES valdymo organizavimo ir civilinės saugos sistemos subjektų funkcijos, skubieji apsaugomieji veiksmai – 24.2 priede.

Savivaldybės administracijos dalyvaujant branduolinės ar radiologinės avarijos valdyme funkcijos:

1. numato ir planuoja gyventojų apsaugos priemones, pagal Sveikatos apsaugos ministerijos pasiūlymus parengia gyventojams rekomendacijas dėl gyventojų apsaugos, asmeninės apsaugos priemonių, kolektyvinės apsaugos statinių panaudojimo, stabiliojo jodo preparatų išsigijimo ir vartojimo;

2. organizuoja gyventojų evakavimą savivaldybėse, numato pagrindinius ir atsarginius gyventojų evakavimo maršrutus, įrengia kelių apylankas ir laikinus kelius, juos pažymi kelio ženklais ir prižiūri;

3. gyventojų evakavimo maršrutuose numato vietas, kuriose organizuoja gyventojų surinkimo, tarpinių gyventojų evakavimo, sanitarinio švarinimo ir gyventojų priėmimo punktų įrengimą ir veiklą, taip pat numato vietas, kuriose organizuoja materialinių išteklių, reikalingų šių punktų veiklai užtikrinti, sukauimą;

4. organizuoja gyventojų radioaktyviojo užterštumo kontrolės ir dezaktyvavimo, taip pat kitų specialių užduočių vykdymo grupių sudarymą, jų instruktavimą.

5. Vadovaudamasis Planu, Gyventojų evakavimo organizavimo tvarkos aprašo ir Valstybinio plano nuostatomis, su savivaldybių, į kurias (iš kurių) numatyta evakuoti gyventojus, administracijų direktoriais suderina evakuojamų gyventojų priėmimo ir apgyvendinimo klausimus;

6. telkia savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams apsaugoti, jiems evakuoti ir kitiems skubiems apsaugomiesiems veiksams, numatytiems savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, vykdyti;

7. vykdo valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijos vadovo ir valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro nurodymus, užtikrina priemonių, nustatytų savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, įgyvendinimą;

8. vykdydamas PAGD pavedimą perspėja ir informuoja savivaldybės gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie branduolinę ar radiologinę avariją BEO, gresiančią arba susidariusią ekstremaliąją situaciją;

9. per regionines visuomenės informavimo priemones skelbia apie gyventojų evakavimo pradžią ir (ar) kitų skubiųjų apsaugomųjų veiksmų taikymą;

10. aktyvina savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisiją, kuri, per Savivaldybės ESOC, nedelsdama organizuoja ir vykdo gyventojų evakavimą, priėmimą, apgyvendinimą, aprūpinimą ir būtiniausių paslaugų teikimą. Prireikus savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisijai padeda savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras;

11. formuoja grupes Žemės ūkio ministerijos ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos numatytoms žemės ūkio sektoriaus užduotims ir žemės ūkio apsaugos priemonėms vykdyti, šių grupių sąrašus teikia valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijos vadovui ir valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrui, organizuoja žemės ūkio sektoriaus užduočių ir žemės ūkio apsaugos priemonių įgyvendinimą;

12. atlieka Valstybiniame plane nustatytas funkcijas.

Savivaldybės administracija, vykdydama šias valstybės lygio ES valdymo remiančiosios institucijos funkcijas, ES valdymo priemones įgyvendina taip, kaip numatyta Savivaldybės ESVP III – VI skyriuose.

Vyriausybei paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį, vadovaujamosi Savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-08-04 įsakymu Nr. A-1286 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės teritorijoje esančių energijos (elektros, dujų) vartotojų, suskirstytų pagal svarbą aprūpinant energija (elektros, dujų) esant ekstremaliajai energetikos padėčiai, sąrašų patvirtinimo (25 Priedas).

VII. PAGALBOS TEIKIMO NUKENTĖJUSIEMS DĖL EKSTREMALIAUS ĮVYKIO AR EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS GYVENTOJAMS ORGANIZAVIMAS

7.1. Medicinos pagalbos teikimas

7.1.1. Būtinoji pagalba

Pagalbos teikimo nukentėjusiems tikslas – sudaryti minimalias ir palankias gyvenimo sąlygas bei poreikius ekstremaliųjų situacijų atvejais.

Pagalbos teikimą nukentėjusiems gyventojams ekstremaliųjų situacijų metu organizuoja SA direktorius.

Pagrindinės pagalbos teikimo sritys yra šios:

- nukentėjusiųjų apgyvendinimas;
- aprūpinimas pirmos būtinybės priemonėmis ir maitinimo organizavimas;
- medicininės pagalbos organizavimas;
- socialinių paslaugų teikimas;
- psichologinės pagalbos organizavimas;
- švietimo paslaugų organizavimas.

7.1.2. Ambulatorinė pagalba

Medicininę pagalbą nukentėjusiems teikia Lietuvos nacionalinei sveikatos sistemai priklausančių asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų pajėgos.

Asmens sveikatos priežiūros įstaigų tikslas – laiku suteikti medicinos pagalbą, diagnozuoti sveikatos sutrikimus bei padėti atgauti sveikatą ekstremaliose situacijose nukentėjusiems asmenims.

Asmens sveikatos priežiūros įstaigų veiklos kryptys:

– medicinos pagalbos teikimo tvarkos nustatymas ir teikimas nukentėjusiems ekstremaliosios situacijos židinyje;

- nukentėjusiųjų registravimas ir rūšiavimas;
- gabenimas į gydymo įstaigas;
- papildomų pajėgų pasitelkimas;
- stacionarios medicinos pagalbos teikimas;
- ligoninės lovų skaičiaus padidinimas;
- kitų gydymo įstaigų informavimas dėl nukentėjusiųjų srauto;
- vietinės valdžios institucijų informavimas apie iš avarijos išvežtus ir gydymo įstaigose priimtus nukentėjusius, jų skaičių, sveikatos būklę, priimtas priemones.

Sveikatos priežiūros įstaigų veiklą ekstremaliųjų situacijų atvejais koordinuoja savivaldybės gydytojas.

Sveikatos priežiūros įstaigos vadovaujasi parengtais ekstremaliųjų situacijų valdymo planais ir metodinėmis rekomendacijomis.

Pirmąją ir skubią medicinos pagalbą teikia greitosios medicinos pagalbos paslaugas teikiančios įstaigos, o prireikus ir ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros įstaigos.

7.1.3. Stacionarus gydymas

Nepakankant pajėgų užtikrinti sveikatos priežiūrą, galima pasitelkti ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos pajėgas. Pagrindinės jų funkcijos ekstremaliųjų situacijų atvejais:

- teikti pirmąją pagalbą;
- padėti suteikti pirmąją medicinos pagalbą, skubią medicinos pagalbą ir kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiantiems sveikatos priežiūros specialistams;
- padėti asmens sveikatos priežiūros įstaigoms pasitelkti papildomus sveikatos priežiūros specialistus;

- padėti identifikuoti ir registruoti nukentėjusiuosius;
- padėti organizuoti ir užtikrinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų laikinąjį teikimą švietimo ir kitose įstaigose;
- padėti organizuoti ir atlikti kraujo donorų paiešką;
- padėti organizuoti tarptautinės pagalbos teikimą;
- teikti stacionarias gydymo paslaugas, Šiaulių rajono ar Šiaulių miesto gydymo įstaigose.

7.2. Psichologinė pagalba

Psichologinę pagalbą Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams ekstremaliųjų situacijų metu suteiktą sveikatos priežiūros įstaigų gydytojai – psichologai, miesto psichologinė pedagoginė tarnyba, mokymų įstaigų socialiniai pedagogai, Visuomenės sveikatos biuro darbuotojai, socialiniai darbuotojai.

Pasinaudojant nemokama pagalba telefonu: 8 800 28888.

https://www.jaunimolinija.lt/lt/apie-savizudybes/kaip-padeti-sau/jeigu-kyla-minciu-apie-savizudybe/?gclid=EAIAIQobChMI8anKoPiQ7gIVmpSyCh0KoAS_EAAYASAAEgJsHfD_BwE

Vaikų linija – 116111;

Vilties linija – 116123;

Pagalbos linija moterims – 8 800 66366;

Linija Doverija (rusų kalba) – 8 800 77277.

7.3. Socialinė pagalba ir parama

Socialinė parama – socialinių išmokų mokėjimas ir socialinių paslaugų teikimas – vykdomas per valstybės ir Šiaulių miesto savivaldybės tarybos patvirtintas socialines programas. Socialinė parama fiziniams asmenims teikiama per SA Socialinių išmokų ir kompensacijų skyrių, seniūnijas. Socialinė parama gali būti suteikta pašalpos arba paslaugos forma. Socialinė parama gali būti vienkartinė arba ilgalaikė. Visi dokumentai, susiję su socialine parama, yra tvarkomi ir saugomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nurodymais ir terminais.

Socialinės paslaugos teikiamos vadovaujantis Socialinių paslaugų įstatymu, poįstatyminiais teisės aktais bei kitais konkrečiai socialines paslaugas reglamentuojančiais Tarybos sprendimais.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos pajėgos taip pat teikia nukentėjusiesiems socialines paslaugas, labdarą ir paramą.

Finansinė pagalba. Likviduojant stichinių padarinių sukeltų ekstremaliųjų situacijų pasekmes, nukentėjusiems fiziniams asmenims turi būti suteikta finansinė pagalba iš SA direktoriaus rezervo arba Lietuvos valstybės rezervo specialiai šiam tikslui skirtų lėšų.

Savivaldybės taryba, SA direktoriaus teikimu, svarsto klausimą dėl finansinės pagalbos nukentėjusiems ekstremaliosios situacijos metu dydžio ir priima sprendimą.

7.4. Aprūpinimas pirmosios būtinybės priemonėmis ir maistu

Šiaulių miesto savivaldybės Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija organizuoja nukentėjusiųjų gyventojų aprūpinimą maistu ir pirmo būtinumo priemonėmis bei jų maitinimą.

VIII. VIEŠOSIOS TVARKOS PALAIKYMŲ ORGANIZAVIMAS

Viešosios tvarkos palaikymo tikslas – palaikyti viešąją tvarką, užtikrinti eismo reguliavimą ir saugumą, žmonių ir turto apsaugą ekstremaliųjų situacijų (įvykių) atvejais.

Veiklos apimtis:

- viešosios tvarkos palaikymas ir asmenų saugumo užtikrinimas gyventojų susitelkimo vietose, evakuacijos ir gelbėjimo bei ekstremaliosios situacijos ar įvykio padarinių likvidavimo metu;
- nelaimės vietos ar užterštos zonos apsauga ir žmonių patekimo į ją reguliavimas;

- eismo reguliavimas, su kelių eismo saugumu susijusių tarnybų veiklos koordinavimas;
- ūkio subjektų ir gyventojų turto apsaugos sustiprinimas nelaimės zonoje;
- skubaus žmonių iškeldinimo iš ekstremaliojo įvykio ar situacijos židinio organizavimas;
- evakuotų gyventojų registracija;
- žuvusiųjų paieška, atpažinimas ir apskaita;
- informacijos rinkimas ir perdavimas;
- ekstremaliojo įvykio tyrimas;
- papildomų pajėgų pasitelkimas.

Šiaulių miesto savivaldybės teritorijoje viešosios tvarkos ekstremaliųjų situacijų atvejais viešosios tvarkos palaikymą organizuoja Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariato pajėgos.

Civilinės saugos sistemos pajėgų, atsakingų už viešosios tvarkos palaikymą, veiksmai, įvykus ekstremaliajam įvykiui, susidarius ekstremaliajai situacijai

Įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, policijos komisariatas apie tai informuoja SA direktorių, savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisiją, Šiaulių PGV. Jeigu nelaimės pasekmės gali išplisti už miesto ribų, perspėja kaimyninius policijos komisariatus.

Policijos komisariatas dalyvauja informuojant gyventojus apie susidariusią ekstremaliąją situaciją. Tam tikslui naudojamas komisariato transportas su garsiakalbiais.

Policijos pajėgos ekstremaliųjų įvykių vietoje savo veiksmus derina su gelbėjimo darbų vadovu ar operacijų vadovu ir, vykdydamos jo nurodymus, saugo ekstremaliojo įvykio židinį, užtikrina viešąją tvarką ir asmenų saugumą gyventojų susitelkimo vietose, evakuacijos ir gelbėjimo bei padarinių likvidavimo metu, įrengia užtvaras, kontroliuoja civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos pajėgų bei kitų tarnybų patekimą į židinio teritoriją.

Eismo reguliavimui ekstremaliosios situacijos židinyje, nelaimės teritorijoje ir jos prieigose bei evakuacijos maršrutuose policijos pajėgos išstato laikinus kontrolės postus, duoda nurodymus kelių priežiūros tarnyboms dėl kelio ženklų pastatymo nurodytose vietose. Postų išstatymo vietas nustato savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisija, atsižvelgdama į NVSC Šiaulių departamento, valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos ar kitų tarnybų rekomendacijas. Reikalui esant, policijos pajėgos organizuoja technikos, vykstančios į nelaimės zoną dirbti ir evakuojamųjų palydą.

Policijos pajėgos ekstremaliųjų situacijų atvejais:

- teikia pagalbą asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams, sudaro galimybę, esant būtinybei, patekti į asmens būstą be jo sutikimo;
- užtikrina valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą nelaimės zonoje ir teritorijoje, iš kurių evakuoti gyventojai;
- tvarko evakuotų gyventojų apskaitą ir teikia duomenis apie laikinai įregistruotus gyventojus suinteresuotoms institucijoms;
- renka informaciją apie aukas, identifikuoja žuvusiuosius ir organizuoja jų išgabenimą iš įvykio vietos, prireikus pradeda ikiteisminį tyrimą;
- atlieka tyrimus, įvykus teroristiniam ar kriminalinio pobūdžio sprogimui, ar gavus pranešimą apie grasinimą susprogdinti, padeda kitoms valstybinės priežiūros institucijoms atlikti apklausą vykdant tyrimus;
- renka, registruoja ir analizuoja informaciją, reikalingą policijos pajėgų veiksams koordinuoti nelaimės zonoje;
- keičiasi informacija apie įvykius ir vykdomus veiksmus nelaimės vietoje su kitomis civilinės saugos sistemos pajėgomis, dalyvaujančiomis likviduojant ekstremaliosios situacijos padarinius;
- informuoja savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisiją apie viešosios tvarkos būklę nelaimės vietoje bei vykdomus veiksmus, papildomų pajėgų pasitelkimą ir jų paskirstymą;
- atsižvelgiant į ekstremaliosios situacijos mastą ir pavojų gyventojams, priima sprendimą ir organizuoja skubų žmonių iškeldinimą iš ekstremaliojo įvykio židinio.

Kilus pastatų susprogdinimo pavojui arba radus sprogmenis, gelbėjimo darbų vadovo pareigas vykdo policijos pajėgų pareigūnas. Jis priima sprendimą ir organizuoja skubų žmonių iškeldinimą iš įvykio zonos, koordinuoja atvykusių priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir greitosios medicinos pagalbos pajėgų veiksmus.

Materialiniai ir žmogiškieji ištekliai viešajai tvarkai palaikyti

Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariatas turi pakankamą kiekį technikos, kitų priemonių viešajai tvarkai palaikyti ekstremaliųjų situacijų atvejais. Be to, Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariatas priklauso Šiaulių apskrities vyriausiajam policijos komisariatui, tai papildoma technika ir priemonės būtų pasitelkiamos iš apskrities resursų.

Trūkstant civilinės saugos sistemos pajėgų viešajai tvarkai palaikyti, eismo saugumo, judėjimo kontrolės ir kitoms teisės aktuose nustatytoms funkcijoms užtikrinti, operacijos vadovo sprendimu į pagalbą gali būti pasitelkiami policijos rėmėjai, kariniai vienetai, gretimų savivaldybių policijos pareigūnai.

IX. PRIVALOMŲ DARBŲ ORGANIZAVIMAS

Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos pasitelkiami ir darbai atliekami tik tada, kai yra išnaudotos visos civilinės saugos sistemos pajėgų panaudojimo galimybės.

Gyventojų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų pasitelkimo privalomiems darbams, būtiniams ekstremaliajai situacijai likviduoti ir jos padariniams šalinti, atlikti, šių darbų atlikimo, atliktų darbų apskaitos ir kompensavimo už jų atlikimą tvarką nustato Privalomų darbų atlikimo ekstremaliųjų situacijų atvejais ir kompensavimo už jų atlikimą tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 512.

Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas nustato, kiek ir kokių darbų reikia atlikti ES likviduoti ir jų padariniams šalinti, ir per Savivaldybės ESOC prašo SA direktoriaus telkti gyventojus, ūkio subjektus ir kitas įstaigas darbams atlikti.

Sprendimą dėl gyventojų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų pasitelkimo papildomiems darbams atlikti priima Šiaulių savivaldybės administracijos direktorius Savivaldybės ESK motyvuotu siūlymu.

Savivaldybės lygio ES atveju darbų atlikimą koordinuoja savivaldybės ESOC, valstybės lygio ES atveju – atitinkamos valstybės institucijos ESOC ir paskirtas ES operacijų vadovas.

Gyventojai, ūkio subjektų ir kitų įstaigų darbuotojai atvyksta patys arba atvežami savivaldybės ar valstybės ESOC patelktu transportu į ES operacijų vadovo nurodytą vietą.

Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos pasitelkiami darbams atlikti remiantis Civilinės saugos įstatyme įtvirtintu visuotinio privalomumo principu.

Darbus privalo atlikti darbingi gyventojai, kuriems yra sukakę 18 metų, išskyrus tikrosios karo tarnybos karius, nėščias, neseniai pagimdžiusias moteris (moteris, pagimdžiusias ir auginančias vaikus, kol jiems sukaks vieni metai), neįgaliuosius ir gyventojus, kurie vieni augina vaikus iki 16 metų, taip pat gyventojus, kurie naudojami privilegijomis ir imunitetais pagal tarptautinę teisę.

SA direktorius telkia gyventojus, ūkio subjektus ir kitas įstaigas darbams atlikti laikydamasis tokio eiliškumo:

- ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurių veikla dėl ekstremaliosios situacijos poveikio yra sustabdyta;
- kiti ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurių veikla nėra tiesiogiai paveikta ekstremaliosios situacijos;
- bedarbiai;
- kiti gyventojai;
- visuomenei gyvybiškai svarbias paslaugas teikiančiuose objektuose dirbantys gyventojai;
- valstybinės reikšmės ir pavojinguosiuose objektuose dirbantys gyventojai.

Savivaldybės ESOC funkcijos organizuojant privalomus darbus:

- koordinuoti darbų atlikimą;
- užtikrinti, kad darbus atliekantys gyventojai ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai būtų apdrausti nuo nelaimingų atsitikimų darbų atlikimo laikotarpiu (Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju draudimo įmokos sumokamos iš Savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo lėšų);

- prireikus organizuoti darbus atliekančių gyventojų ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojų aprūpinimą nemokama nakvyne, maitinimu, specialiąja apranga, darbo priemonėmis, taip pat atvežimą į darbų atlikimo vietą, išvežimą iš jos (pasitelkiant transportą) ir minimalių sanitarinių higienos sąlygų sudarymą.

ES operacijų vadovas užtikrina, kad gyventojai ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai prieš jiems pradedant dirbti būtų instruktuoti apie darbų eigą ir priemonių, skirtų darbingumui, sveikatai ir gyvybei išsaugoti, panaudojimą.

Esant ekstremaliajai situacijai, gyventojai ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai į darbų atlikimo vietą ir iš jos būtų vežami iš UAB „Busturas“ pasitelktu transportu, jų maitinimą organizuotą maitinimo paslaugą teikianti įmonė su SA sudarytais sutartiniais įsipareigojimais (**8 priedas**). Apgyvendinimui sudarant būtinas gyvenimo sąlygas būtų pasinaudota KAS per KAOG grupę (**16 priedas**) ar švietimo įstaigų bendrabučiais: Vilniaus universiteto Šiaulių akademijos, Šiaulių profesinio rengimo centro, Šiaulių valstybinės kolegijos. Specialiąja apranga ir darbo įrankiais būtų aprūpinti per SA padalinius pagal kompetenciją atlikus Viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta tvarka organizuotais pirkimais ar pagal SA direktoriaus įsakymu pateikiant pagal poreikį materialinius išteklius, panaudojant lėšas iš administracijos direktoriaus rezervo. Minimalias sanitarines higienos sąlygas sudarytų UAB „Saulės dominija“ ir UAB „Šiaulių vandenys“, KAS valdytojai.

Naudojamų išteklių apskaitą visą ES valdymo laikotarpį tvarko Savivaldybės ESOC Materialinio techninio aprūpinimo grupė arba kitas savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotas savivaldybės administracijos darbuotojas. Kompensacija teikiama teisės aktuose nustatyta tvarka. SA direktoriaus rezervas tvirtinamas Savivaldybės tarybos sprendimu.

Pagalbos kitai savivaldybei teikimas

Pagalba gresiančių ar susidariusių ES atvejais tarp gretimų savivaldybių (toliau – Pagalba) grindžiama **saugumo ir paramos, sąveikos, abipusės naudos, neišvengiamumo, racionalumo ir efektyvumo** veikimo principais.

Pagalba teikiama laikantis šių nuostatų:

- ji nepriklauso nuo ES pobūdžio;
- pagalba teikiama pagal galimybes ir turimus išteklius;
- kai ES ar jos padariniai apima arba gali paliesti kelių savivaldybių teritorijas;
- kai dėl reikalingos pagalbos gaunamas oficialus prašymas ir jam pritariama.

Tokia pagalba įteisinta tarpusavio pagalbos ES atvejais teikimo sutartimis. Teikiant pagalbą vadovaujamosi „Tarpusavio pagalbos planu“ (**7 priedas**).

Inicijuoti kreipimąsi į gretimą savivaldybę pagalbos ar teikti gretimai savivaldybei pagalbą, kai susidariusiai ekstremaliajai situacijai likviduoti ar jos padariniams šalinti išteklių ar priemonių nepakanka, turi teisę SA direktorius ESK komisijos siūlymu.

Pagalba organizuojama tokia seka:

- Savivaldybės administracija arba aktyvuoto savivaldybės ESOC Informacijos valdymo ir visuomenės informavimo grupė žodžiu ir raštu informuoja savivaldybės, kuriai teikiama pagalba, administraciją apie priimtą teigiamą sprendimą;
- abi savivaldybės suderina Pagalbos teikimo detales;
- organizuojamas jos sutelkimas ir siuntimas į nurodytą vietą.

X. NUTRAUKTŲ KOMUNALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO ATNAUJINIMAS IR KITŲ BŪTINIAUSIŲ GYVENIMO (VEIKLOS) SĄLYGŲ ATKŪRIMAS

Komunalinių paslaugų teikimo tikslas – organizuoti būtiniausias komunalines paslaugas savivaldybės ekstremaliosios situacijos atveju (konkrečioje vietoje), siekiant užtikrinti elementarias gyvenimo sąlygas ir išvengti užkrečiamųjų ligų protrūkio.

Būtiniausias komunalinės paslaugos yra centralizuotas vandens tiekimas ir nuotekų valymas, šilumos, elektros energijos, dujų tiekimas, atliekų ir šiukšlių išvežimas.

Įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai savivaldybės teritorijoje esančiose įmonėse, teikiančiose gyventojams komunalines, energetines paslaugas, kuo skubiau imamasi sutrikimų ar gedimų šalinimo darbų ir priemonių, siekiant atnaujinti šias paslaugas, ir žiūrima, kad kuo mažesnius nuostolius patirtų gyventojai ir pati įmonė. Tam tikslui įmonės turi būti parengusios Ekstremaliųjų situacijų valdymo planus, kuriais vadovaujasi likviduojant avarijas.

Už ekstremaliųjų situacijų metu nutrauktų komunalinių, energetinių paslaugų teikimo atnaujinimą, kitų būtiniausių gyvenimo (veiklos) sąlygų atkūrimą atsakingi minėtas paslaugas teikiančių įstaigų vadovai.

Centralizuotą vandens tiekimą ir nuotekų šalinimą miesto savivaldybės teritorijoje organizuoja UAB „Šiaulių vandenys“.

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Budintis	Vadovas, kontaktai
UAB „Šiaulių vandenys“	Vytauto g. 103, Šiauliai	Tel. (8 41) 525 550	Tel.: (8 41) 524 442; 8 615 24 222; Birutės g. 39A	Generalinis direktorius, tel. 8 698 26 888

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrūkus vandens tiekimui, gyventojai bei įstaigos vandeniu aprūpinami iš alternatyvių šaltinių – gyventojų šulinių, gamtinių geriamojo vandens šaltinių, atvežant geriamąjį vandenį į nurodytą vietą.

Centralizuotą šildymą mieste organizuoja AB „Šiaulių energija“.

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
AB „Šiaulių energija“	Pramonės g. 10, Šiauliai	Tel. (8 41) 591 200	Generalinis direktorius, tel. 8 686 19221

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrūkus šilumos tiekimui, bendrovė imasi skubių veiksmų ir priemonių avarijos priežastiai pašalinti bei šilumos tiekimui atstatyti.

Elektros energiją savivaldybės teritorijoje tiekia AB „Energijos skirstymo operatorius“.

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Atsakingo asmens kontaktai
AB „Energijos skirstymo operatorius“	Tilžės g. 68, Šiauliai	Tel. 1852	Elektros tinklo eksploatavimo skyriaus vadovas, tel. 8 659 16 240

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrūkus elektros energijos tiekimui, bendrovė skubiai organizuoja gedimų ar avarijų likvidavimą, vykdo reikalingus darbus, kad kuo greičiau būtų atstatytas elektros energijos tiekimas.

Centralizuotą gamtinių dujų tiekimą savivaldybės teritorijoje organizuoja AB „Energijos skirstymo operatorius“.

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Atsakingo asmens kontaktai
AB „Energijos skirstymo operatorius“	Tilžės g. 68, Šiauliai	Tel. 1852, Dujų avarinė tarnyba 1804	Dujų tinklo eksploatavimo skyriaus vadovas, tel. +370 610 40 657

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu skubiai organizuoja gedimo lokalizavimą bei likvidavimą.

Atliekų ir šiukšlių išvežimą savivaldybės teritorijoje organizuoja UAB „Ecoservice Projektai“.

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
UAB „Ecoservice Projektai“	Pramonės g. 8, Šiauliai	Tel. 8 800 53 533	

XI. GYVENTOJŲ, ŽUVUSIŲJŲ EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ METU LAIDOJIMO TVARKA

Žuvusiųjų laidojimo organizavimo tikslas – atlikti visas įstatymuose ir kituose teisės aktuose numatytas laidojimo procedūras ekstremaliųjų situacijų metu, esant dideliame aukų skaičiui.

Veiklos apimtis:

- nukentėjusiųjų mirties konstatavimas;
- žuvusių žmonių apskaita;
- žuvusiųjų asmens tapatybės nustatymas;
- žūties aplinkybių juridinis įvertinimas;
- žuvusiųjų pristatymas į morgą;
- laidojimo paslaugų suteikimas;
- neatpažintų aukų laidojimas.

Ekstremaliųjų situacijų metu nukentėjusiųjų žmonių mirtį konstatuoja greitosios pagalbos gydytojas arba med. felčeris. Mirties faktas fiksuojamas iškvietimo lape, o mirties priežastis nustatoma patologoanatominio tyrimo metu. Mirties liudijimas išduodamas morgė.

Tvarkant ekstremaliųjų situacijų metu žuvusių žmonių apskaitą, juridškai įvertinant žūties aplinkybes, nustatant neatpažintų asmenų asmens tapatybę, atliekami operatyviniai bei procesiniai veiksmai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro, generalinio prokuroro ir sveikatos apsaugos ministro 1999 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 714/153/562 „Dėl Neatpažinto lavono, nežinomo ligonio ar nežinomo vaiko asmens tapatybės nustatymo instrukcijos patvirtinimo“.

Asmens tapatybės nustatymo procese dalyvauja prokurorai, policijos pareigūnai, teismo medicinos ekspertai, kiti specialistai.

Žuvusiųjų pristatymą į morgą organizuoja Šiaulių AVPK Šiaulių miesto ir rajono policijos komisariatas, suderinęs su SA.

Atpažinti lavonai, atlikus nustatytus procedūrinius veiksmus, atiduodami artimiesiems. Jų laidojimas organizuojamas pagal artimųjų pageidavimus.

Neatpažintų lavonų, praėjus nustatytam terminui, laidojimo klausimą sprendžia SA direktorius, suderinęs jį su prokuroru, tardytoju ar policijos įstaigos vadovu. Laidoti neatpažintas aukas leidžia ikiteisminiam tyrimui vadovaujantis prokuroras raštišku sutikimu.

Į laidojimo vietas neatpažintus žuvusius pristato miesto savivaldybės teritorijoje laidojimo paslaugas atliekanti įmonė, su kuria yra sudaryta sutartis:

Ūkio subjekto pavadinimas	Adresas	Kontaktai	Vadovas, kontaktai
UAB „Šeimos medis ir partneriai“	Dvaro g. 99, Šiauliai	Mob. +37068731903	Direktorius

Neatpažintus žuvusius numatyta palaidoti iš anksto numatytoje, specialiai tam skirtoje kapinių vietoje, gavus leidimą iš savivaldybės ir dalyvaujant kriminalinės policijos pareigūnams bei kapinių prižiūrėtojui.

Laidojimas įforminamas nustatytos formos aktu. Neatpažintos aukos laidojamos savivaldybės lėšomis SA direktoriaus nustatyta tvarka.

Už palaidotų žuvusių gyventojų apskaitą atsakingi kapų priežiūrą vykdančys darbuotojai. Laidojimui gali būti pasitelktos Šiaulių rajone Daušiškių k. esančios kapinės (**10 priedas**).

Laidojimo paslaugoms vykdyti (karsto nešimui, duobės kasimui) gali būti pasitelkiami gyventojai, kurių poreikį nustato savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro vadovas, kreipdamasis į SA direktorių.